

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

1^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 12^η Οκτωβρίου 2018 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αποκάρδου Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή – Εισηγήτρια και Ευαγγελία Μιχολίτση, Μέλη (αρ. 1/2018 Απόφαση Ολομέλειας Α.Ε.Π.Π. – Θέμα 4ο).

Για να εξετάσει την με ημερομηνία 3-8-2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 887/3-9-2018 του ..., κατοίκου ...., οδός ... αριθ. ....

Κατά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (αναθέτουσα αρχή) που εδρεύει στη Ρόδο, Διοικητήριο, πλατεία Ελευθερίας αριθ. 1, όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την Προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται: ι) *«Να ακυρωθεί η Διακήρυξη με αρ. πρωτ. 6968/9-8-2018 ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΙΒΑΔΑ Δ.Κ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ/ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΟΙΚΤΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΑΣΕΙ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ/ΤΙΜΗΣ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, συνολικά», ιι) Άλλως, να ακυρωθεί η παραπάνω Διακήρυξη κατά τους προσβαλλόμενους όρους και παραλείψεις, και να αναπεμφθεί δε στην αναθέτουσα για να λάβουν χώρα τα νόμιμα., και ιιι) Να επιστραφεί το καταβληθέν παράβολο.»*

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017, ύψους 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό 231164095958 1030 0059, με ένδειξη

Αριθμός απόφασης: 921/2018

κατάστασης «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ», και αποδεικτικό ηλεκτρονικής πληρωμής στην ΕΤΕ της 31-8-2018).

2. Επειδή με την με αριθ. πρωτ. 6968/2018 διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε «*Δημόσια, Ανοικτή, Ηλεκτρονική διαδικασία επιλογής αναδόχου για την προμήθεια του έργου : Προμήθεια Συνθετικού Χλοοτάπητα στην περιοχή ΛΕΙΒΑΔΑ Δ.Κ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ*» (CPV 39293400-6, 37450000-7), προϋπολογισμού 100.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της βέλτιστης σχέση ποιότητας – τιμής, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους σταθμισμένους συντελεστές βαρύτητας ανά ομάδα κριτηρίων και επί μέρους κριτήρια εντός κάθε ομάδας.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε την 9-8-2018 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. 18PROC003554901, καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ, όπου ο διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό 63180.

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016, και επομένως παραδεκτά έχει ασκηθεί η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ.

5. Επειδή, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη διακήρυξη καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ την 9-8-2018, η προσφυγή έχει ασκηθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα την 3-9-2018, μέσω της «*Επικοινωνίας*» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, και με την χρήση του τυποποιημένου εντύπου, κοινοποιήθηκε δε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδ. (γ) της παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. γ) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή ειδικότερα, όσον αφορά την προσφυγή κατά όρων διακήρυξης, ο προσφεύγων πρέπει να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από τον όρο της διακήρυξης, ο οποίος παραβιάζει κατ' αυτόν τους κανόνες που αφορούν στις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στον

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διαγωνισμό (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ασφ. Μ. 415/2014, Δημήτριος Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756). Ειδικότερα δε, σε περίπτωση που έχει λήξει η ταχθείσα με την διακήρυξη προθεσμία υποβολής προσφορών προ της εξέτασης της προσφυγής, ο προσφεύγων διατηρεί το έννομο συμφέρον του μόνον εφόσον προέβαλε κατά τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό στην προσφυγή ότι η διακήρυξη περιλαμβάνει όρο ο οποίος αποκλείει παρανόμως την συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή ότι συγκεκριμένες πλημμέλειες της διακήρυξης κατέστησαν ανέφικτη ή ουσιωδώς δυσχερή την υποβολή προσφοράς εκ μέρους του (*ad hoc* Ε.Α. ΣΤΕ επί αιτ. ασφαλ. μετρ. 182, 105/2011, 1450, 842/2010, 1291, 1305/2009, 1023, 617/2007, ΔΕφΑΘ 590/2013, ΔΕφΑΘ 1166/2014).

7. Επειδή, κατ' αρχήν, ο προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, δεδομένου ότι στρέφεται κατά όρων της διακήρυξης, οι οποίοι όροι κατά τους ισχυρισμούς του προσκρούουν στον νόμο, είναι ασαφείς ή/και αντιφατικοί, σε σημείο που άλλοι μεν αποκλείουν ευθέως άλλοι δε δυσχεραίνουν ουσιωδώς την συμμετοχή του στον διαγωνισμό, ενώ καθώς δηλώνει είναι «*ατομική εργοληπτική επιχείρηση, δηλαδή ΕΡΓΟΛΑΒΟΣ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ ΣΤΟ ΜΕΕΠ ΜΕ ΑΜ...*, αλλά και *έμπορος-προμηθευτής, η οποία δραστηριοποιείται έντονα και με επιτυχία στα δημόσια έργα κατασκευής, επέκτασης γηπέδων και σχετικών χωματουργικών και λοιπών εργασιών και την αγορά προμήθειας πλαστικών/συνθετικών χλοοταπήτων, έχοντας υλοποιήσει και υλοποιώντας κατά τα τελευταία έτη έως και μήνες μεγάλο αριθμό προμηθειών και συμβάσεων έργου κατασκευών, επεκτάσεων και ανακαινίσεων γηπέδων με χωματουργικές εργασίες σε αναθέτουσες αρχές (ενδεικτικά: Δήμου Ζίτσας, Δήμου Νάξου, Λουμίδειο Καρύστου, Μαλεβίζι, Γαλατάς-Τροιζηνία Περιφέρειας Αττικής, Σοφικό Κορινθίας, Ιθάκης, Βαρυπέτρου Χανίων και Γαλατά Χανίων κλπ)..... Επομένως, έχω εύλογο ενδιαφέρον για συμμετοχή μου και στον συγκεκριμένο διαγωνισμό και προτίθεμαι να μετάσχω σε αυτόν (εάν δε, δεν έχει έως τότε ολοκληρωθεί η εξέταση της προσφυγής μου και ακυρωθούν οι προσβαλλόμενοι όροι, προφανώς θα μετάσχω με επιφύλαξη), πληρώνοντας την αντίστοιχη προϋπόθεση θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντός μου.» Ειδικότερα δε και δεδομένου ότι: 1) σύμφωνα με τον όρο 1.5 της διακήρυξης η καταληκτική*

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι η 04/09/2018, δηλαδή προς της εξέτασης της προσφυγής και ii) ότι ο προσφεύγων ανάρτησε με την προφορά του αρχείο με τον τίτλο «Υπεύθυνη Δήλωση Ισχύος Προσφοράς» στο οποίο δήλωσε ότι: «β) έλαβα γνώση των όρων της παρούσας Διακήρυξης και της μελέτης της υπηρεσίας που συνοδεύει αυτήν καθώς και των σχετικών με αυτή διατάξεων και τους αποδέχομαι πλήρως επιφυλασσόμενος σχετικά των θεμάτων και όρων που έθεσα με την από 03/09/2018, προδικαστική προσφυγή μου», επομένως διατηρεί σύμφωνα με τα ανωτέρω (σκέψη 6) το έννομο συμφέρον του για την άσκηση τη προσφυγής.

8. Επειδή την 3-9-2018 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την υπό εξέταση προσφυγή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού και την ανάρτησε την 4-9-2018 στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθ. 365 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/20169 και στο άρθ. 9 παρ. 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017.

9. Επειδή στον διαγωνισμό συμμετέχουν με την κατάθεση των προσφορών τους κατά την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης προσφορών ήτοι την 4-9-2018, ο προσφεύγων καθώς και ο ..... με τις προσφορές τους υπ' αριθ. 109282 και 109075 αντίστοιχα.

10. Επειδή την 12-9-2018, κατόπιν της άσκησης της υπό κρίση προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή ανέστειλε τον διαγωνισμό σύμφωνα με το υπ' αριθ. 3344/12-9-2018 έγγραφό της το οποίο ανάρτησε αυθημερόν στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ.

11. Επειδή με το υπ' αριθ. πρωτ. ΔΥ/13-9-2018 έγγραφό της η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ τις απόψεις επί της προσφυγής, και τον φάκελο της υπόθεσης, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 365 παρ. 1 περ. (β) του ν. 4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. (β) του ΠΔ 39/2017.

12. Επειδή σε συνέχεια των ανωτέρω νομίμως εισάγεται για εξέταση η προδικαστική προσφυγή ενώπιον του 1^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, κατόπιν των με αριθ. 1176/2018 και 1177/2018 πράξεων της Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου, αντιστοίχως «περί ορισμού εξέτασης της προσφυγής και εισηγητή» και «περί κλήσεως της

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αναθέτουσας αρχής σε εξέταση της αίτησης αναστολής και ορισμού προσωρινών μέτρων».

13. Επειδή το άρθ. 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. ....Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ...».

14. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : .....ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών....., τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας....., καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ...ιε) ....τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 ....ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς. ιη) όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης...κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κλπ.)...».

15. Επειδή στο άρθ. 54 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Τεχνικές προδιαγραφές (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της

Αριθμός απόφασης: 921/2018

σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.... 2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο», γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α', με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β', δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά. 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο». 5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές. 6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α' της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει. Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι το έργο, η αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή. 7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 61. »

16. Επειδή στο άρθ. 56 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα (άρθρο 44 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιον οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με απαιτήσεις ή κριτήρια που αναφέρονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης. Αν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από συγκεκριμένο οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης, οφείλουν να δέχονται επίσης πιστοποιητικά

Αριθμός απόφασης: 921/2018

από άλλους ισοδύναμους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ένας οργανισμός ο οποίος πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών, πιστοποίησης και επιθεώρησης και είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. 2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται και άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παρ. 1, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα πιστοποιητικά ή στις εκθέσεις δοκιμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, υπό τους όρους ότι για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας και ότι ο ίδιος αποδεικνύει ότι τα προς παροχή έργα, αγαθά και υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις ή τα κριτήρια που ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης. ....»

17. Επειδή στο άρθρ. 72 παρ. 2 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Εγγυήσεις» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «Εγγύηση καλής λειτουργίας» για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό. »

18. Επειδή στο άρθρ. 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Λόγοι αποκλεισμού (άρθρο 57 παράγραφοι 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: ...στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

....θ) Εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.»

19. Επειδή στο άρθ. 75 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Κριτήρια επιλογής» (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: ...γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, ... καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.... 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. [...]. Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος....».

20. Επειδή στο άρθ. 79 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ...β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. ....2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ....β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και ....Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων. ...4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Αριθμός απόφασης: 921/2018

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, ...απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82. ...»

21. Επειδή στο άρθ. 80 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : « 1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη ...της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82.... 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών....» Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄ του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ» : «Μέρος II: Τεχνική ικανότητα Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75: α) οι ακόλουθοι κατάλογοι: i) κατάλογος των εργασιών που εκτελέσθηκαν την τελευταία πενταετία, κατά μέγιστο όριο, συνοδευόμενος από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών· όπου κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών εργασιών που εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία πενταετία, ii) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Όπου κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία τριετία β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας....ια) όσον αφορά τα προϊόντα που παρέχονται : ι) δείγματα....η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής, ιι) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των αγαθών, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα»

22. Επειδή, στο άρθρο 86 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι «1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 87 και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή/και κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως: α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά και η εμπορία και οι σχετικοί όροι, β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης, γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη, δ) οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης ή περαίωσης, ε) η παροχή της εγγύησης της παραγράφου 2 του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

άρθρου 72, στ) η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης, 3. Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, κατά την προηγούμενη παράγραφο, εξειδικεύονται ιδίως σε: α) απασχόληση εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4019/2011 (Α' 216), για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών πριν τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, β) διευκόλυνση της κοινωνικής ή/και εργασιακής ένταξης ατόμων που προέρχονται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, γ) καταπολέμηση των διακρίσεων ή/και δ) προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών. ....5. Στα κριτήρια της παραγράφου 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, μπορούν να περιλαμβάνονται επιπλέον και ιδίως η ορθότητα αντίληψης από τον οικονομικό φορέα του αντικειμένου και των απαιτήσεων της σύμβασης, η επιτυχής επισήμανση προβλημάτων κατά την υλοποίηση και η διαμόρφωση κατάλληλων προτάσεων για την επίλυσή τους, η επαρκής ανάλυση - εξειδίκευση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας της μεθοδολογίας υλοποίησης και των απαραίτητων εργαλείων υποστήριξης της εφαρμογής της, καθώς και η αποτελεσματική επικοινωνία του οικονομικού φορέα με την αναθέτουσα αρχή, κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, ο αποτελεσματικός προσδιορισμός - τεκμηρίωση των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας και παρουσίαση εναλλακτικών τρόπων διασφάλισης τους, η ορθολογική ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε ενότητες εργασιών και σύνδεσή τους με τα ελάχιστα απαιτούμενα παραδοτέα και το χρονοδιάγραμμα που περιγράφονται στις τεχνικές προδιαγραφές αυτού, η πληρότητα - επάρκεια του καθορισμού των περιεχομένων των προσφερομένων παραδοτέων και τεκμηρίωση της διασφάλισης εφαρμοσιμότητας των λύσεων που προτείνονται, η καταλληλότητα του μοντέλου οργάνωσης της παροχής των υπηρεσιών, η επάρκεια και σαφήνεια κατανομής αρμοδιοτήτων στα μέλη της Ομάδας Έργου, τα επίπεδα διοίκησης. ...7. Το στοιχείο του κόστους μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους βάσει του οποίου οι οικονομικοί φορείς θα ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων. 8. Τα κριτήρια ανάθεσης θεωρούνται ότι συνδέονται με το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης, εφόσον συνδέονται με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στο πλαίσιο της σύμβασης σε

Αριθμός απόφασης: 921/2018

σχέση με οποιαδήποτε πτυχή της και σε οποιοδήποτε από τα στάδια του κύκλου ζωής της, περιλαμβανομένων και των παραγόντων που εμπλέκονται:

α) στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, διάθεσης ή εμπορίας των εν λόγω έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή β) στη συγκεκριμένη διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής της, έστω και αν οι εν λόγω παράγοντες δεν αποτελούν μέρος της υλικής υπόστασής της.

9. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι αναθέτουσες αρχές επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξεων, τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες.

10. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης την σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

11. Το άθροισμα των σχετικών συντελεστών βαρύτητας των Ομάδων κριτηρίων αξιολόγησης ανέρχεται σε κάθε περίπτωση σε 100. Η βαθμολόγηση και κατάταξη των προσφορών γίνεται, σύμφωνα με τον τύπο: $U = \sigma_1 \cdot K_1 + \sigma_2 \cdot K_2 + \dots + \sigma_n \cdot K_n$ όπου: «σν» είναι ο συντελεστής βαρύτητας του κριτηρίου ανάθεσης K_n και ισχύει $\sigma_1 + \sigma_2 + \dots + \sigma_n = 1$. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και την λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο. Προσωρινός ανάδοχος αναδεικνύεται εκείνος του οποίου η προσφορά έχει συγκεντρώσει το μεγαλύτερο αριθμό στο U ». ...13. Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, η βαθμολογία κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Η βαθμολογία είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προδιαγραφών. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Η συνολική βαθμολογία όπως προκύπτει από τον τύπο της παρ. 11 κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Όταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής και οι οικονομικοί φορείς έχουν υποχρέωση υποβολής οικονομικών προσφορών τότε πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει το μικρότερο λόγο της συγκριτικής τιμής της προσφοράς προς τη βαθμολογία της. Συγκριτική τιμή προσφοράς είναι η τιμή που υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη την τιμή της προσφοράς και, εφόσον προβλέπεται από τη διακήρυξη, το κόστος. Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει με σαφήνεια στη διακήρυξη τον ακριβή τρόπο υπολογισμού της συγκριτικής τιμής προσφοράς (π.χ. με μαθηματικό τύπο). 14. Αν κριτήριο ανάθεσης έχει οριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής κατά το παρόν άρθρο και η διαδικασία σύναψης της σύμβασης διενεργείται από ΚΑΑ, τα κριτήρια, οι ομάδες στις οποίες αυτά κατατάσσονται, καθώς και οι συντελεστές βαρύτητας αυτών εγκρίνονται από την ΚΑΑ. ...»

23. Επειδή, στο άρθρο 90 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Ισότιμες και ισοδύναμες προσφορές» ορίζεται ότι «1. Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, ισότιμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια ακριβώς τιμή. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμοδίου συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων. 2. Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής, ισοδύναμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων. 3. Στην περίπτωση της παρ. 2, στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς. Σε περίπτωση ισοβαθμίας και ως προς την τεχνική προσφορά η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αρμοδίου γνωμοδοτικού συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων. 4. Στην περίπτωση της παρ. 2, στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών στα έγγραφα της σύμβασης ορίζεται ότι η ανάθεση γίνεται είτε στην προσφορά με την μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς είτε στην προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, ανάλογα με την βαρύτητα του κάθε κριτηρίου, όπως αυτή προκύπτει από την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ τους στα έγγραφα της σύμβασης. Αν οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια τιμή ή την ίδια βαθμολογία τεχνικής προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμοδίου γνωμοδοτικού συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.»

24. Επειδή, στο άρθρο 94 παρ. 4 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά»» ορίζεται ότι «...4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης...»

25. Επειδή, στο άρθρο 100 παρ. 2, 4, 6 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών» ορίζεται ότι «...2. Τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία ...όταν οι εν λόγω διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής: α) Αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς, ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής στην ανοικτή διαδικασία, καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς, εφόσον προβλέπεται η υποβολή της στα έγγραφα της σύμβασης, μονογράφονται δε και σφραγίζονται από το αρμόδιο όργανο όλα τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται κατά το στάδιο αυτό και η τεχνική προσφορά, ανά φύλλο. Το αρμόδιο όργανο καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου. Οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών δεν αποσφραγίζονται, αλλά μονογράφονται και σφραγίζονται από το παραπάνω

Αριθμός απόφασης: 921/2018

όργανο και τοποθετούνται σε ένα νέο φάκελο ο οποίος επίσης σφραγίζεται και υπογράφεται από το ίδιο όργανο και φυλάσσεται, προκειμένου να αποσφραγισθεί την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την πρόσκληση. β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και την αποδοχή ή/και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης των εγγράφων της σύμβασης. ...4. Τα αποτελέσματα κάθε σταδίου επικυρώνονται με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες ή στους συμμετέχοντες. ...Για τις συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής ανεξαρτήτως ποσού και ανεξαρτήτως διαδικασίας, εκδίδεται μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα: α) όλων των σταδίων της παραγράφου 2 στην περίπτωση ανοικτής διαδικασίας και β) του δεύτερου σταδίου, ήτοι της υποβολής προσφορών, στην περίπτωση κλειστής διαδικασίας και ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση. ...6. Τα παραπάνω οριζόμενα στις παραγράφου 1 έως 3 προσαρμόζονται για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο,...

26. Επειδή, στο άρθρο 202 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Ολοκλήρωση εκτέλεσης σύμβασης» ορίζεται ότι «Η σύμβαση θεωρείται ότι εκτελέστηκε όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: α) Σε περίπτωση προμήθειας παραδόθηκε ολόκληρη η ποσότητα ή, σε περίπτωση διαιρετού υλικού, η ποσότητα που παραδόθηκε υπολείπεται της συμβατικής, κατά μέρος που κρίνεται ως ασήμαντο από το αρμόδιο όργανο. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών αυτές παρασχέθηκαν στο σύνολο τους ή σε περίπτωση διαιρετής υπηρεσίας, το αντικείμενο που παραδόθηκε υπολείπεται του συμβατικού, κατά μέρος που κρίνεται ως ασήμαντο από το αρμόδιο όργανο και έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία για την περαίωση της σύμβασης που έχει τεθεί στην διακήρυξη. β) Παραλήφθηκαν οριστικά ποσοτικά και ποιοτικά τα υλικά ή οι υπηρεσίες που παραδόθηκαν. γ) Έγινε η αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος, αφού προηγουμένως επιβλήθηκαν κυρώσεις ή εκπτώσεις και δ)

Αριθμός απόφασης: 921/2018

Εκπληρώθηκαν και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και αποδεσμεύθηκαν οι σχετικές εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα από τη σύμβαση.»

27. Επειδή, στο άρθρο 203 παρ. 1 και 4 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου» ορίζεται ότι «1. Ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομα του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση του αρμοδίου αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου: ...β) σε περίπτωση δημόσιας σύμβασης προμηθειών, εφόσον δε φόρτωσε, παρέδωσε ή αντικατέστησε τα συμβατικά υλικά ή δεν επισκεύασε ή συντήρησε αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 206, γ) στην περίπτωση δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών: αα) αν δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφωθεί με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με την σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις και ββ) αν υπερέβη υπαίτια τη συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των παρατάσεων. ....4. Στον οικονομικό φορέα που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά, οι παρακάτω κυρώσεις: α) Ολική κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση. β) Είσπραξη εντόκως της προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση ανάδοχο είτε από ποσόν που δικαιούται να λάβει είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολής από τον προμηθευτή μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξης του ως εκπτώτου, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο επιτοκίου για τόκο από δικαιοπραξία, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι της επιστροφής της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημερίας. Επιπλέον μπορεί να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός του αναδόχου από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74...»

Αριθμός απόφασης: 921/2018

28. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 214 του ν. 4412/2016 «Άρθρο 214 Δείγματα – Δειγματοληψία – Εργαστηριακές εξετάσεις » : « 1. Τα δείγματα που χρησιμοποιούνται κατά την διενέργεια των προμηθειών υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες: α) Δείγματα φορέων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που αποστέλλουν οι φορείς για τους οποίους προορίζονται τα προς προμήθεια υλικά, βάσει και των οποίων θα πραγματοποιηθεί η προμήθεια β) Δείγματα οικονομικών φορέων Στην περίπτωση αυτή υπάγονται τα δείγματα που καταθέτουν οι οικονομικοί φορείς όταν απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης. γ) Δείγματα προμηθευτών από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής προς δειγματοτισμό των υλικών που παραδίδουν οι προμηθευτές σε εκτέλεση της σύμβασης 2. Κάθε δείγμα, ανάλογα με τη φύση του προς προμήθεια υλικού, πρέπει να είναι σε ποσότητα ή μέγεθος απόλυτα επαρκές για την σχετική μηχανική, χημική ή μακροσκοπική εξέταση ή πρακτική δοκιμασία. Η ποσότητα ή το μέγεθος των δειγμάτων μπορεί να ορίζονται: α) Από την υπηρεσία που διενεργεί την διαδικασία ανάθεσης, προκειμένου για δείγματα των φορέων (κατηγορία α'). β) Στα έγγραφα της σύμβασης, προκειμένου για δείγματα οικονομικών φορέων (κατηγορία β'). γ) Από τη σύμβαση, προκειμένου για δείγματα των προς παραλαβή συμβατικών υλικών (κατηγορία γ'). Εφόσον στη σχετική σύμβαση δεν αναφέρεται η ποσότητα και το μέγεθος των δειγμάτων, ισχύουν οι διατάξεις για τις δειγματοληψίες του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) ή τα προβλεπόμενα από εθνικά ή ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα για τη διενέργεια δειγματοληψίας. 3. Τα δείγματα όλων των κατηγοριών κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, εις διπλούν (δείγμα - αντίδειγμα) με εξαίρεση: α) Τα δείγματα των φορέων, εκτός αν η υπηρεσία έχει ορίσει διαφορετικά. β) Τα δείγματα τα οποία, λόγω της φύσης τους ή της αξίας τους, δεν μπορούν να αποσταλούν ή να υποβληθούν εις διπλούν. γ) Τα δείγματα που λαμβάνουν οι επιτροπές παραλαβής κατά την διαδικασία ελέγχου των προς παραλαβή συμβατικών υλικών, τα οποία λαμβάνονται μεν εις διπλούν, πλην όμως, το ένα απ' αυτά αποστέλλεται απευθείας από την επιτροπή για εργαστηριακή εξέταση ή χρησιμοποιείται για πρακτική δοκιμασία. ....5. ....Τα δείγματα της κατηγορίας β' πρέπει να είναι, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές. Αν από τη διακήρυξη προβλέπεται επίσημο δείγμα,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

τότε τα δείγματα της κατηγορίας β' θα πρέπει να είναι, σύμφωνα και με το επίσημο δείγμα. Τα δείγματα της κατηγορίας β' αξιολογούνται κατά το στάδιο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς με τρόπο που καθορίζεται σαφώς στα έγγραφα της σύμβασης (μακροσκοπικός έλεγχος, εργαστηριακός έλεγχος, πρακτική δοκιμασία ή συνδυασμός αυτών). 6. Εφόσον τα δείγματα ανήκουν σε ευπαθή ή επικίνδυνα υλικά ο προμηθευτής υποχρεούται να αναφέρει τούτο εγγράφως επί του δείγματος στην ελληνική γλώσσα, καθορίζοντας, συγχρόνως, τον τρόπο φύλαξης και συντήρησής τους... 8. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών από το αρμόδιο όργανο, τίθενται υπόψη του και τα σχετικά δείγματα. Εφόσον για τη διενέργεια του ελέγχου από το αρμόδιο όργανο είναι απαραίτητη η αποσφράγιση του δείγματος, αυτή γίνεται ενώπιον υπαλλήλου της υπηρεσίας τήρησης των δειγμάτων, μετά δε τον έλεγχο, γίνεται επανασφράγιση του δείγματος. Επίσης, ενώπιον του υπαλλήλου της υπηρεσίας δειγμάτων γίνεται, όταν απαιτείται, λήψη μέρους του δείγματος. ....11. Η επιστροφή των δειγμάτων γίνεται ως εξής: α) Στους οικονομικούς φορείς στους οποίους δεν κατακυρώθηκε ή δεν ανατέθηκε η προμήθεια, αν δεν καταστράφηκαν, μερικώς ή ολικώς, κατά τη διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης της σχετικής κατακύρωσης ή ανάθεσης, με μέριμνα και ευθύνη τούτων και μετά από σχετικό αίτημά τους. β) Στους προμηθευτές στους οποίους έγινε η κατακύρωση ή ανάθεση, αν δεν καταστράφηκαν, μερικώς ή ολικώς, κατά την διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επιστροφή τους από την επιτροπή παραλαβής και εφόσον έχει συντελεσθεί η οριστική παραλαβή, με μέριμνα και ευθύνη τούτων και μετά από σχετικό αίτημά τους. ....»

29. Επειδή, στο άρθρο 215 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας» ορίζεται ότι « 1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί όταν κρίνει σκόπιμο για σύμβαση συγκεκριμένης προμήθειας να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης και εγγυημένη λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας. Ο χρόνος και το περιεχόμενο της εγγυημένης λειτουργίας περιγράφεται στα έγγραφα της σύμβασης. 2. Κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας, ο ανάδοχος ευθύνεται για την καλή λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας Επίσης, οφείλει κατά το χρόνο της εγγυημένης λειτουργίας να προβαίνει στην προβλεπόμενη συντήρηση και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε βλάβη με τρόπο και σε χρόνο που περιγράφεται

Αριθμός απόφασης: 921/2018

στις τεχνικές προδιαγραφές και στα λοιπά τεύχη της σύμβασης. ....4. Μέσα σε ένα (1) μήνα από την λήξη του προβλεπόμενου χρόνου της εγγυημένης λειτουργίας η επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής της εγγυημένης λειτουργίας, στο οποίο αποφαίνεται για την συμμόρφωση του αναδόχου στις απαιτήσεις της σύμβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ολικής ή μερικής, του αναδόχου, το συλλογικό όργανο μπορεί να προτείνει την ολική ή μερική κατάπτωση της εγγυήσεως καλής λειτουργίας που προβλέπεται στο άρθρο 72. Το πρωτόκολλο εγκρίνεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο.»

30. Επειδή, στο ν. 4042/2012 με τον τίτλο «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής», στο άρθ. 3 με τον τίτλο «(άρθρο 3 της Οδηγίας) Ορισμοί» ορίζεται ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: 1. απόβλητα, κάθε ουσία ή αντικείμενο, το οποίο ο κάτοχος του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει,.... 5. παραγωγός αποβλήτων: κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα (αρχικός παραγωγός αποβλήτων) ή κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί εργασίες προεπεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών. 6. κάτοχος αποβλήτων: ο παραγωγός αποβλήτων ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στην κατοχή του οποίου ευρίσκονται τα απόβλητα », στο άρθ. 15 με τον τίτλο «(άρθρο 14 της Οδηγίας) Κόστος», ότι «Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει τον αρχικό παραγωγό των αποβλήτων και τον τρέχοντα ή τους προηγούμενους κατόχους αποβλήτων», στο άρθ. 24 με τον τίτλο «(άρθρο 15 της Οδηγίας) Ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων », ότι «1. Οι αρχικοί παραγωγοί ή άλλοι κάτοχοι αποβλήτων πραγματοποιούν οι ίδιοι την επεξεργασία των αποβλήτων ή αναθέτουν την επεξεργασία σε έμπορο ή σε οργανισμό ή σε επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων ή μέσω διακανονισμού με δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό συλλογής αποβλήτων σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29. 2. Όταν τα απόβλητα μεταφέρονται από τον αρχικό παραγωγό ή κάτοχο σε ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για προκαταρκτική επεξεργασία, αυτό δεν

Αριθμός απόφασης: 921/2018

συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, απαλλαγή από την ευθύνη για τη διεξαγωγή μιας εργασίας πλήρους ανάκτησης ή διάθεσης.», στο άρθρ. 29 με τον τίτλο «(άρθρο 4 της Οδηγίας και παρ. 1 του άρθρου 36) Ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων», ότι « 1. Απαγορεύεται η εγκατάλειψη, η απόρριψη και η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων.».

31. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004, αρ. περ. 642 Β). Ο δε προσδιορισμός των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας καθορίζεται: α) από το λογικό, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης αξιολογικής έννοιας σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης σε συνδυασμό προς τον επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δηλαδή, την ίση κρίση ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων, γ) από την αρχή της χρηστής διοίκησης και δ) από την αρχή της αναλογικότητας ή της αναλογίας, σύμφωνα με την οποία το επαχθές μέτρο που επιβάλλεται στον διοικούμενο με τη διοικητική πράξη πρέπει να είναι αναγκαίο, πρόσφορο και ανάλογο προς το εξυπηρετούμενο δημόσιο συμφέρον ή ιδιωτικό προστατευόμενο συμφέρον στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., 2010, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 514).

32. Επειδή τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής διαμορφώνονται με γνώμονα τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης στα πλαίσια του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. και A.S. Graelis, *Public Procurement and the EU Competition Rules* (Hart 2015, 2η εκδ.) 6.II.A.vii) και κρίνονται με βάση την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση και όχι *in abstracto* (βλ.κατ' αναλογία Δ. Ράικο, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.).

33. Επειδή, κατά την επιλογή σε επίπεδο κατάρτισης διακήρυξης των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων (βλ. ειδικά την παρ. 4.1 του «Ευρωπαϊκού Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» καθώς και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με θέμα «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας»).

34. Επειδή, περαιτέρω, από τα εθνικά δικαστήρια έχει κριθεί ότι τα προσόντα που σχετίζονται με την οικονομική επάρκεια και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες πρέπει να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ανάλογα με το σκοπό της, αλλά και να είναι πρόσφορα να οδηγήσουν σε διακρίβωση της ικανότητας των υποψηφίων (Βλ. ΣτΕ ΕπΑν 660/2002, 528/2002, 990/2003).

35. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας προϋποθέτει, περαιτέρω ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-496/1999 CAS Succhi di Frutta SpA).

36. Επειδή την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, C-549/10 κλπ). Υπό το πρίσμα της αρχής του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, τα κριτήρια επιλογής που θέτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτά, δε θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι διαθέτουν την απαιτούμενη ικανότητα και οι οποίοι, υπό άλλες ενδεχομένως προϋποθέσεις, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτόν τον ανταγωνισμό.

37. Επειδή, εξάλλου, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκριμενοποιημένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας προμηθευτών ή έστω και μεμονωμένου προμηθευτή (πρβλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5^{ης} Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής επάρκειας πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Επομένως, το κατώτατο όριο της τεχνικής καταλληλότητας, πρέπει να συνίσταται στα αναγκαία και κατάλληλα εκείνα χαρακτηριστικά, για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτό (Βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής για την ανάθεση της σύμβασης με το αντικείμενο της σύμβασης, σε αντιστοιχία και με όσα σχετικώς ορίζει –ως άνω- το άρ. 75 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθ. 18 παρ. 1 και 253 ν. 4412/2016 (βλ. και A.S. Graells, *Public Procurement and the EU Competition Rules* (Hart 2015, 2^η εκδ.) 6.II.A.vii)

38. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

39. Επειδή, στον όρο 1.3 της διακήρυξης, με τον τίτλο «**Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης**» προβλέπεται ότι «*Αντικείμενο της σύμβασης είναι η αγορά και εγκατάσταση, κυρίως εξοπλισμού (Ποδοσφαιρικός τάπητας) ώστε να αναβαθμισθεί το γήπεδο ποδοσφαίρου στην θέση Λειβαδά της Δ.Κ. Αρχαγγέλου με σκοπό να καταστεί σύγχρονο, ασφαλές, λειτουργικό και ανθεκτικό στην χρήση. Η σύμβαση προβλέπει τις παρεμπόπτουσες εργασίες εγκατάστασης του συνόλου του εξοπλισμού, την υπηρεσία βραχυπρόθεσμης εποπτείας και διατήρησης, την εκπαίδευση του προσωπικού του τελικού δικαιούχου από τον αντισυμβαλλόμενο, την μεσοπρόθεσμη περιοδική "ετήσια" συντήρηση του νέου εξοπλισμού από τον αντισυμβαλλόμενο και τέλος την αποσύνθεση και απόρριψη του κυρίως εξοπλισμού καθώς και την αποκατάσταση και απόδοση του χώρου σε άριστη κατάσταση μετά το τέλος του κύκλου ζωής της επένδυσης.*» Περαιτέρω στον όρο 2.1.1 με τον τίτλο «**Έγγραφα της σύμβασης**» προβλέπεται ότι «*Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης είναι τα ακόλουθα:...* • η παρούσα Προκήρυξη με τα Παραρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I –Τεχνική Έκθεση - Περιγραφή: Α. Γενικά – Περιγραφή, Β. Τεχνικές Προδιαγραφές, Γ. Προϋπολογισμός Μελέτης, Δ. Σχέδιο Εντύπου Οικονομικής Προσφοράς. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – Φύλλο Συμμόρφωσης Τεχνικής Προσφοράς και κριτηρίων αξιολόγησης. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III – Τ.Ε.Υ.Δ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς...ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Σχέδιο Σύμβασης...» Ακολουθώντας, σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I –Τεχνική Έκθεση – Περιγραφή, κεφάλαιο με τον τίτλο «**Β. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ**», στην σελ. 4 ορίζεται ότι «*Ο ποδοσφαιρικός τάπητας θα είναι προϊόν Ευρωπαϊκής καταγωγής, τελευταίας τεχνολογίας...*».

40. Επειδή, στην σελ. 5-7 της προσφυγής, ο προσφεύγων αναφέρει ότι δυνάμει του παραπάνω όρου περί ευρωπαϊκής καταγωγής του ποδοσφαιρικού τάπητα «*...αποκλείονται τα προϊόντα κατασκευαστών που εδρεύουν εκτός Ευρώπης, ενώ ο κατασκευαστής χλοοταπήτων, ... του οποίου είμαι διανομέας στην Ελλάδα (και αποτελεί εταιρία με έδρα στην .....)* και του οποίου τα προϊόντα πληρούν κάθε άλλη προϋπόθεση του διαγωνισμού, συνεργάζομαι μαζί του επί σειρά ετών, τα έχω εγκαταστήσει με επιτυχία και μάλιστα διαθέτει σε εμένα τα προϊόντα πιστοποιημένα από τη FIFA

Αριθμός απόφασης: 921/2018

τα οποία προτίθεται να προσφέρω στον παραπάνω διαγωνισμό (και έχω προσφέρει και μάλιστα με επιτυχία, αναδεικνυόμενος ανάδοχος σε πλήθος δημόσιους διαγωνισμούς ...με αποτέλεσμα η τεχνική προσφορά που προτίθεται να υποβάλω να είναι (αν παραμείνει ο παραπάνω όρος της διακήρυξης) εξαρχής ελλιπής και εγώ να αποκλειστώ. Εξάλλου, ...ούτε με άλλου κατασκευαστή τα προϊόντα, εκτός αυτού του οποίου είμαι διανομέας, μπορώ να μετάσχω στον διαγωνισμό. Αυτό, αφού οι συνθετικοί χλοοτάπητες δεν αποτελούν ένα απλό διαθέσιμο στην ανοικτή αγορά προϊόν, αλλά συνιστούν σύνθετο χημικό κατασκεύασμα με πολλές επιμέρους προδιαγραφές (όπως φαίνεται και στο άρθρο 3 του Τεύχους Ειδικής Συγγραφής-Τεχνικών Προδιαγραφών με ολόκληρους πίνακες με επιμέρους προδιαγραφές) και υψηλό βαθμό customization αναλόγως των ανά περίπτωση αναγκών και παραμέτρων του γηπέδου και της διακήρυξης (επομένως χρειάζεται καλή, στενή και φερέγγυα συνεργασία μεταξύ προμηθευτή και κατασκευαστή). Η δημιουργία καινούργιας συνεργασίας και σχέσης με έναν αλλοδαπό κατασκευαστή σε ένα τέτοιο προϊόν δεν είναι καθόλου εύκολη ούτε μπορεί να γίνει ευκαιριακά και για πρώτη φορά για ένα μεμονωμένο διαγωνισμό και στο σύντομο χρονικό διάστημα των λίγων ημερών μέχρι να κλείσουν οι προσφορές, καθώς απαιτείται σοβαρή ανταλλαγή πληροφοριών, σχέσεις εμπιστοσύνης, γνώση της εκατέρωθεν φερεγγυότητας, γνώση εκ μέρους του αλλοδαπού κατασκευαστή των ικανοτήτων και τεχνογνωσίας μου στο δικό μου κομμάτι (εγκατάσταση, διότι ουδείς σοβαρός κατασκευαστής θα διακινδυνεύσει να εκτεθεί ή να μείνει απλήρωτος από έναν άγνωστο Έλληνα εισαγωγέα του οποίου η τυχόν απειρία μάλιστα στην εφαρμογή του χλοοτάπητα μπορεί να δυσφημήσει τελικά και τον κατασκευαστή), επισκέψεις και συναντήσεις εκ του σύνεγγυς (στο εξωτερικό), πόσο μάλλον όταν την παρούσα σχέση συνεργασίας μου με τη .... της οποίας είμαι εισαγωγέας και διανομέας δούλεψα επί μεγάλο διάστημα για να τη χτίσω και μαζί της έχω εκτελέσει και εκτελώ πλήθος προμηθειών στο ίδιο αντικείμενο.». Εν συνεχεία, με τον ΠΡΩΤΟ λόγο της υπό εξέταση προσφυγής, ο προσφεύγων επικαλούμενος το άρθ. 54 ν. 4412/2016 304, το Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, την κατευθυντήρια Οδηγία 11 της ΕΑΑΔΗΣΥ, αναφέρει ότι δυνάμει του παραπάνω όρου περί της ευρωπαϊκής καταγωγής του ποδοσφαιρικού τάπητα «...ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ Ο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕ ΕΔΡΑ ΣΤΗΝ “ΕΥΡΩΠΗ”. Είναι μάλιστα άγνωστο αν η διακήρυξη εννοεί την Ε.Ε. ή την Ευρώπη υπό γεωγραφική έννοια, όπως και το τι ακριβώς εννοεί «καταγωγή». Πρόκειται για έναν προδήλως παράνομο, καταχρηστικό και αδικαιολόγητα περιοριστικό του ανταγωνισμού όρο, ο οποίος επιβάλλεται μέσω μιας προδιαγραφής αλλά έτσι με αποκλείει εν όλω από τη διαδικασία, αφού διακινώ, εμπορεύομαι και προμηθεύω τα προϊόντα του μεγαλύτερου σε μερίδιο παγκόσμιας αγοράς κατασκευαστή συνθετικών χλοοταπήτων...., που εδρεύει στην ..... Έτσι, θέτει απαγορευμένο γεωγραφικό προσδιορισμό, χωρίς καμία δικαιολόγηση αλλά και χωρίς καν δυνατότητα αντικειμενικής και νόμιμης δικαιολόγησης, ενώ δεν δικαιολογείται ούτε από οποιονδήποτε λόγο δημοσίου συμφέροντος ...Αντίθετα μάλιστα, δεδομένου ότι η διακήρυξη στον όρο 2.4.3 περί τεχνικής προσφοράς, απαιτεί ο κατασκευαστής να είναι FIFA PREFERRED PRODUCER, δηλαδή το προϊόν θα προέρχεται από ένα κύκλο ΕΠΤΑ (7) ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ, με τα παραπάνω ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΕΝΑ ΤΡΙΤΟ (1/3) ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ, ΑΦΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΕΙΜΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ, ... ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΚΙΝΑ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ..., ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ..... Όμως, η ζημιά στον ανταγωνισμό είναι ακόμα μεγαλύτερη αφού ο κατασκευαστής μου .... είναι ο κατέχων το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά συνθετικών χλοοταπήτων παγκοσμίως. Και μάλιστα ο όρος είναι παράλογος και αντίκειται σε οποιαδήποτε προσπάθεια εύλογης δικαιολόγησης. Τούτο επειδή η διακήρυξη καθορίζει ΠΛΗΘΟΣ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ, ΕΛΕΓΧΩΝ, ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ. ΖΗΤΑΕΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ FIFA, η οποία ανά τον κόσμο πιστοποιεί συνθετικούς χλοοτάπητες και γήπεδα βάσει σκληρών παγκόσμιων standards και ειδικών εργαστηριακών μεθοδολογιών πιστοποιημένων από την ίδια. Επομένως, η ποιότητα και καταλληλότητα του προϊόντος ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΚΑΤΟΧΥΡΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ. Συγχρόνως, ο ίδιος ο ανάδοχος προμηθευτής κατά τον όρο Β4 των ίδιων ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ/ΜΕΛΕΤΗ 4/2018 καλείται ως υπεύθυνος εγκατάστασης και ακόμη και έως την πιστοποίηση του γηπέδου από τη FIFA, ενώ επίσης ο προμηθευτής θα υποβάλει και δική του υπεύθυνη δήλωση-εγγύηση Ζετούς

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διαρκείας για το προϊόν κατά τον όρο B5.1, ενώ η εγγύηση, ο χρόνος παράδοσης και η μεταπωλητική εξυπηρέτηση αποτελούν και κριτήρια αξιολόγησης της Ομάδας Δ του όρου 2.3.1 της διακήρυξης. Επομένως, είναι παντελώς ακατανόητο τι εξυπηρετεί ο γεωγραφικός αποκλεισμός των κατασκευαστών εκτός Ευρώπης, πέραν του προφανούς περιορισμού του ανταγωνισμού που προκαλεί. .... Και σημειωτέον ότι Ο ΠΡΟΣΦΕΡΩΝ-ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΣ-ΜΕΤΕΧΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ ΚΑΙ ΟΧΙ Ο ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ ΜΟΥ. .... Άρα, οι παραπάνω όροι εισάγουν μια παράμετρο αποκλεισμού μέσω μιας δήθεν «τεχνικής προδιαγραφής»-εγγράφου της τεχνικής προσφοράς που (α) δεν συνιστά νόμιμη τεχνική προδιαγραφή κατά τα άρθρο 54 και το Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ούτε πρότυπο, σήμα, αποτέλεσμα εργαστηριακού ελέγχου ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς (β) δεν έχει απολύτως καμία σχέση με οποιοδήποτε ποιοτικό ή άλλο κριτήριο και στοιχείο το οποίο σχετίζεται με το αντικείμενο της σύμβασης, την ποιότητα του προϊόντος και το καλώς νοούμενο συμφέρον της αναθέτουσας, (γ) εισάγει κατ' ουσία μία αδικαιολόγητη δυσμενή διάκριση, παραβιάζοντας την αρχή της αναλογικότητας, της ισότητας στη μεταχείριση των οικονομικών φορέων, της διαφάνειας στην επιλογή των κριτηρίων και όρων της ανάθεσης και της διαδικασίας και περιορίζοντας τον υγιή ανταγωνισμό και (δ) πλήττει το συμφέρον της αναθέτουσας αρχής και κατ' επέκταση το δημόσιο συμφέρον με τον αποκλεισμό κατάλληλων προϊόντων.... Συνεπώς, το σύνολο των όρων της διακήρυξης και της συνημμένης σε αυτή μελέτης που θεσπίζουν ως προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό την ιδιότητα του κατασκευαστή του προϊόντος ως επιχείρησης που εδρεύει στην Ευρώπη, πρέπει να ακυρωθούν.».

41. Επειδή στις απόψεις επί της προσφυγής, και ίδια επί του παραπάνω ΠΡΩΤΟΥ λόγου της προσφυγής η αναθέτουσα αρχή αναφέρει «..Σε κάθε δε περίπτωση ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας θα πρέπει να απορριφθεί ως παντελώς αόριστος, νόμω και ουσία αβάσιμος. Ειδικότερα, όσον αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί δήθεν ασάφειας της διακήρυξης ως προς την έννοια της «ευρωπαϊκής καταγωγής», λεκτέα τα ακόλουθα: Η έννοια της «καταγωγής» των προϊόντων προσδιορίζεται ειδικά κατά το άρθρο 60 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 2013, το οποίο ορίζει

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ότι: «1. Τα εμπορεύματα που έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου σε μία μόνο χώρα ή έδαφος θεωρούνται ως καταγόμενα από την εν λόγω χώρα ή έδαφος. 2. Τα εμπορεύματα στην παραγωγή των οποίων συμμετέχουν μία ή περισσότερες χώρες ή εδάφη θεωρούνται ως καταγόμενα από τη χώρα ή το έδαφος στην οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία, ουσιαστική, οικονομικά δικαιολογημένη μεταποίηση ή επεξεργασία, σε επιχείρηση εξοπλισμένη για το σκοπό αυτό, η οποία κατέληξε στην παρασκευή ενός νέου προϊόντος ή αντιπροσωπεύει σημαντικό στάδιο της παρασκευής...». Από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται, σαφώς, ότι ο τρόπος που προσδιορίζεται η καταγωγή στον ως άνω Κανονισμό δεν αφορά στην καταστατική έδρα της επιχείρησης, ώστε να τεθεί προτίμηση μίας καταστατικής έδρας έναντι μίας άλλης. Ειδικότερα, αν στην παραγωγή των προϊόντων συμμετέχουν περισσότερες χώρες, αυτά θεωρούνται ότι κατάγονται από εκεί που έλαβε χώρα η τελευταία μεταποίηση ή επεξεργασία που κατέληξε στην τελική μορφή του προϊόντος. Εξάλλου, και η εταιρία ... που μνημονεύει η προσφεύγουσα παράγει προϊόντα εντός των χωρών που χαρακτηρίζονται ως έδαφος της Ένωσης, ώστε να δύναται να ανταποκριθεί στην έννοια της καταγωγής κατά τα ως άνω, δίχως επομένως να διαταράσσεται ο δίκαιος και αποτελεσματικός ανταγωνισμός σε βάρος τρίτων χωρών. Σε κάθε δε περίπτωση, εάν η προσφεύγουσα θεωρούσε ότι υφίσταται κάποια ασάφεια ως προς τον ακριβή όρο της διακήρυξης, μπορούσε να ζητήσει διευκρινήσεις. Περαιτέρω, όσον αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί δήθεν παραβίασης του ανταγωνισμού, αυτός θα πρέπει να απορριφθεί ως παντελώς αόριστος, νόμω και ουσία αβάσιμος. Τούτο δε διότι η «ευρωπαϊκή καταγωγή» του χλοοτάπητα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτή και μόνη παραβιάζει τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού, δεδομένου ότι **δεν συνιστά όρο ταύτισης των πληττόμενων προδιαγραφών με προϊόντα συγκεκριμένης εταιρείας, ούτε άλλωστε από τη φύση της οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυνάμενων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων.** (Πρβλ. και ΣΤΕ 484/2006, ΔΕφΧαν 51/2017 η οποία έκρινε νόμιμο όρο διακήρυξης, ο οποίος προέβλεπε ότι εφόσον πρόκειται για προϊόν χωρών εκτός ΕΕ, αυτό πρέπει να κυκλοφορεί τουλάχιστον σε μια αγορά κράτους-μέλους της ΕΕ, Βλ. επίσης ad hoc και ΑΕΠΠ 71/2017 η οποία έκρινε ότι απολύτως νόμιμος όρος ο οποίος απαιτούσε πιστοποιητικό καταλληλότητας FIFA Quality, οποιουδήποτε

Αριθμός απόφασης: 921/2018

συνθετικού χλοοτάπητα του ίδιου παραγωγού, εκδοθέν από τη FIFA, σε **γήπεδο εντός Ελληνικής Επικράτειας**). Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα παντελώς αόριστα επικαλείται ότι δήθεν θίγεται ο ανταγωνισμός από τον υπό κρίση όρο, καθότι σε κανένα σημείο της προσφυγής της δεν κατονομάζει ειδικά εάν και πόσους προμηθευτές αποκλείει από το διαγωνισμό και εάν και πόσους παραγωγούς συνθετικού χλοοτάπητα της παγκόσμιας αγοράς αποκλείει, οι οποίοι έχουν κριθεί κατάλληλοι από τη FIFA και την UEFA. (Πρβλ. ΣΤΕ 1099/2006). Αντίθετα, η προσφεύγουσα, υπό την μορφή μιας γενικής αμφισβήτησης επιδιώκει να προδιαγράψει αυτή, με βάση τις δικές της επαγγελματικές ανάγκες και με κριτήρια διαφορετικά από αυτά της Διοικήσεως τον χλοοτάπητα που θα προμηθευθεί η Περιφέρεια, ώστε ο ως άνω λόγος είναι απορριπτός για τον λόγο αυτό, ως απαράδεκτος. Τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι η αιτούσα δεν αποδεικνύει ούτε ότι μόνο οι χλοοτάπητες συγκεκριμένης εταιρείας πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές της διακηρύξεως, ούτε ότι θα επετυγχάνετο συνολικά ευρύτερος ανταγωνισμός, αν η αναθέτουσα αρχή δεν έθετε τον ως άνω όρο. Ενόψει αυτών, ο ως άνω λόγος θα πρέπει να απορριφθεί ως παντελώς αόριστος (ΣΤΕ 434/2008). Άλλωστε, ο ως άνω ισχυρισμός της προσφεύγουσας τυγχάνει και παντελώς αβάσιμος. Τούτο δε διότι, οι έχουν κατασκευασθεί με προϊόντα Ευρωπαϊκής καταγωγής 1.760 πιστοποιημένα γήπεδα παγκοσμίως, ενώ η ..... εταιρία στην οποία αναφέρεται ο προσφεύγον έχει κατασκευάσει μόνον 98, από τα δε 1.270 περίπου πιστοποιημένα κατά FIFAQuality είτε QualityPro γήπεδα στο ποδοσφαιρικό έδαφος της ένωσης (UEFA), η κινεζική εταιρεία έχει κατασκευάσει μόλις τα 34. Ενόψει αυτών συνάγεται ότι από τον ως άνω όρο, όχι μόνο δεν θίγεται ο υγιής ανταγωνισμός αλλά αντίθετα, ενισχύεται, επιτρέποντας την μέγιστη δυνατή συμμετοχή των εταιριών, χωρίς να φωτογραφίζεται καμία απολύτως εταιρεία. Μάλιστα, από τα ως άνω αριθμητικά δεδομένα εξ αντιδιαστολής προκύπτει ότι ο ανταγωνισμός πράγματι θα παραβιάζονταν από την πρόβλεψη κινεζικής καταγωγής προϊόντων λόγω της μικρής εμβέλειάς του σε ποδοσφαιρικό έδαφος της ένωσης UEFA, πολλώ δε μάλλον της FIFA. Η δε υπ' αριθμ. 91/2018 απόφαση της ΑΕΠΠ την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα δεν έχει καμία σχέση με την υπό κρίση υπόθεση καθότι έκρινε επί εντελώς διαφορετικού θέματος και μη νομίμως προσπαθεί να εξομοιώσει αυτή με την κριθείσα από την τελευταία, καθώς εκείνη αφορούσε

Αριθμός απόφασης: 921/2018

την απαίτηση συμμετοχής του κατασκευαστή του συνθετικού χλοοτάπητα ως μέλους στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για συνθετικούς χλοοτάπητες, ESTO. Ουδεμία πρόβλεψη υπάρχει εν προκειμένω περί ρητής απαίτησης συμμετοχής του κατασκευαστή χλοοτάπητα σε έναν τέτοιο Οργανισμό. **Σε κάθε περίπτωση, δεν παραβιάζεται ούτε η αρχή της μη διακρίσεως. Τούτο δε διότι η προσφεύγουσα δύναται ευχερώς να συμμετάσχει στον διαγωνισμό προσαρμοζόμενη αναλόγως στις απαιτήσεις περί ευρωπαϊκής καταγωγής.....** Η δε ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων εντός της Ένωσης, παντελώς αβάσιμα προβάλλεται από την προσφεύγουσα. Τούτο δε διότι η ως άνω ελευθερία αφορά αποκλειστικά σε προϊόντα της Ένωσης και όχι τρίτων χωρών, όπως εν προκειμένω της ..... Επικουρικά και σε κάθε περίπτωση, ο ως άνω όρος της διακήρυξης καθίσταται απολύτως αναγκαίος από τους εξής λόγους: Με τον υπό κρίση όρο επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εγγύτητα και ταχύτητα παροχής ανταλλακτικών και υλικών συντήρησης, τα οποία μάλιστα τελούν σε απόλυτη συνάφεια, δεδομένου ότι και στο παρελθόν οι σχετικοί χλοοτάπητες της συγκεκριμένης γεωγραφικής ενότητας προέρχονταν από χώρες της Ένωσης. Μάλιστα, οι αποθήκες και ο τόπος παραγωγής βρίσκεται σε εγγύτερο έδαφος, ώστε να καθίσταται δυνατή η ταχύτερη αντιμετώπιση τυχόν δυσλειτουργιών και παροχή ανταλλακτικών, διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη εκτέλεση της σύμβασης και την εις το διηνεκές λειτουργία του γηπέδου. Στην ίδια κατεύθυνση, με τον ως άνω όρο επιτυγχάνεται μεγαλύτερη δυνατότητα επιτόπιας συνεργασίας με τους εξειδικευμένους μηχανικούς και τα εργαστήρια του **FIFA PREFERRED PRODUCER** παραγωγού που διαθέτει ικανές εγκαταστάσεις και εργαστηριακό εξοπλισμό επιτόπιων ελέγχων στο Ευρωπαϊκό έδαφος, σε περίπτωση παρουσίασης τεχνικού προβλήματος, δυνατότητες οι οποίες αποκλείονται ή καθίστανται αναποτελεσματικές λόγω της συγκριτικά μεγαλύτερης απόστασης των τρίτων χωρών από την Περιφέρεια Αιγαίου. Επίσης, επιτυγχάνεται πληρέστερος έλεγχος της εξέλιξης της παραγωγής στο εργοστάσιο του **FIFA PREFERRED PRODUCER** παραγωγού, ιδίως σε περιπτώσεις προκαταβολής, πιστοποίησης υλικών σε εγκεκριμένες αποθήκες της παραγωγού καθώς και σε έκτακτες εργασίες που θα χρειαστεί να εκτελεστούν στο γήπεδο, διασφαλίζοντας την ταχύτερη μεταφορά των υλικών. Επιπρόσθετα, επιτυγχάνεται μεγαλύτερη δυνατότητα τεχνικής υποστήριξης

μετά την υλοποίηση των εργασιών της σύμβασης σε περίπτωση ανάγκης επιτόπιου ελέγχου για την επίλυση προβλημάτων και την χορήγηση οδηγιών για την συντήρηση, την ποσότητα των υλικών που απαιτούνται κ.τ.λ.π. από αρμόδια εξειδικευμένα στελέχη με πολύ μεγάλη σχετική εμπειρία και διαπιστευμένης από την FIFA καταλληλότητας. Ακόμα, επηρεάζεται θετικά και το εμπορικό ισοζύγιο και η εξυπηρέτηση των υγιών δημοσίων οικονομικών της Ένωσης μέσω της αποφυγής τελωνειακών μεθοδεύσεων και την καταπολέμηση της ανεργίας. Εξάλλου και σε προηγούμενους διαγωνισμούς της η Περιφέρεια Ν. Αιγαίου είχε θέσει τον ίδιο όρο, χωρίς ποτέ να τίθεται ζήτημα αμφισβήτησής του ή παραβίασης του ανταγωνισμού. Ενώ μάλιστα, κατά κόρον χρησιμοποιούνται ευρωπαϊκής καταγωγής χλοοτάπητες εντός της Ένωσης αλλά και ανά την υφήλιο λόγω της ύπαρξης περισσότερων παραγωγών, ώστε ακριβώς να επιτυγχάνεται ο μεγαλύτερος δυνατός ανταγωνισμός. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στην νήσο Ρόδο τα διοικητικά όρια της οποίας αφορά η σύμβαση δεκατέσσερα 14 γήπεδα δημοσίου συμφέροντος που έχουν υλοποιηθεί φέρουν όλα ευρωπαϊκής καταγωγής χλοοτάπητες και έχουν κριθεί επιτυχημένα και οι τελικοί δικαιούχοι αιτούνται επιτακτικά την σχετική ιδιότητα. Τέλος, ενόψει και του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου καθίσταται ευχερέστερη η δικαστική επίλυση των διαφορών και η ακόλουθη αναγκαστική εκτέλεση, μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης, συγκριτικά με τρίτες χώρες. Ενόψει των ανωτέρω, καμία δυσμενή διάκριση δεν υφίσταται η προσφεύγουσα και ο σχετικός λόγος πρέπει να απορριφθεί.»

42. Επειδή κατά την σαφή και ρητή διατύπωση και έννοια του άρθ. 54 παρ.4 του ν. 4412/2016 (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε .... συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο». Ως έχει *ad hoc* κριθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

«...Ασφαλώς, όπως προκύπτει από το άρθρο 42, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση και εφόσον δεν είναι δυνατόν να παρασχεθεί αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της συμβάσεως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 42, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, να γίνει αναφορά σε συγκεκριμένη κατασκευή ή προέλευση ή ιδιαίτερη μέθοδο κατασκευής που είναι χαρακτηριστικές των προϊόντων ή των υπηρεσιών που παρέχει συγκεκριμένος οικονομικός φορέας, ή ακόμη σε εμπορικό σήμα ή δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, υπό τον όρο μια τέτοια αναφορά να δικαιολογείται από το αντικείμενο της συμβάσεως και να τηρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που τάσσει σχετικώς η οδηγία 2014/24, μεταξύ άλλων, να συνοδεύεται η αναφορά αυτή, στα έγγραφα του διαγωνισμού, από τη μνεία «ή ισοδύναμο». Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη του εξαιρετικού χαρακτήρα της εν λόγω διατάξεως, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η αναθέτουσα αρχή μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς. Πράγματι, κατά τη σχετική με τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών νομολογία, η μη προσθήκη των λέξεων «ή ισοδύναμο» μετά τον καθορισμό, στη συγγραφή υποχρεώσεων, ενός συγκεκριμένου προϊόντος είναι δυνατό όχι μόνο να αποτρέψει από την υποβολή προσφορών τους οικονομικούς φορείς που χρησιμοποιούν ανάλογα προς το προϊόν αυτό συστήματα, αλλά μπορεί επίσης να παρεμβάλει εμπόδια στα ρεύματα εισαγωγών στο πλαίσιο του διασυνοριακού εμπορίου εντός της Ένωσης, καθώς η σχετική σύμβαση επιφυλάσσεται μόνο στους προμηθευτές που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν το ειδικώς μνημονευόμενο προϊόν (βλ., υπ' αυτή την έννοια, διάταξη της 3ης Δεκεμβρίου 2001, Vestergaard, C-59/00, EU:C:2001:654, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Υπό το πρίσμα των προπαρατεθέντων στοιχείων, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν, λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει η αναθέτουσα αρχή για τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών βάσει ποιοτικών απαιτήσεων συναρτώμενων προς το αντικείμενο της επίμαχης συμβάσεως, ο ιδιαίτερος λεπτομερής χαρακτήρας των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης τεχνικών προδιαγραφών δεν συνεπάγεται την έμμεση ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου προσφέροντος. Επίσης, ο βαθμός λεπτομέρειας των τεχνικών προδιαγραφών θα πρέπει να συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, πράγμα το οποίο σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι θα πρέπει να εξετάζεται κατά

Αριθμός απόφασης: 921/2018

πόσον ο βαθμός λεπτομέρειας αυτός είναι αναγκαίος για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών.» (ΔΕΚ C-412/2017, απόφαση της 25-10-2018 σκέψεις 38-41). Έχει επίσης *ad hoc* κριθεί ότι «...74 Επισημαίνεται εξάλλου ότι, κατά το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/18, οι τεχνικές προδιαγραφές που περιέχονται στα έγγραφα διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίας συμβάσεως πρέπει να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και να μην έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων φραγμών στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 75 Φαίνεται, εντούτοις, ότι υπό συνθήκες όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης οι προϋποθέσεις του άρθρου 23, παράγραφος 8, της εν λόγω οδηγίας δεν πληρούνται. 76 Συγκεκριμένα, από το γράμμα της τελευταίας αυτής διατάξεως της οδηγίας 2004/18 συνάγεται με σαφήνεια ότι ρήτρα τεχνικών προδιαγραφών η οποία απαιτεί συγκεκριμένη προέλευση επιτρέπεται μόνον εφόσον τούτο δικαιολογείται από το αντικείμενο της δημοσίας συμβάσεως και μόνον κατ' εξαίρεση. Εν πάση περιπτώσει, μια τέτοια ρήτρα τεχνικών προδιαγραφών, όπως η ρήτρα περί συγκεκριμένης προελεύσεως ή καταγωγής, πρέπει να συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο» (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, 45/87, EU:C:1988:435, σκέψη 22). 77 Στην υπόθεση της κύριας δίκης το Νοσοκομείο, παραλείποντας να προσθέσει τον όρο «ή ισοδύναμο» στην προϋπόθεση περί εθνικής προελεύσεως, όχι μόνον απέτρεψε τους επιχειρηματίες που διαθέτουν ανάλογα φάρμακα από την υποβολή προσφοράς, αλλά επιπλέον παρενέβαλε εμπόδια στη ροή εισαγωγών στο πλαίσιο του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, περιορίζοντας την πρόσβαση στην αγορά των φαρμάκων από πλάσμα σλοβενικής προελεύσεως αποκλειστικώς υπέρ του Ινστιτούτου. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Νοσοκομείο δεν τήρησε ούτε τη διάταξη του άρθρου 2 ούτε τις διατάξεις του άρθρου 23, παράγραφοι 2 και 8, της οδηγίας 2004/18 ούτε το άρθρο 34 ΣΛΕΕ (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1995, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-359/93, EU:C:1995:14, σκέψη 27). Ως προς τη δικαιολόγηση του εμποδίου στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων 78 Προκειμένου να κριθεί αν ρήτρα της συγγραφής υποχρεώσεων, στο πλαίσιο διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίας συμβάσεως, η οποία επιβάλλει προϋπόθεση περί εθνικής προελεύσεως των

Αριθμός απόφασης: 921/2018

παρασκευασμένων από πλάσμα φαρμάκων, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, συνιστά απαγορευμένο περιορισμό κατά την έννοια του άρθρου 34 ΣΛΕΕ, πρέπει να εξετασθεί αν, όπως επισήμαναν ιδίως η Σλοβενική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, η ρήτρα αυτή μπορεί να δικαιολογηθεί για λόγους προστασίας της δημοσίας υγείας (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2010, *Humanplasma*, C-421/09, EU:C:2010:760, σκέψη 31)....» (ΔΕΕ C-296/2015, απόφαση της 8-6-2017, σκέψεις 74-77). Εν προκειμένω όμως, ούτε η αναθέτουσα αρχή επικαλείται, ούτε προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η επίμαχη απαίτηση πως ο υπό προμήθεια χλοοτάπητας πρέπει υποχρεωτικά να είναι *προϊόν Ευρωπαϊκής καταγωγής*: i) τέθηκε, διότι άλλως δεν θα ήταν επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή η περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης, ως απαιτείται από τον νόμο, ii) ούτε ότι η συγκεκριμένη απαίτηση ευρωπαϊκής καταγωγής συνοδεύτηκε με τον όρο «*ή ισοδύναμο*», ως επίσης απαιτείται από τον νόμο, iii) ούτε ότι συντρέχει εν προκειμένω υπέρτερος λόγος δημοσίου συμφέροντος που θα επέβαλε την υποχρεωτική ευρωπαϊκή καταγωγή του χλοοτάπητα. Από την άλλη πλευρά, η επίμαχη τεχνική προδιαγραφή: i) δοθέντος ότι έχει τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, καταφανώς αποτρέπει από την υποβολή προσφορών οικονομικούς φορείς που προσφέρουν ανάλογα προϊόντα τα οποία όμως πληρούν τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές, και ii) παρεμβάλλει αδικαιολόγητα εμπόδια στα ρεύματα εισαγωγών στο πλαίσιο του διασυνοριακού εμπορίου εντός της Ένωσης αφού αποκλείονται προϊόντα καταγωγής από τις υπόλοιπες πλην Ευρώπης ηπείρους. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή υπερέβη τα όρια της υποχρεωτικής συσταλτικής, εν προκειμένω, δυνατότητάς της, και επέβαλε τον επίμαχο όρο γεωγραφικής προέλευσης κατά τρόπο που προσκρούει ευθέως στον νόμο διότι: i) δεν συνοδεύτηκε από την υποχρεωτική ρήτρα «*ή ισοδύναμο*», και ii) δεν συναρτάται ούτε με το αντικείμενο της προμήθειας ούτε με υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, με αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη ευνοϊκή μεταχείριση των οικονομικών φορέων που προσφέρουν προϊόν ευρωπαϊκής καταγωγής, υπερβαίνοντας τα όρια της αναλογικότητας, καθόσον η τεθείσα απαίτηση αυτή καθ' εαυτή δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, δηλαδή, την προμήθεια προϊόντος που εκπληρώνει τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές όρους και απαιτήσεις της διακήρυξης. Οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής

Αριθμός απόφασης: 921/2018

στις απόψεις της είναι απορριπτέοι επειδή: i) προσκρούουν άμεσα στην διάταξη του νόμου ως άνω, και ii) διότι πράγματι ο τεθείς ως άνω όρο γεωγραφικής προέλευσης είναι αόριστος και σε κάθε περίπτωση ούτε προβλέπεται, ούτε συνάγεται από τους όρους της διακήρυξης ότι ως ευρωπαϊκή προέλευση νοείται η προέλευση από χώρες της Ένωσης –ως αβάσιμα υποστηρίζει- και όχι η προέλευση εν γένει από χώρες που ανήκουν γεωπολιτικά στην ευρωπαϊκή ήπειρο και iii) ούτε η προσφεύγουσα είναι υποχρεωμένη για το ορισμένο του ισχυρισμού της να κατονομάσει ειδικά εάν και πόσοι προμηθευτές και παραγωγοί αποκλείονται με τον επίμαχο όρο, και iv) ούτε ο επίμαχος όρος καθίσταται νόμιμος επειδή έχουν κατασκευασθεί παγκοσμίως –ως αορίστως ισχυρίζεται- πολύ περισσότερα γήπεδα με χλοοτάπητες ευρωπαϊκής καταγωγής έναντι ..... καταγωγής, v) ούτε ο προσφεύγων είναι υποχρεωμένος να προσαρμόσει την προσφορά του στην επίμαχη απαίτηση, ήτοι να προσφέρει ευρωπαϊκής καταγωγής χλοοτάπητα, που δηλώνει ότι ούτε διαθέτει ούτε δύναται να διαθέσει, δεδομένου ότι η απαίτηση αυτή ετέθη παρά τον νόμο, vi) ούτε η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων εντός της Ένωσης επιφυλάσσεται ειδικά για τους παραγωγούς και τα προϊόντα που παράγονται εντός της Ένωσης (βλ. ως άνω αποφάσεις ΔΕΕ), αποκλειομένων ιδία των ευρωπαϊών οικονομικών φορέων –ως ο προσφεύγων- που εμπορεύονται προϊόντα παραγόμενα εκτός της Ένωσης και που στα πλαίσια της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων εισάγουν στην ευρωπαϊκή αγορά, ως αβάσιμα υπολαμβάνει η αναθέτουσα αρχή, vii) ούτε ο τεθείς όρος είναι πρόσφορος και αναγκαίος ώστε να διασφαλίζεται η ταχύτητα παροχής ανταλλακτικών, υλικών συντήρησης, αντιμετώπισης δυσλειουργιών, επίλυσης τεχνικών προβλημάτων, δεδομένου ότι πάντα ταύτα σε καμία περίπτωση δεν εξασφαλίζονται από την σχετική γεωγραφική εγγύτητα του παραγωγού, ο οποίος δεν είναι ο αντισυμβαλλόμενος εν προκειμένω viii) ούτε οι προτιμώμενοι παραγωγοί χλοοτάπητα: FIFA PREFERRED PRODUCER είναι αποκλειστικά και μόνο ευρωπαίοι παραγωγοί –ως εσφαλμένα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή- και ως προκύπτει από τον σχετικό κατάλογο παραγωγών στην επίσημη ιστοσελίδα της FIFA: <https://football-technology.fifa.com/en/resource-hub/certified-product-database/football-turf/producers/> ix) ούτε προκύπτει από κείμενο κανονιστικής ισχύος ότι η αναθέτουσα αρχή είναι αρμόδια να κρίνει και να υλοποιεί τις

Αριθμός απόφασης: 921/2018

απαιτήσεις του ενωσιακού εμπορικού ισοζυγίου προς τρίτες χώρες, ούτε τα δημοσιονομικά ούτε την καταπολέμηση της ανεργίας εντός της Ένωσης, θέτοντας όρους στις διακηρύξεις της x) ούτε η τυχόν επιτακτική απαίτηση των χρηστών των χλοοταπήτων είναι ικανή και πρόσφορη συνθήκη ώστε να καταστεί νόμιμος και ισχυρός ο επίμαχος όρος xi) ούτε η προέλευση του παραγωγού του χλοοτάπητα καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο, ούτε την δωσιδικία, ούτε την εκτέλεση, δεδομένου ότι στην προκείμενη προμήθεια αφ' ενός μεν ο αντισυμβαλλόμενος είναι ο προσφέρων ανάδοχος και αφ' ετέρου δε τα νομικά αυτά θέματα μπορούν να ρυθμίζονται συμβατικά και δεν επιβάλλονται υποχρεωτικά με κριτήριο την καταγωγή ενός των συμβαλλομένων και xii) όλα τα παραπάνω ευθέως προσκρούουν και είναι αντιφατικά σε σχέση με το τεθέντα στην διακήρυξη όρο 2.2.1 δυνάμει του οποίου, ακόμη και το δικαίωμα συμμετοχής στον διαγωνισμό αυτό καθ' εαυτό, δεν το έχουν μόνο ευρωπαϊοί προσφέροντες αλλά και προσφέροντες από τρίτες χώρες. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτός ο ΠΡΩΤΟΣ λόγος της προσφυγής και να ακυρωθεί ο όρος που περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι –Τεχνική Έκθεση – Περιγραφή, κεφάλαιο με τον τίτλο «**B. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ**», στην σελ. 4 κατά το μέρος που ορίζει ότι «Ο ποδοσφαιρικός τάπητας θα είναι προϊόν Ευρωπαϊκής καταγωγής...»,

43. Επειδή στον όρο 2.2.6.Γ της διακήρυξης, με τον τίτλο «**Κριτήρια Επιλογής**» προβλέπεται ότι «2.2.6 **Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα** Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται.... γ) να διαθέτουν δείγματα του προσφερόμενου ποδοσφαιρικού τάπητα, επισφραγισμένα από εργαστήριο με σαφή αναφορά στην ονομασία, κωδικό προϊόντος κ.τ.λπ. ώστε η αυθεντικότητά τους να μπορεί να βεβαιωθεί δια ταυτοποιήσεως....» Και περαιτέρω, στον όρο 2.2.9.2.Β.4.γ) προβλέπεται ότι «2.2.9 **Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής** .... 2.2.9.2 **Αποδεικτικά μέσα** .... **B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν για το:...** γ) **Δείγματα εις διπλούν των συνθετικών του προσφερόμενου ποδοσφαιρικού τάπητα ειδικά του συνθετικού χλοοτάπητα του υλικού σταθεροποίησης και του υλικού επίδοσης συσκευασμένα σε διαφανή συσκευασία, επισφραγισμένα από εργαστήριο και θεωρημένα από τον προσφέροντα με σαφή αναφορά στην ονομασία, κωδικό**

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προϊόντος κ.τ.λπ. ώστε να μπορούν ταυτοποιηθούν και να βεβαιωθεί η αυθεντικότητά τους κατά τα λοιπά συμφώνως της παρ.5 του άρθρου 6 της παρούσας.» Στο δε άρθ. 6 παρ. 5 προβλέπεται ότι «6.5 **Δείγματα – Δειγματοληψία – Εργαστηριακές εξετάσεις** Τα δείγματα που απαιτούνται κατά την διαδικασία υποβολής προσφοράς και κατά την υλοποίηση της παρούσας είναι: α) **Δείγματα οικονομικών φορέων** Στην περίπτωση αυτή υπάγονται τα δείγματα που οφείλουν να καταθέσουν οι οικονομικοί φορείς έως και την καταληκτική ημ/γία της υποβολής όπως απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης. Ειδικότερα κατά την διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης είτε σε όποια άλλη κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής χρονική στιγμή της διαδικασίας, τα είδη και οι διαστάσεις των δειγμάτων θα είναι για το κάθε προσφερόμενο είδος, ελαστικό υπόστρωμα: δέκα οκτώ εκατοστά επί δεκαοκτώ εκατοστά κατ' ελάχιστον, συνθετικός χλοοτάπητας: δέκα οκτώ εκατοστά επί δεκαοκτώ εκατοστά κατ' ελάχιστον, υλικό σταθεροποίησης: 10 cm³ κατ' ελάχιστον, υλικό επίδοσης: 10 cm³ κατ' ελάχιστον. Τα δείγματα θα κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία, εις διπλούν (δείγμα – αντίδειγμα) σε σφραγισμένο φάκελο Τα δείγματα της κατηγορίας αυτής θα πρέπει να είναι σύμφωνα με την προσφορά. Η προσκόμιση των ανωτέρω δικαιολογητικών θα γίνεται στην υπηρεσία πρωτοκόλλου της Αναθέτουσας Αρχής. Αυτά θα είναι τοποθετημένα μέσα σε καλά σφραγισμένο φάκελο, στον οποίο θα αναγράφονται (εξωτερικά) ευκρινώς με κεφαλαία γράμματα: • Η περιγραφή «**Δικαιολογητικά – Δείγματα –** ». • Ο πλήρης τίτλος της Αναθέτουσας Αρχής που διενεργεί την προμήθεια δηλ. **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ- ΓΕΝ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ-Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΩΔ/ΣΟΥ, (Πλ. Ελευθερίας 1, Ρόδος, ΤΚ 85131).** • Ο αριθμός της διακήρυξης και η επωνυμία της διακήρυξης, • Η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, • Τα πλήρη στοιχεία του αποστολέα.»

44. Επειδή με τον ΔΕΥΤΕΡΟ λόγο της προσφυγής στρεφόμενος ο προσφεύγων κατά των παραπάνω όρων 2.2.6.Γ και 2.2.9.2.Β4.Γ της διακήρυξης ισχυρίζεται ότι « ... Τα προϊόντα που προσφέρω στην παρούσα διαδικασία είναι εργαστηριακά ελεγμένα από πιστοποιημένα εργαστήρια της FIFA από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως, πρώτη φορά στην επαγγελματική μου καριέρα ακούω για σήμανση με ειδική σφραγίδα των δειγμάτων και τα

Αριθμός απόφασης: 921/2018

δείγματα των προϊόντων που διακινώ και εμπορεύομαι δεν φέρουν τέτοια σήμανση ούτε έχω συνεργαστεί ποτέ με εργαστήριο που θέτει τέτοιες σημάνσεις ούτε το εργαστήριο ..... που έχει εκτελέσει τους ελέγχους στο προϊόν μου θέτει τέτοιες σφραγίδες και σημάνσεις. Επομένως, ο όρος αυτός όπως είναι διατυπωμένος με αποκλείει από τη διαδικασία και μάλιστα παράνομα και αδικαιολόγητα, ακριβώς επειδή δεν αρκείται σε δείγματα ή σε οποιοδήποτε άλλο θεμιτό κριτήριο επιλογής, αλλά ειδικώς ζητά ειδική σήμανση πάνω στο δείγμα και ειδική σφραγίδα, περιορίζοντας έτσι τον κύκλο αυτών που μπορούν να μετέχουν σε όσους συνεργάζονται με το/τα εργαστήριο/α που τηρούν τέτοια πρακτική ή τους ζητήθηκε από τους προμηθευτές να τηρηθεί, ώστε να υποβάλουν προσφορά σε κάποιο μελλοντικό διαγωνισμό όπου θα υπάρχει, όπως υπέθεσαν, ο συγκεκριμένος πρωτοφανής όρος. Και τούτο διότι ένας εργαστηριακός έλεγχος FIFA LAB διαρκεί περί τον 1μιση μήνα και δεν μπορεί να λάβει χώρα κατά παραγγελία στο σύντομο διάστημα του χρόνου υποβολής προσφορών από τη δημοσίευση της διαδικασίας την 9-8-2018 έως και την 4-9-2018 όταν και λήγουν οι προσφορές στην προκείμενη διαδικασία. Με άλλα λόγια, τον όρο αυτόν πληρούν μόνο ΟΣΟΙ ΗΤΑΝ ΕΤΟΙΜΟΙ ΜΕ ΤΕΤΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΣΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΠΡΙΝ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ. ΔΕΔΟΜΕΝΟΥ ΟΜΩΣ ΟΤΙ Ο ΟΡΟΣ ΑΥΤΟΣ, ΟΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ Ή ΕΡΓΟΥ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΑΝΟΙΧΘΕΙ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ, ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΟΥΘΕΝΑ, ΑΡΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ, ΕΙΝΑΙ ΛΙΑΝ ΑΞΙΟΠΕΡΙΕΡΓΟ ΠΩΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΘΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΤΕΤΟΙΟ ΑΔΟΚΗΤΟ ΟΡΟ, ΕΚΤΟΣ ΑΝ ΓΝΩΡΙΖΕ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΙΝ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ. Ο όρος αυτός επίσης είναι εξαιρετικά περιοριστικός και για τον εξής προφανή λόγο. Τα προϊόντα συνθετικού χλοοτάπητα ελέγχονται κάποια στιγμή όταν κυκλοφορούν, δηλαδή εν προκειμένω όπου ζητούνται προδιαγραφές των τεχνικών απαιτήσεων της FIFA 2015, μεταξύ των τελευταίων 2-3 ετών. Τα προϊόντα στέλνονται στα εργαστήρια για έλεγχο από τους κατασκευαστές στο εξωτερικό. Πώς μπορεί λοιπόν εγώ, που τα προϊόντα μου υποβλήθηκαν σε έλεγχο πριν 1-2-3 χρόνια να βρω ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΡΙΝ ΚΑΠΟΙΑ ΧΡΟΝΙΑ;

Επίσης, τα περισσότερα εργαστήρια είτε διατηρούν για λόγους δικής τους διασφάλισης και επανελέγχου τα δείγματα που έλεγξαν και τα κρατούν είτε μετά από ένα διάστημα τα καταστρέφουν. Εξ ου και κανείς δεν στέλνει πίσω στον έλληνα προμηθευτή το δείγμα που ο αλλοδαπός κατασκευαστής έστειλε στο αλλοδαπό εργαστήριο πριν κάποια χρόνια για να ελεγχθεί (εκτός αν έλαβε χώρα «ειδική προετοιμασία» για αυτό από κάποιον προμηθευτή, πράγμα πάντως αδύνατον εντός των τελευταίων 20-25 ημερών από τη δημοσίευση της διακήρυξης έως τον καταληκτικό χρόνο υποβολής προσφορών). ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΜΟΝΟ ΑΝ ΓΝΩΡΙΖΑ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΤΟΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΟΡΟ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΧΗΝ ΝΑ ΖΗΤΗΣΩ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ. ΑΚΟΜΗ ΟΜΩΣ ΚΑΙ ΕΤΣΙ, ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΟΥΤΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΟΤΕ Ο ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ ΜΟΥ ΜΕ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΥ ΣΦΡΑΓΙΖΕΙ ΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΕΛΝΕΙ ΣΕ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ. ΠΡΟΦΑΝΩΣ ΑΥΤΑ ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΣ ΠΑΝΤΩΣ ΔΕΝ ΤΕΛΟΥΝ ΣΕ ΓΝΩΣΗ ΔΙΚΗ ΜΟΥ. ΚΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΕΧΕΙ ΞΑΝΑΕΜΦΑΝΙΣΤΕΙ ΠΟΤΕ ΤΕΤΟΙΟΣ ΟΡΟΣ ΣΕ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΜΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΜΑΛΛΟΝ ΟΝΤΩΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΧΝΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΣΦΡΑΓΙΣΜΕΝΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ, ΑΛΛΑ ΑΞΙΟΠΕΡΙΕΡΓΟ ΚΑΘΩΣ ΑΝΤΙΒΑΙΝΕΙ ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΘΕ ΚΛΑΔΟ ΕΛΕΓΧΩΝ. Πέραν αυτών όμως, ο όρος αυτός δεν προσφέρει ούτε διασφαλίζει τίποτα και είναι συνολικά και άχρηστος, παρά το περιεχόμενο της διακήρυξης. Υποτίθεται, λοιπόν, ότι το ζητούμενο με αυτή την απαίτηση σφραγίδας είναι δήθεν η διασφάλιση αυθεντικότητας του δείγματος. Αυτό όμως είναι αδύνατον, αλλά και κατ' αποτέλεσμα αχρείαστο, διότι: 1. Πρώτον, είναι δυσερμήνευτο τι σημαίνει «αυθεντικότητα» του δείγματος. Ότι το δείγμα ταυτίζεται με το προϊόν για το οποίο υποβάλλεται; Ότι το προϊόν φέρει τα χαρακτηριστικά του εργαστηριακού ελέγχου; 2. Αν υποτεθεί ότι η αναθέτουσα εννοεί ότι έτσι δήθεν διασφαλίζει ότι το δείγμα ταυτίζεται με το προϊόν για το οποίο υποβάλλεται και το οποίο προσφέρεται τότε αφενός το ισοδύναμο αποτέλεσμα μπορεί να παραχθεί με άλλα ηπιότερα και πιο συνηθισμένα μέσα ευρείας χρήσεως, αντί του συγκεκριμένου, βλ. παρακάτω. Αφετέρου: Οποιοσδήποτε κακόπιστος θα

μπορούσε ούτως ή άλλως να κολλήσει ή να επιθέσει μια ψεύτικη σφραγίδα στο δείγμα που θα προσκομίσει. Όμως, εν προκειμένω υποτίθεται ότι η αναθέτουσα επιθυμεί να προφυλαχθεί από όποιον προσπαθήσει να την εξαπατήσει, άρα ένας απατεώνας που θα προσφέρει άλλα αντί άλλων με άσχετους εργαστηριακούς ελέγχους, δεν θα είχε οποιοδήποτε πρόβλημα να επιθέσει και μια πλαστή σφραγίδα. 3. Η αναθέτουσα ούτως ή άλλως αν αμφέβαλε για τα εργαστηριακά χαρακτηριστικά του δείγματος θα μπορούσε να το ελέγξει η ίδια. Αυτός είναι εξάλλου και ο καταρχήν λόγος προσκόμισης δειγμάτων στους διαγωνισμούς, ο έλεγχος από την αναθέτουσα. Άρα δεν θα χρειαζόταν τίποτε από όλα αυτά. 4. Όμως, η αναθέτουσα προφανώς δεν μπορεί να επαναλάβει με ίδια μέσα τον έλεγχο FIFA LAB TEST και τις εκατοντάδες παραμέτρους του ώστε να διαπιστώσει αν όντως τα αναγραφόμενα στον έλεγχο αφορούν το προϊόν που αφορά το δείγμα. Άρα, αφού η αναθέτουσα δεν μπορεί να διακριβώσει την πιστότητα όλων όσων αναφέρονται στους ελέγχους, δεν μπορεί να διαπιστώσει ούτε την πιστότητα του δείγματος πέραν μιας ομοιότητας οπτικής. Αλλά, τότε γιατί ακριβώς την ενδιαφέρει η «αυθεντικότητα του δείγματος», αφού ούτως ή άλλως και εξαρχής ο μόνος ρόλος που διαδραματίζεται εν προκειμένω από το δείγμα είναι ένας καταρχήν οπτικός έλεγχος και έλεγχος των μερών του προϊόντος και κάποιων πολύ στοιχειωδών χαρακτηριστικών του. 5. Άρα, αν η αναθέτουσα απλά ήθελε το δείγμα για έναν τέτοιο στοιχειώδη έλεγχο ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΞΑΠΑΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΜΕ ΕΝΑΝ ΒΑΣΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΥΨΟΥΣ ΠΕΛΟΥΣ, ΒΑΣΙΚΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΑΝ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΦΕΡΕΙ ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΚΛΠ. ΚΑΤΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΕΠΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙ ΕΛΑΒΕ ΗΔΗ ΧΩΡΑ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΓΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΚΑΛΕΣΕ ΤΟΝ ΕΚΕΙ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑ ΓΙΑ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΕΡΡΙΨΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΑΦΟΥ ΑΥΤΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΘΗΚΕ ΝΑ ΠΑΡΑΔΕΧΤΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΔΕΝ ΤΑΥΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΥ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΟ ΟΤΙ ΠΡΟΣΕΦΕΡΕ, ΑΛΛΑ ΚΑΤ' ΑΥΤΟΝ ΗΤΑΝ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟ ΙΔΙΟ (Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΟΥ ΕΚΕΙ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΟΣ ΕΚΚΡΕΜΕΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΧΡΟΝΟ). Αν πάλι η αναθέτουσα ήθελε το δείγμα για να εξετάσει με κάποιον τυχόν τρόπο τα αναλυτικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά του που

Αριθμός απόφασης: 921/2018

δεν φαίνονται με απλό επιτόπιο έλεγχο, ας το πράξει. Και αν εντοπίσει μη αυθεντικότητα δείγματος, δηλαδή να της προσφέρονται άλλα, να της προσκομίζονται εργαστηριακές εξετάσεις για άλλα και να της παρουσιάζεται δείγμα για άλλα, είναι ελεύθερη όχι μόνο να αποκλείσει τον προσφέροντα, αλλά ακόμη και κατά την εκτέλεση αν φανεί αυτό, να τον κηρύξει έκπτωτο και συντρεχόντως να κινήσει εις βάρος του τις νόμιμες διαδικασίες περί απάτης. Επομένως, είτε στη μία είτε στην άλλη περίπτωση, η ειδική σφραγίδα ούτε εξυπηρετεί κάτι ούτε παρέχει κάτι που δεν θα ήταν δυνατόν να ελεγχθεί ούτως ή άλλως. Και τούτο αφού η αναθέτουσα θα ελέγξει την πλήρωση των προδιαγραφών με βάση την εργαστηριακή έκθεση και όχι με βάση το δείγμα, ώστε να υπάρχει νόημα να εξακριβωθεί αν το δείγμα ταυτίζεται με το προϊόν που ονομάζεται ως προσφερόμενο από τον προσφέροντα. Επιπλέον, η αναθέτουσα είτε θα ελέγξει το δείγμα επισταμένως, πράγμα που κατά την κοινή λογική αποκλείεται στην πράξη, αν και ουδόλως η αναθέτουσα εμποδίζεται να πράξει και θα έπρεπε να πράξει αν είχε αμφιβολίες. Είτε απλά θα το εξετάσει επιτοπίως με «μια ματιά» να δει τα πολύ βασικά, άρα στη δεύτερη περίπτωση ούτως ή άλλως ΔΕΝ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΚΑΝ ΚΑΘΕ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΕΝ ΥΠΕΙΣΕΡΧΕΤΑΙ ΣΕ ΤΕΤΟΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ, ΑΡΑ ΔΕΝ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΚΑΝ Η ΤΑΥΤΙΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΕΛΕΓΧΟ. Εκτός πάλι αν η αναθέτουσα αμφιβάλλει ότι το προϊόν υπάρχει εξαρχής. Ούτε ο όρος αυτός διασφαλίζει κάτι που δεν μπορούσε να διασφαλισθεί εξαρχής, αλλά με έναν τρόπο ΠΟΥ ΔΕΝ ΘΑ ΜΕ ΑΠΕΚΛΕΙΕ. Ακόμη περισσότερο, η αναθέτουσα δεν διασφαλίζεται ΤΕΛΙΚΑ ΟΥΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΟΤΙ Ο ΠΡΟΣΦΕΡΩΝ ΟΝΤΩΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΕΙ ΩΣ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΩΣ ΔΕΙΓΜΑ. ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΥΤΟΝ ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΑΝ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΥ ΤΕΛΙΚΑ ΘΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ Ο ΠΡΟΣΦΕΡΩΝ ΑΝ ΓΙΝΕΙ ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ή ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ! Αν πάλι η αναθέτουσα σκοπεύει να ελέγξει το προϊόν που θα εγκατασταθεί με βάση το δείγμα, δηλαδή να τα αντιπαραβάλλει, θα χρειαστεί αναλυτικό έλεγχο αν η διαφορά είναι σε μη οπτικά φαινόμενα χαρακτηριστικά. Τότε αν είναι να προβεί σε τέτοιο έλεγχο γιατί δεν ελέγχει εξαρχής το εγκατεστημένο προϊόν με αντιπαραβολή ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΠΟΥ ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΙΖΕΙ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ ΟΙ

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ); Επιλογή πολύ πιο διαφανής και αντικειμενική. Αν πάλι η όποια διαφορά με το εγκατεστημένο προϊόν μπορεί να προκύψει επιτοπίως και οπτικά, τότε ούτως ή άλλως η αναθέτουσα θα μπορεί, αν ενδιαφερθεί, να την καταλάβει χωρίς το δείγμα και χωρίς τον εργαστηριακό έλεγχο της προσφοράς, αλλά με αντιπαραβολή του τι ζητούσε και του τι εγκαταστάθηκε, χωρίς καν ειδικό εργαστηριακό έλεγχο. Άρα και πάλι σε κάθε περίπτωση, ο παραπάνω προσβαλλόμενος όρος δεν εξυπηρετεί σε τίποτα την αναθέτουσα. Ο όρος 6.6 ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ της διακήρυξης αναφέρει ότι ...ΑΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ Η ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΕΠΙΦΥΛΑΣΣΕΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΟΜΩΣ, Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΥΤΟΣ ΘΑ ΛΑΒΕΙ ΧΩΡΑ ΜΕ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ. ΑΡΑ, Ο ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΔΕΙΓΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΛΠ, ΕΙΝΑΙ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΥΤΟ. ΕΠΙΠΛΕΟΝ, ΑΦΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΑΝ Η ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΜΦΙΒΑΛΛΕΙ ΤΟΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ, ΤΟΤΕ ΚΑΤ' ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙ ΚΑΙ ΕΞΑΛΛΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΤΕΤΟΙΟ ΕΛΕΓΧΟ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ. ΑΡΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΛΟΓΟ Ο ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΕΙΝΑΙ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΚΑΙ ΜΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ. Επιπλέον, με αυτόν τον τρόπο, η αναθέτουσα καλεί όλους τους προσφέροντες εν δυνάμει απατεώνες, οπότε γιατί δεν εφαρμόζει τα αντίστοιχα και για τους άλλους όρους της διακήρυξης; Το ανάλογο θα ήταν για τον όρο 2.2.5.β περί μηχανικού πανεπιστημιακής εκπαίδευσης να ζητήσει να εμφανισθεί ο μηχανικός αυτοπροσώπως με την ταυτότητά του και να ελεγχθεί ότι είναι αυτός που δηλώνεται, διότι υπάρχει κίνδυνος να της δηλωθεί ανύπαρκτο άτομο ή να της προσκομισθεί και πλαστή ταυτότητα. Επίσης, για το ενδεχόμενο πλαστής και ψευδούς βεβαίωσης-καταλόγου προηγούμενων συμβάσεων θα μπορούσε να απαιτεί ειδική αυτοπρόσωπη εμφάνιση αντιπροσώπου του αντισυμβαλλόμενου της επικαλούμενης σύμβασης μαζί με δείγμα από τον χλοοτάπητα που εκεί

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εγκαταστάθηκε για να ελεγχθεί αν είναι συνθετικός ή όχι. Ο νυν προσβαλλόμενος όρος είναι ακριβώς τέτοιας λογικής και επιπέδου. Επιπλέον, ο όρος είναι και ασαφής και συνεπάγεται ευρύ περιθώριο στην αναθέτουσα να τον εφαρμόσει ανεξέλεγκτα. Ποιο εργαστήριο θα σφραγίσει το δείγμα; Ποιου ελέγχου; Του FIFA LAB TEST ή των άλλων που ζητά αναλυτικά η διακήρυξη στις τεχνικές προδιαγραφές; Ή μήπως εννοεί η διακήρυξη ότι θα ελεγχθεί από εργαστήριο ο χλοοτάπητας περί του αν είναι αυτός που επικαλείται ότι είναι, δηλαδή αν ταυτίζεται το δείγμα με την ονομασία του προϊόντος; Ακόμη, η παραπάνω διασφάλιση της αναθέτουσας, αν υποθέσουμε ότι καλόπιστα εισήλθε ο πρωτοφανής αυτός όρος, μπορεί να επέλθει με πολύ απλούστερα, επαρκή, αναλογικά, συμβατικά μέσα χωρίς να πρέπει να αποκλειστώ εγώ και κάθε προσφέρων που δεν γνώριζε από πριν να βρει το συγκεκριμένο δείγμα που κάποτε διήλθε τον εργαστηριακό έλεγχο. Επί παραδείγματι, θα μπορούσε να ζητείται βεβαίωση του κατασκευαστή για το δείγμα, εκτός αν κατά την αναθέτουσα και οι κατασκευαστές FIFA PREFERRED PRODUCER, με εκατομμύρια πωλήσεων στην παγκόσμια αγορά θα συνεργήσουν με τους εν Ελλάδι προσφέροντες για την εξαπάτηση της συγκεκριμένης αναθέτουσας. Θα μπορούσε να ζητείται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος και αν τελικά κατά την εκτέλεση προέκυπτε πρόβλημα και ασυμφωνία του εγκαθιστάμενου προϊόντος, ούτως ή άλλως ο νόμος προβλέπει βαρύτατες συνέπειες έκπτωσης και αποκλεισμού από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων με αναλυτικά προβλεπόμενες διαδικασίες. Εξάλλου, ο όρος 2.2.9.2.B4.γ προβλέπει ότι ο προσφέρων θα «θεωρήσει» ο ίδιος τη σφραγίδα του εργαστηρίου, άρα προβλέπει την εκ μέρους του ανάληψη ευθύνης αυθεντικότητας για το δείγμα. Άρα, γιατί δεν ζητείται απλώς υπεύθυνη δήλωση; Ή γιατί δεν ζητείται βεβαίωση κατασκευαστή ή επιστολή του τελευταίου ή σφράγιση του δείγματος από τον κατασκευαστή; Ή γιατί δεν ζητείται η σφραγίδα με το όνομα του προϊόντος και τον κωδικό αυτού να είναι επικολλημένη από τον κατασκευαστή, με τον ίδιο τρόπο που μπαίνουν ετικέτες στα είδη ένδυσης; Επίσης, η αναθέτουσα ούτως ή άλλως δύναται να αποστείλει το δείγμα για επιστάμενο έλεγχο, έστω όχι FIFA LAB TEST αλλά ικανό έλεγχο στην ημεδαπή, επαρκή για να αποδείξει κάποια δειγματοληπτικά χαρακτηριστικά φυσικοχημικών ιδιοτήτων ότι δεν πληρούνται, με κάθε περαιτέρω συνέπεια για τον προσφέροντα. Σημειωτέον πάντως, ότι με τη

Αριθμός απόφασης: 921/2018

συμπερίληψη της απαίτησης περί σφραγίδας εργαστηρίου σε κριτήριο επιλογής τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, τα οποία εκ του νόμου θεσπίζονται στενά από τη διακήρυξη, ΔΕΝ ΜΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΟΥΤΕ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΝΑ ΒΡΩ ΟΥΤΕ ΜΕ ΑΛΛΟΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΤΡΟΠΟ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΞΩ ΤΗΝ «ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ» ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΒΑΛΩ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΕΤΣΙ ΑΠΟΚΛΕΙΟΜΑΙ ΑΝΕΥ ΕΤΕΡΟΥ. Άρα, πρόκειται για ένα προδήλως δυσανάλογο και περιοριστικό του ανταγωνισμού κριτήριο επιλογής και αποδεικτικό μέσο, καθ' ο μέρος διατυπώνεται η απαίτηση το δείγμα να είναι επισφραγισμένο από εργαστήριο με αναφορά σε ονομασία και κωδικό προϊόντος. Ο όρος με αποκλείει ενώ τα προϊόντα που προσφέρω είναι κατάλληλα και σύμφωνα με τη διακήρυξη και ενώ καμία πρόθεση να εξαπατήσω την αναθέτουσα έχω ούτε έχω πράξει ποτέ κάτι παρόμοιο. Δεν μπορώ να ανταποκριθώ σε αυτόν τον όρο ακόμη και να προσπαθούσα, διότι πρώτον, δεν είναι λογικά και τεχνικά δυνατόν να εντοπίσω το συγκεκριμένο τμήμα χλοοτάπητα που εστάλη από τον κατασκευαστή μου στο εξωτερικό για εργαστηριακό έλεγχο πριν από χρόνια, δεύτερον, διότι το εργαστήριο που πιστοποιεί τα προϊόντα μου και κάθε εργαστήριο που γνωρίζω στην πολύχρονη δραστηριότητά μου ούτε στέλνει στους ανά χώρα προμηθευτές τα δείγματα που έλεγξε ούτε επισφραγίζει το προϊόν με κωδικό και όνομα προϊόντος και το στέλνει πίσω με αυτόν τον τρόπο. Τρίτον, διότι θα ήταν αδύνατον εντός 25 ημερών από τη δημοσίευση της διακήρυξης έως τη λήξη χρόνου υποβολής προσφορών να επανελεγχθεί το προϊόν που προσφέρω και μάλιστα με έλεγχο που μόνο στο εξωτερικό και από εξειδικευμένο εργαστήριο μπορεί να διενεργηθεί, ώστε να ζητήσω, ακόμη και αν γινόταν, να μου σταλεί πίσω το δείγμα επισφραγισμένο, ακόμη και αν το εργαστήριο δεχόταν και να έχω παραλάβει πίσω και το δείγμα. Επιπλέον, ο παραπάνω περιορισμός του ανταγωνισμού και αποκλεισμός μου μέσω της παραπάνω διατύπωσης του ως άνω κριτηρίου επιλογής και του αποδεικτικού του μέσου είναι και αδικαιολόγητος και δυσανάλογος, αφού η αναθέτουσα αφενός εξαρχής δεν σκοπεύει σε επισταμένο έλεγχο του κομματιού τάπητα που θα της προσκομισθεί, αλλά για έναν άμεσο επιτόπιο έλεγχο (και αν επιθυμούσε αναλυτικό έλεγχο θα μπορούσε να τον πράξει), άρα τίποτε δεν εξυπηρετείται με αυτήν την απαίτηση ούτε κάποιος ουσιαστικός κίνδυνος αποφεύγεται, αφετέρου υπάρχουν πολύ

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ηπιότερα και διαφορετικά μέσα για μια τέτοια διασφάλιση....Επομένως, οι όροι 2.2.6.Γ και 2.2.9.2.B4.Γ της διακήρυξης είναι ακυρωτέοι, διότι υπερβαίνουν κατά δυσανάλογο μέτρο τον επιδιωκόμενο σκοπό και συγχρόνως είναι μη αναγκαίοι και ακατάλληλοι για το σκοπούμενο αποτέλεσμα που μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα. Άρα πρέπει να ακυρωθούν καθ' ο μέρος απαιτούν επισφράγιση του δείγματος από εργαστήριο με αναφορά στη σφραγίδα ονομασίας και κωδικού προϊόντος και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα, ώστε αν αυτή φρονεί ότι χρειάζεται όντως διασφάλιση της ταυτότητας δείγματος και κατονομαζόμενου ως προσφερόμενου προϊόντος να επιτρέψει τουλάχιστον εναλλακτικά μέσα τέτοιας διασφάλισης που είναι ευχερές να επιτευχθούν με ηπιότερα, συνηθέστερα και ισοδύναμα μέσα. »

45. Επειδή στις απόψεις επί της προσφυγής, και ίδια επί του παραπάνω λόγου της προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή, επικαλούμενη το άρθ. 75 παρ. 4, άρθ. 56 του ν. 4412/2016, και το Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α, μέρος II (τεχνική ικανότητα), καθώς και την ΚΟ ΕΑΑΔΗΣΥ με αριθ. 13, αναφέρει «...Η ίδια η Μελέτη στο σημείο Β.5. (ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ, ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ, ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΤΑΠΗΤΑ) αναλυτικά διαλαμβάνει μεταξύ άλλων ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να διαθέτουν απαραίτητα : «.....3.Δείγματα του προσφερόμενου κυρίως εξοπλισμού (ποδοσφαιρικού τάπητα), επισφραγισμένα είτε από την παραγωγή του εξοπλισμού είτε από ανεξάρτητο εργαστήριο πιστοποιημένο κατά ISO/IEC 17025 και διαπιστευμένο από την FIFA με σαφή αναφορά στην ονομασία, κωδικό προϊόντος κ.τ.λ....». Εσφαλμένα λοιπόν, υπολαμβάνει καταρχάς η προσφεύγουσα ατομική επιχείρηση ότι δήθεν η αναθέτουσα απαιτεί την ύπαρξη των αναγκαίων σφραγίδων αυθεντικότητας των υλικών που συνθέτουν τον εξοπλισμό από συγκεκριμένα μόνο εργαστήρια. Τα επισφραγισμένα δείγματα, εφόσον διέθετε τέτοια ο προσφεύγων, θα μπορούσε να τα προμηθευθεί από παραγωγή της επιλογής του χωρίς κανέναν υπάρχοντα περιορισμό, όπως ρητώς από τη σαφή διάταξη της διακήρυξης προκύπτει. Πρόκειται για νόμιμο όρο που δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας, είναι προσαρμοσμένος στη σημασία της υπό ανάθεση σύμβασης. Εν προκειμένω, καταρχάς ο προσφεύγων παντελώς αόριστα επικαλείται ότι δήθεν θίγεται ο ανταγωνισμός και ότι δήθεν είναι ανεπίτρεπτος ένας τέτοιος όρος, καθότι σε κανένα σημείο της προσφυγής του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

δεν κατονομάζει ειδικά εάν και πόσα συγκεκριμένα εργαστήρια διενεργούν τέτοιου είδους εργαστηριακούς ελέγχους και εάν και πόσοι παραγωγοί συνθετικού χλοοτάπητα αποκλείονται με αυτόν τον τρόπο. (Πρβλ. ΣΤΕ 1099/2006). Από το συνδυασμό πάντως των ως άνω διατάξεων και του όρου της διακήρυξης τα συγκεκριμένα προϊόντα πρέπει να έχουν σχεδιασθεί και κατασκευασθεί με τέτοιο τρόπο ώστε με την επικόλληση των σχετικών δειγμάτων να προκύπτει ότι έχουν υποστεί τον απαιτούμενο εργαστηριακό έλεγχο. Με τον τρόπο αυτό ήτοι με την ειδική σήμανσή τους ότι προέρχονται από συγκεκριμένα εργαστήρια διαπιστώνεται ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενδεικνυόμενη χρήση και με τρόπο σύμφωνο με τις οδηγίες του κατασκευαστή όπως άλλωστε επιβάλλουν και τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα. Για την απόδειξη λοιπόν της ορθής και αξιόπιστης εκτέλεσης των αναλυτικών διαδικασιών ενός εργαστηρίου, απαιτείται η επικύρωση και επαλήθευσή τους, η εκτίμηση της αβεβαιότητας και ο έλεγχος ποιότητας. Ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι οι εργαστηριακοί έλεγχοι που κάνει η FIFA στα πιστοποιημένα εργαστήριά της διαρκούν ενάμιση μήνα, αφενός δεν αποδεικνύεται από πουθενά, κυρίως όμως δεν αρκεί ως αιτιολογία για το ανεπίτρεπτο και το περιοριστικό του ως άνω όρου, όπως ο ίδιος υπολαμβάνει. Τούτο διότι ένας ενημερωμένος και επιμελής επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στο χώρο της προμήθειας και εγκατάστασης των χλοοτάπητων όπως η προσφεύγουσα ατομική επιχείρηση και συμμετέχει σε διαγωνισμούς με ανάλογο αντικείμενο, όπως άλλωστε ομολογείται στην προσφυγή του, δεν είναι απροετοίμαστος και δεν μπορεί να επικαλείται καθυστέρηση στη διενέργεια των ελέγχων. Οι ενδεικνυόμενες από έναν υποψήφιο οικονομικό φορέα απαιτούμενες ενέργειες για την απόκτηση των αναγκαίων δειγμάτων εργαστηριακών ελέγχων δεν αναμένεται να γίνουν κατά τη διάρκεια της προθεσμίας υποβολής των προσφορών των υποψηφίων αλλά ένας επιμελής συναλλασσόμενος και μάλιστα έμπειρος θα έχει φροντίσει να εφοδιαστεί με αυτά σε προγενέστερο χρόνο.....Πιο συγκεκριμένα, ακόμη και αν υποτεθεί ότι δεν είχε ένας οικονομικός φορέας το χρόνο να αποκτήσει τα σχετικά δείγματα εντός των σχετικών προθεσμιών, η αναθέτουσα αρχή δύναται να δεχθεί και άλλα αποδεικτικά μέσα υπό την προϋπόθεση όμως να μην ευθύνεται ο ίδιος γι αυτό και να αποδείξει τούτο. Μία αναθέτουσα αρχή λοιπόν, μέλημα έχει να διασφαλίσει την πλήρωση της τεχνικής ικανότητας με

Αριθμός απόφασης: 921/2018

τον τρόπο που η ίδια καθορίζει χωρίς υπέρμετρους περιορισμούς για τους οικονομικούς φορείς. Εδώ κρίσιμο είναι ο προσφέρων εξοπλισμός να έχει υποστεί τους αναγκαίους εργαστηριακούς ελέγχους και ο υποψήφιος να διαθέτει επισφραγισμένα ανάλογα δείγματα για την απόδειξη αυτού, απαιτήσεις απόλυτα ανάλογες με το υπό προκήρυξη αντικείμενο. 2. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω αποδεικτικό στοιχείο της τεχνικής ικανότητας υποβάλλεται στο επόμενο στάδιο ήτοι στο στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και άρα δεν ισχύουν τα δήθεν σύντομα χρονικά περιθώρια που επικαλείται ο προσφεύγων ως προς αυτά. Αυτό προκύπτει ρητά και από το άρθρο 2.4.3.2. της διακήρυξης... Από τις διατάξεις αυτές λοιπόν συνάγεται ότι η ύπαρξη τεχνικής ικανότητας ελέγχεται ότι συντρέχει κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς, κατά την υποβολή των αποδεικτικών μέσων ήτοι κατά το στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου και κατά τη σύναψη της σύμβασης. Συνεπώς το εν λόγω στοιχείο δηλώνεται ότι καταρχήν υπάρχει στο πρώτο στάδιο και η υποβολή του αποδεικτικού μέσου γίνεται σε επόμενο στάδιο ήτοι κατά την υποβολή των δικαιολογητικών προσωρινού ανάδοχου. Αντίθετα, ο επιμελής συναλλασσόμενος επιχειρηματίας στο πεδίο δράσης του προσφεύγοντος έχει φροντίσει να υποβληθεί στους αναγκαίους εργαστηριακούς ελέγχους και να εφοδιαστεί με την ειδική σήμανση που τα πιστοποιημένα εργαστήρια της FIFA ως ενός εκ των μεγαλύτερων ποδοσφαιρικών οργανισμών χορηγούν. Άλλωστε όλοι οι σοβαροί οίκοι παραγωγής έχουν τμήματα έρευνας και ανάπτυξης, τον σχετικό εργαστηριακό εξοπλισμό και το ανθρώπινο δυναμικό και μπορούν τάχιστα να ενεργήσουν τα απαραίτητα, στοιχείο που δεν έπρεπε να αγνοεί ο προσφεύγων ως έμπειρος συναλλασσόμενος. 3. Ακόμη, η διασφάλιση της αυθεντικότητας των ελέγχων είναι κρίσιμη για την διαπίστωση των όρων της τεχνικής ικανότητας και κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής είναι κρίσιμη η ύπαρξη αυτών των δειγμάτων. Η αυθεντικότητα λοιπόν σημαίνει ότι το προϊόν φέρει τη σήμανση ότι έχει υποστεί εργαστηριακό έλεγχο και αποδεικνύεται από τα σχετικά δείγματα που η διακήρυξη απαιτεί. Πρόκειται για σαφή όρο που διατυπώνεται χωρίς καμία αμφισημία ως προς το περιεχόμενό του. Ο προγραμματισμός που θα κάνει ο εκάστοτε υποψήφιος εναπόκειται στον τρόπο οργάνωσης της δράσης του και αφορά τον ίδιο και όχι την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή η οποία διατυπώνει τους όρους τεχνικής ικανότητας ως

Αριθμός απόφασης: 921/2018

κριτήριο ποιοτικής επιλογής με αντικειμενικό τρόπο. Επιπλέον οι εικασίες περί κινδύνου νόθευσης των δειγμάτων από οποιοδήποτε κακόπιστο είναι υποθετικό σενάριο. Η τυχόν έλλειψη τεχνικής ή επαγγελματικής ικανότητας του συμμετέχοντος προς εκτέλεση της σύμβασης κρίνεται (κατά την εξέταση του φακέλου) με βάση τη συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση και όχι αφηρημένα. Πρόκειται λοιπόν για όρο συναφή και ανάλογο με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης που δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας. Τυχάνουν λοιπόν απορριπτέα τα αντιθέτως προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα. 4.Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι δεν έχει υπάρξει όρος σε διακήρυξη με αντίστοιχο αντικείμενο δεν συνεπάγεται την μη δυνατότητα πρόβλεψης αυτού από εμάς ως αναθέτουσα αρχή. Η κάθε αναθέτουσα αρχή εκτιμά τις ιδιαίτερες κάθε φορά ανάγκες του συγκεκριμένου αντικείμενου στοιχείο που συνεπάγεται την υπεισέλευση της διακριτικής ευχέρειας από μέρους της με τήρηση όμως των άκρων όρων αυτής ήτοι των αρχών της νομιμότητας και των λοιπών γενικών αρχών που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων (αρχή ισότιμης μεταχείρισης των υποψηφίων, αρχή της διαφάνειας). Στην προκειμένη περίπτωση, σκοπός της μελέτης είναι δια της αγοράς και εγκατάστασης του νέου εξοπλισμού να αναβαθμισθεί το γήπεδο ποδοσφαίρου στην περιοχή Λειβαδά ώστε να καταστεί σύγχρονο, ασφαλές, λειτουργικό και ανθεκτικό στην χρήση. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει τον τεχνητό χλοοτάπητα και τον εξοπλισμό υπαίθριων αθλημάτων και αθλημάτων γηπέδου. Σύμφωνα και με την Κατευθυντήρια Οδηγία υπ' αριθμ. 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ (ΘΕΜΑ : Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας: ειδικά η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα) ο ορισμός ελάχιστου επιπέδου κριτηρίου τεχνικών ή επαγγελματικών ικανοτήτων από την αναθέτουσα αρχή ενισχύει την ασφάλεια δικαίου στις υπό σύναψη συμβάσεις και περιορίζει τους κινδύνους κατά την εκτέλεση της σύμβασης και πάντοτε υπό τον όρο ότι είναι ανάλογος με το αντικείμενο της σύμβασης. Η ανάγκη λοιπόν εκσυγχρονισμού του γηπέδου στο πλαίσιο επίτευξης του αναγκαίου βαθμού λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητάς του δικαιολογεί έναν τέτοιο όρο και δεν υπερβαίνει τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης. Πληροί λοιπόν τους όρους αναλογικότητας τόσο το τεθέν κριτήριο τεχνικής ικανότητας όσο και το αποδεικτικό μέσο πλήρωσής του. Η αρχή της

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αναλογικότητας κατά το στάδιο της αποτύπωσης των όρων τεχνικής ικανότητας δεν ελέγχεται στο μέτρο των ικανοτήτων μεμονωμένου υποψηφίου αλλά στο πλαίσιο διασφάλισης του ίσου μέτρου κρίσης για το σύνολο των υποψηφίων. Δεν εμποδίζεται λοιπόν η αναθέτουσα αρχή να απαιτεί πιο εξειδικευμένα αποδεικτικά μέσα (βλ. αναλυτικότερα σε Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ) όταν αυτό καθίσταται αναγκαίο όπως στην συγκεκριμένη περίπτωση. Η διακρίβωση της αυθεντικότητας των δειγμάτων από την αναθέτουσα αρχή δύναται να γίνει τόσο με τον έλεγχο επί του αναγραφόμενου δείγματος όσο και με τυχόν υποβολή αίτησης από μέρος της στον αρμόδιο φορέα για επιβεβαίωση αυτού όταν τίθεται υπό αμφισβήτηση η αυθεντικότητα.

5. Τέλος, ο προσφεύγων φαίνεται να συγχέει τα στάδια ελέγχου που τίθενται σε ένα δημόσιο διαγωνισμό μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης διαδικασία γνωστή σε φορείς όπως η προσφεύγουσα ατομική επιχείρηση που συμμετέχει πολύ συχνά σε τέτοιους διαγωνισμούς όπως και ομολογεί στην προσφυγή της. Πριν την ανάθεση λοιπόν δημόσιας σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν και να αποκλείουν εκείνους τους οικονομικούς φορείς που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία, οι οποίοι δεν πληρούν κριτήρια φερεγγυότητας και εντιμότητας ή δεν διαθέτουν τα επαγγελματικά προσόντα, την “καταλληλότητα”, για την εκτέλεση της σύμβασης. Το στάδιο αυτό, που προηγείται εκείνο της ανάθεσης, αποτελεί το στάδιο της ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων. Ο καθορισμός κριτηρίων ποιοτικής επιλογής απαιτείται ανεξαρτήτως του κριτηρίου ανάθεσης (βλ. αναλυτ. σε Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ, II. Κριτήρια ποιοτικής επιλογής-κριτήρια καταλληλότητας). Σε κάθε περίπτωση η αναθέτουσα αρχή στο στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης με την υλοποίηση του αντικείμενου της προμήθειας δύναται να ελέγχει το αυτονόητο ήτοι κατά πόσο συνάδει το αντικείμενο της προμήθειας του καταρχήν ικανού υποψηφίου με το αντικείμενο της προμήθειας όπως θα παραδοθεί σε εμάς ως αναθέτουσα αρχή. Νομίμως λοιπόν υπάρχει πρόβλεψη για δείγματα οικονομικών φορέων και για δείγματα προμηθευτών από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά στο άρθρο 6.5. της διακήρυξης. Τα τελευταία είναι αυτά που θα ληφθούν από τις επιτροπές παραλαβής προς δειγματισμό των υλικών που θα παραδίδουν οι αντισυμβαλλόμενοι σε εκτέλεση της σύμβασης. Η ανάγκη υπεισέλευσης ενός τέτοιου ελέγχου πιστοποιείται και από την εγγυημένη λειτουργία της προμήθειας σε τρία έτη κατ’ ελάχιστο ώστε η

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εγκατεστημένη επιφάνεια συνθετικού χλοοτάπητα είναι ίδια με αυτή που έχει ελεγχθεί εργαστηριακά ώστε να διενεργηθεί έλεγχος ταυτοποίησης προϊόντος σε δείγματα των εγκατεστημένων υλικών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6.6. της διακήρυξης. Συνεπώς, η απαίτηση επισφραγισμένων δειγμάτων εις διπλούν είναι μια ευρέως διαδεδομένη πρακτική και μάλιστα σύμφωνη και με τους όρους προσαρτήματος του ν. 4412/2016 όπως ήδη επισημάνθηκε ανωτέρω. Μία τέτοια πρακτική φαίνεται να προάγει την διαφάνεια, την ίση μεταχείριση, την διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και επιτείνει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και την εύρυθμη υλοποίηση της σύμβασης. Αποφεύγονται λοιπόν ενδεχόμενα αυθαιρεσιών και κινδύνων καθυστέρησης στην υλοποίηση αντικείμενου συμβάσεων που λόγω της ιδιαιτερότητάς τους καθιστούν αναγκαίους εργαστηριακούς ελέγχους όπως συμβαίνει και με το εν λόγω αντικείμενο της προμήθειας. Είναι νόμιμος όρος λοιπόν και μάλιστα ανάλογος του αντικείμενου της σύμβασης. Τα αντιθέτως προβαλλόμενα λοιπόν από τον προσφεύγοντα τυγχάνουν απορριπτέα ως νόμω αβάσιμα.»

46. Επειδή κατά την σαφή και ρητή διατύπωση και έννοια των άρθ. 75, 76, 80, 214 και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄ Μέρος II περ. ι) του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή δικαιούται άνευ ετέρου να απαιτεί με όρο της διακήρυξης την προσκόμιση δειγμάτων *η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται* (Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄ Μέρος II περ. ι), δικαιούται δε να απαιτεί ακόμη και *επίσημο δείγμα* (άρθ. 214 παρ. 5), ενώ προβλέπεται και η προσκόμιση των δειγμάτων *εις διπλούν* (άρθ. 214 παρ. 3), καθώς και διαδικασία *αποσφράγισης* του δείγματος (άρθ. 214 παρ. 8). Συνεπώς, σύννομα και παραδεκτά ετέθησαν στην διακήρυξη οι επίμαχοι όροι 2.2.6.Γ και 2.2.9.2.B4 και απαιτώντας την κατάθεση δειγμάτων *επισφραγισμένων από εργαστήριο και θεωρημένων από τον προσφέροντα*, καθώς αφ΄ ενός μεν η *επισφράγιση* των δειγμάτων προϋποτίθεται από τον νόμο ο οποίος προβλέπει διαδικασία *αποσφράγισης* τούτων, και αφ΄ ετέρου επίσης ρητά σύμφωνα τον νόμο απαιτείται να μπορεί να βεβαιώνεται η *αυθεντικότητα* των δειγμάτων. Οι επίμαχοι όροι της διακήρυξης είναι σύννομοι και αναλογικοί με το αντικείμενο της προμήθειας διότι: ι) το απαιτούμενο δείγμα είναι δείγμα του προς προμήθεια υλικού αυτού καθ΄ εαυτού, ιι) η επισφράγιση του δείγματος σε κάθε περίπτωση είναι νόμιμη απαίτηση, ιιι) η

Αριθμός απόφασης: 921/2018

επισφράγιση του δείγματος από εργαστήριο αποτελεί μέτρο ανάλογο με το αντικείμενο της προμήθειας το οποίο ως ο προσφεύγων αναφέρει (σκέψη 14) δεν είναι ένα απλό διαθέσιμο στην ανοικτή αγορά προϊόν, αλλά σύνθετο χημικό κατασκεύασμα με πολλές επιμέρους προδιαγραφές (όπως φαίνεται και στο άρθρο 3 του Τεύχους Ειδικής Συγγραφής-Τεχνικών Προδιαγραφών με ολόκληρους πίνακες με επιμέρους προδιαγραφές) και υψηλό βαθμό *customization* αναλόγως των ανά περίπτωση αναγκών και παραμέτρων του γηπέδου και της διακήρυξης. Συνεπώς, είναι ανάλογη με το αντικείμενο της προμήθειας η δειγματοληψία τούτου σε συνθήκες εργαστηρίου καθόσον πρόκειται για προϊόν χημικής τεχνολογίας και μάλιστα σύνθετο ως υποκείμενο σε πλήθος τεχνικών προδιαγραφών, iv) Μάλιστα δε τοσούτο περισσότερο οι επίμαχοι όροι παρίστανται ανάλογοι με το αντικείμενο της προμήθειας καθόσον δεν απαιτούν καν την επισφράγιση του δείγματος αποκλειστικά και μόνο από ανεξάρτητο εργαστήριο. Αντιθέτως, όπως και αναθέτουσα αρχή βάσιμα αναφέρει στις απόψεις της, σύμφωνα και με το σημείο Β.5 παρ. 3 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης με τον τίτλο «*ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ*» η επισφράγιση του δείγματος μπορεί να γίνεται «*είτε από την παραγωγή του εξοπλισμού είτε από ανεξάρτητο εργαστήριο πιστοποιημένο κατά ISO/IEC 17025 και διαπιστευμένο από την FIFA*». Σε κάθε, δε, περίπτωση, η παραγωγός ενός τόσο σύνθετου χημικού προϊόντος ως το προϊόν της προμήθειας, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη του μέσου συναλλασσόμενου ανθρώπου διατηρεί και οφείλει να διατηρεί το ανάλογο εργαστήριο ποιοτικών και άλλων ελέγχων, το οποίο ευχερώς μπορεί να προβεί στην απαιτούμενη δειγματοληψία και την σφράγιση του δείγματος του προς προμήθεια προϊόντος και ν) Η επισφράγιση του δείγματος είναι αναγκαίο πρόσφορο ανάλογο ανέξοδο ευχερές κοινό και σύνθετο μέσο για την, κατ' αρχήν, διασφάλιση της αυθεντικότητας του δείγματος, και είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι αντίθετοι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος. Και ειδικότερα: Ι) Είναι απορριπτέοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ότι σε άλλους διαγωνισμούς δεν απαιτήθηκε η επισφράγιση του δείγματος, ως εν προκειμένω, και τούτο τόσο λόγω αοριστίας, όσο και λόγω της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών. Έχει συναφώς κριθεί ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί προδιαγραφών σε έτερους και προηγούμενους διαγωνισμούς προβάλλονται αλυσιτελώς, λόγω της αρχής της αυτοτέλειας

Αριθμός απόφασης: 921/2018

των διαγωνισμών (ΕΑ ΣΤΕ 1200/2007, 861/2007, 1273/2008, 198/2008, 1065/2007, κ.α.), δεδομένου ότι σε κάθε περίπτωση η αναθέτουσα διατηρεί ανά κάθε αυτοτελή διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης την ελευθερία και διακριτική ευχέρεια διαμόρφωσης των όρων αυτής, και ουδόλως δεσμεύεται να ακολουθεί τις τεχνικές προδιαγραφές και τους εν γένει όρους διακήρυξης που θέσπισε είτε η ίδια είτε άλλοι, μέσω προηγούμενων διακηρύξεων ή έτερων κανονιστικών πράξεων εκκίνησης του προσυμβατικού σταδίου. II) Είναι άνευ ετέρου απορριπτέος ο ισχυρισμός της προσφυγής ότι με τους πλησσόμενους όρους περιορίζεται ο ανταγωνισμός διότι *ένας εργαστηριακός έλεγχος FIFA LAB διαρκεί περί τον 1μιση μήνα και δεν μπορεί να λάβει χώρα κατά παραγγελία στο σύντομο διάστημα του χρόνου υποβολής προσφορών*, ως επί εσφαλμένης προϋπόθεσης στηριζόμενος δεδομένου ότι οι πλησσόμενοι όροι δεν συσχετίζονται με πιστοποίηση δείγματος ως προς την εκπλήρωση τεχνικών προδιαγραφών και όρων, αλλά με προσκόμιση επισφραγισμένου δείγματος ως αυθεντικού είτε από τον παραγωγό είτε από πιστοποιημένο εργαστήριο. III) Είναι άνευ ετέρου απορριπτέοι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι οι πλησσόμενοι όροι είναι *εξαιρετικά περιοριστικοί* επειδή οι εργαστηριακοί έλεγχοι σε εργαστήριο FIFA LAB έγιναν από τον παραγωγό κατά την πρώτη κυκλοφορία του προϊόντος κάποια στιγμή προ 2-3 ετών και δεν υπάρχει πλέον δυνατότητα ανάκτησης εκείνων των δειγμάτων που είχαν αποσταλεί τότε για εξωτερικό εργαστηριακό έλεγχο. Οι ισχυρισμοί αυτοί είναι επίσης αλυσιτελείς ως επί εσφαλμένης προϋπόθεσης στηριζόμενοι δεδομένου ότι οι πλησσόμενοι όροι δεν συσχετίζονται με πιστοποίηση δείγματος σε εργαστήριο FIFA LAB ως προς την εκπλήρωση τεχνικών προδιαγραφών και όρων, ούτε απαιτείται η προσκόμιση εκείνου του δείγματος που ο παραγωγός κατά την πρώτη θέση σε κυκλοφορία του προϊόντος απέστειλε προς το εξωτερικό εργαστήριο –ως εσφαλμένα υπολαμβάνει ο προσφεύγων- αλλά απαιτείται η προσκόμιση ενός δείγματος του προσφερόμενου προϊόντος, επισφραγισμένου ως αυθεντικού είτε από τον παραγωγό είτε από πιστοποιημένο εργαστήριο. IV) Είναι άνευ ετέρου απορριπτέοι ως αόριστοι, αλυσιτελείς και, επομένως, απαράδεκτοι όλοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ότι οι πλησσόμενοι όροι πρέπει να ακυρωθούν διότι –κατ' αυτόν- η επισφράγιση του δείγματος από τον παραγωγό ή από πιστοποιημένο εργαστήριο δεν διασφαλίζει την

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αυθεντικότητα αυτού διότι κάθε *κακόπιστος απατεώνας* μπορεί να *επιθέσει και μια πλαστή σφραγίδα*. Και τούτο επειδή εν προκειμένω, είναι ευχερής ο έλεγχος της αυθεντικότητας του επισφραγισμένου δείγματος από την αναθέτουσα αρχή, δεδομένου ότι βάσει των απαιτούμενων στοιχείων της σφραγίδας και κατόπιν επικοινωνίας με τον παραγωγό ή το πιστοποιημένο εργαστήριο ασφαλώς προκύπτει αν το δείγμα προέρχεται πράγματι από τους φορείς αυτούς, ενώ συγχρόνως η απαίτηση θεώρησης του δείγματος από τον προσφέροντα τον καθιστά αυτοχρήμα και συνυπεύθυνο ως προς την προσκόμιση αυθεντικού δείγματος το οποίο πράγματι να προέρχεται από τους επισφραγίσαντες τούτο παραγωγό ή εργαστήριο. V) Είναι απαράδεκτοι όλοι οι ισχυρισμοί της προσφυγής σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες θα μπορούσε να προβεί η αναθέτουσα αρχή προκειμένου να εξετάσει την αυθεντικότητα ενός μη επισφραγισμένου δείγματος με άλλους τρόπους και ιδία με δικούς της ελέγχους, εργαστηριακούς και μη ή και με «*μια ματιά*» να *δει τα πολύ βασικά ή και με αναλυτικό έλεγχο*, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή δεν είναι υποχρεωμένη ούτε ο προσφεύγων επικαλείται νόμο ή κανονισμό που να την υποχρεώνουν όπως προβαίνει στις ενέργειες που προκρίνει ο προσφεύγων ως πρόσφορες ή ενδεδειγμένες, πολύ δε λιγότερο που η αναθέτουσα αρχή σύννομα απαιτεί με τους πλησσόμενους όρους την προσκόμιση σφραγισμένου αυθεντικού δείγματος. VI) Είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι και όλοι οι ισχυρισμοί της προσφυγής για τους τρόπους με τους οποίους η αναθέτουσα αρχή μπορεί ή/και πρέπει κατά τον προσφεύγοντα να διασφαλιστεί ότι το προϊόν που θα εγκαταστήσει ο ανάδοχος θα είναι το ίδιο με το δείγμα δεδομένου ότι: α) πάντα ταύτα αποτελούν υποκειμενικές εκτιμήσεις του προσφεύγοντος που δεν συνιστούν επιλογή εναλλακτική της προσκόμισης επισφραγισμένου δείγματος στα πλαίσια της διαγωνιστικής διαδικασίας όπου σύμφωνα με τον νόμο το δείγμα εκτιμάται ως προς την συμμόρφωσή του με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές και β) οι υποκειμενικές αυτές εκτιμήσεις του προσφεύγοντος αφορούν αμιγώς στην εκτέλεση της σύμβασης από τον ανάδοχο που θα αναδειχθεί και δεν συσχετίζονται με τον παρόντα προσυμβατικό έλεγχο της διαγωνιστικής διαδικασίας και γ) πάντα ταύτα ουδεμία σχέση έχουν με την εξεταζόμενη αναλογικότητα και νομιμότητα των πλησσόμενων όρων που απαιτούν δείγμα στα πλαίσια και για τους σκοπούς της διαγωνιστικής διαδικασίας. Εξάλλου, ο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εξεταζόμενος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος και διότι, ως έχει παγίως κριθεί, η σκοπιμότητα ή η ανάγκη θέσπισης του πλησσομένου όρου, απαραδέκτως αμφισβητούνται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό, ενώ λόγοι με τους οποίους ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά τρόπο γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακηρύξεως, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες τα προς προμήθεια είδη και να καθορίσει, με βάση δικές του εκτιμήσεις, επαγγελματικές ανάγκες και δυνατότητες τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου με κριτήρια διαφορετικά από εκείνα που η ως άνω αρχή, κατ' εκτίμηση των αναγκών της υπηρεσίας, προσδιόρισε ως αναγκαία, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (ΣτΕ 3719/2011, 2/2011, 287/2010 Ε.Α. ΣτΕ 201/2017, 354/2014, 1025, 1140/2010, 676/2011, 1354, 1305, 670/2009, 438/2008, 303/2007, 977/2006, ΔΕφΑΘ 491/2011, ΔΕφΘεσ/νίκης 111/2013, ΔΕφΑΘ 226/2013, Ε.Α. ΣτΕ 133/2012, 670/2009, 307/2008, 438/2008, 117/2007, 1208, 1076, 977/2006, 763, 373, 356/2004). Εν προκειμένω, ο προσφεύγων με μοναδικό ισχυρισμό ότι ο ίδιος –για διάφορους αόριστους και αναπόδεικτους ή και αλυσιτελείς λόγους- δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει την απαίτηση προσκόμισης δείγματος επισφραγισμένου από τον παραγωγό /η από πιστοποιημένο εργαστήριο προσπαθεί να επιτύχει την ακύρωση του όρου αυτού ο οποίος όμως είναι νόμιμος, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ λόγος της προσφυγής.

47. Επειδή στον όρο 2.2.6.β) της διακήρυξης, με τον τίτλο «**Κριτήρια Επιλογής.... Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα**» προβλέπεται ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: ....β) να διαθέτουν έναν (1) κατ' ελάχιστον τεχνικό (Μηχ/κό, Αρχ/να, Γεωτέχνη κ.τ.λπ.), απόφοιτο Πανεπιστημιακής βαθμίδος εκπαίδευσης με ελάχιστη αποδεδειγμένη τριετή (3ετή) εμπειρία σε ολοκληρωμένη και επιτυχή υλοποίηση παρόμοιων συμβάσεων (ποδοσφαιρικό τάπητα γηπέδου ποδοσφαίρου πιστοποιημένο από την FIFA) καθώς και βεβαίωση του οίκου παραγωγής του προσφερόμενου είτε των προσφερόμενων εξοπλισμών αναφορικά της αποδοχής της τεχνικής του επάρκειας για την προσήκουσα εγκατάσταση του εξοπλισμού.» Και περαιτέρω στον όρο 2.2.9.2. Β4.Β με τον τίτλο «**2.2.9**

Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής... 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα»
προβλέπεται ότι «**B.4.** Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν για το: .... β) Στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι έχει εξασφαλίσει και θα διαθέτει για τις ανάγκες της υλοποίησης της σύμβασης έναν (1) κατ' ελάχιστον τεχνικό, απόφοιτο σχολής Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης της Ένωσης, με αποδεδειγμένη τριετή (3ετή), κατ' ελάχιστον, εμπειρία σε υλοποίηση παρόμοιων συμβάσεων (εγκατάστασης κυρίως εξοπλισμού ποδοσφαιρικού τάπητα σε γήπεδο ποδοσφαίρου πιστοποιημένων από την FIFA) καθώς και βεβαίωση του οίκου παραγωγής του προσφερόμενου κυρίως εξοπλισμού αναφορικά της αποδοχής της τεχνικής του επάρκειας σχετικά των εργασιών εγκατάστασης του εξοπλισμού εφόσον δεν διαθέτει ο ίδιος τα σχετικά προσόντα.»

48. Επειδή με τον ΤΡΙΤΟ λόγο της προσφυγής στρεφόμενος ο προσφεύγων κατά των παραπάνω όρων της διακήρυξης περί πιστοποιημένου τεχνικού πανεπιστημιακής εκπαίδευσης αναφέρει ότι «...Είμαι εργολάβος δημοσίων έργων, εγγεγραμμένος στο ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ, απόφοιτος ΤΕΙ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ και επί χρόνια ασκώ το επάγγελμα του εγκαταστάτη συνθετικών χλοοταπήτων στην Ελλάδα και εκτελώ αντίστοιχες δημόσιες συμβάσεις προμήθειας, αλλά και έργου. Το ΤΕΕ λοιπόν και η ελληνική νομοθεσία με έκριναν κατάλληλο ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΤΕΛΩ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ με αντικείμενο οικοδομές και προφανώς και για να εκτελώ εγκαταστάσεις όπως η προκειμένη. Σημειωτέον, ότι αν η αναθέτουσα είχε επιλέξει να προκηρύξει τη διαδικασία ως έργο, τότε αφενός βεβαίως και θα είχα τα προσόντα επιλογής λόγω ΜΕΕΠ, αφετέρου δεν θα μπορούσε να με αποκλείσει, σύμφωνα και με την πρόσφατη νομολογία της Αρχής σας, αφού δεν θα μπορούσε να μου ζητήσει πρόσθετα κριτήρια επιλογής παραπάνω από την τάξη ΜΕΕΠ μου και όσα τη δικαιολογούν πάντα. Πλην όμως, η αναθέτουσα με τον πρωτοφανή αυτόν όρο ΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΕΙ από τη σύμβαση επειδή δεν έχω πτυχίο ΑΕΙ στα αντικείμενα που η ίδια έθεσε, δηλαδή γενικώς και αορίστως του “μηχανικού”, ως αν είχα πτυχίο Ναυπηγού/Χημικού/Μεταλλειολόγου Μηχανικού θα ήμουν καταλληλότερος για την εγκατάσταση χλοοταπήτων, του “αρχιτέκτονα” ως αν έχει ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΣΧΕΣΗ η εγκατάσταση χλοοτάπητα με την αρχιτεκτονική ή ως αν στο πλαίσιο της παρούσας σύμβασης θα προβώ σε ελεύθερη

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διαμόρφωση υπαίθριου τοπίου ή του “γεωτέχνη”, δηλαδή εξ όσων μπορώ να καταλάβω από αυτόν τον ορισμό του εγγεγραμμένου στο Γεωτεχνικό Επιμελητήριο, δηλαδή του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. όπου κατά νόμο εγγράφονται γεωπόνοι, δασολόγοι, ιχθυολόγοι, κτηνίατροι και γεωλόγοι, άρ. 3 και 19 Ν. 1474/1984, άρ. 21 Ν. 2040/1992, άρ. 1, 4 και 5 ΠΔ 344/2000, ως αν και το προκείμενο αντικείμενο συνίσταται σε φυτεύσεις αληθινού χλοοτάπητα και όχι σε εγκατάσταση συνθετικού! Περαιτέρω, την ώρα που κατά νόμο τα ΤΕΙ έχουν μετατραπεί πλέον σε Πανεπιστήμια, είναι εντελώς αόριστο αν εγώ που έλαβα πτυχίο από ΤΕΙ την τότε εποχή, θεωρείται ότι πληρώ ή όχι την προϋπόθεση. Επιπλέον, η διακήρυξη αναφέρει στις αποδεκτές ειδικότητες “κλπ”, χωρίς να μπορώ να καταλάβω τι σημαίνει αυτό και αν είμαι ή όχι εγώ προσωπικά αποδεκτός ή αν πρέπει να στηριχθώ σε ικανότητες τρίτου που θα αναθέσω ως υπεργολαβία μάλιστα την εκτέλεση της εγκατάστασης κατά τον όρο 2.2.8 της διακήρυξης. ΑΡΑ ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΗΣ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΔΥΣΧΕΡΗΣ Η ΟΡΘΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΟΥ, ΕΝΩ ΕΞΑΛΛΟΥ ΕΠΑΦΙΕΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗΝ ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΝΑ ΕΡΜΗΝΕΥΣΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΙΣ ΑΟΡΙΣΤΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ “ΤΕΧΝΙΚΟΣ”, “ΚΛΠ”, “ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ”, κατά το δοκούν διακινδυνεύοντας την ίση μεταχείριση, τη διαφάνεια και εν τέλει την επιβίωση της προσφοράς μου. Αν όμως, υποτεθεί ότι από αυτά όντως αποκλείομαι τότε πρόκειται για ένα πρόδηλα παράνομο, περιοριστικό του ανταγωνισμού και αδικαιολόγητο κριτήριο επιλογής και τούτο ακόμη και βάσει της δυνατότητας στήριξής μου σε τρίτους, που ουδόλως εξάλλου (βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 39/2017) δικαιολογεί από μόνη της την καταχρηστικότητα και τη δυσαναλογία των κριτηρίων επιλογής. Και τούτο πέραν του ότι επάγεται σοβαρό κόστος για εμένα, αλλά εξάλλου, εν προκειμένω δεν γνωρίζω καν αν πρέπει να προβώ σε τέτοια στήριξη, που θα πρέπει να συνοδευθεί με αυτοπρόσωπη εκτέλεση, άρα και υπεργολαβία. Εξάλλου, ακόμη και αυτή η δυνατότητα στην πράξη με τα υπόλοιπα στοιχεία του προκείμενου όρου, αποκλείεται, βλ. παρακάτω. Και τα παραπάνω συνιστούν αδικαιολόγητο περιορισμό αφού καμία ικανότητα συμβατή και σχετική με την εγκατάσταση χλοοτάπητα αποδεικνύουν, αφού καμία σχέση δεν έχουν τα επαγγέλματα του αρχιτέκτονα και του δασολόγου πχ με αυτήν, ενώ ακόμη η ικανότητα και εμπειρία στην εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας δεν

Αριθμός απόφασης: 921/2018

συνέχεται με συγκεκριμένο πτυχίο και μπορεί στα πλαίσια προμήθειας να εκτελεσθεί και από έναν έμπειρο εργάτη. Στα πλαίσια έργου μπορώ να την παρέχω αυτοπρόσωπα ούτως ή άλλως. Επιπλέον, με τον τρόπο αυτό δημιουργείται μια παράνομη διάκριση μεταξύ περισσότερων κατηγοριών εγγεγραμμένων στο ΤΕΕ και στο ΜΕΕΠ, άλλοι μπορούν να μετάσχουν και άλλοι, όπως εγώ όχι, βάσει ενός αυθαίρετου κριτηρίου της αναθέτουσας που κανένα έρεισμα στον νόμο δεν βρίσκει. Δημιουργείται έτσι μια δυσμενής εις βάρος μου διάκριση χωρίς καμία δικαιολόγηση και ενώ κατά την κείμενη νομοθεσία και τα δικαιώματα που βάσει αυτής απολαμβάνω και ασκώ το επάγγελμά μου προβλέπουν την εκ μέρους μου άσκηση της παρούσας δραστηριότητας. Παρεμποδίζομαι να ασκήσω το επάγγελμα μου ως εγγεγραμμένος στο ΜΕΕΠ και το ΓΕΜΗ και ενώ δικαιούμαι να εκτελώ πολύ πιο σύνθετα έργα, ομού μετά των μηχανικών, αλλά όχι μετά γεωτεχνικών, οι οποίοι δεν μπορούν παρά συγκεκριμένα έργα να εκτελέσουν. Η κανονιστική πράξη που συγκροτεί η διακήρυξη παραβιάζει την κείμενη νομοθεσία που κατοχυρώνει τα παραπάνω και δημιουργεί αδικαιολόγητες διακρίσεις κατά παράβαση του άρ. 4 Συντ. και της οικείας περί ασκήσεως του επαγγέλματός μου, στο οποίο υπάγεται η προκείμενη σύμβαση και το αντικείμενό της, νομοθεσίας. Επάγεται δικές της δυσμενείς διακρίσεις που δεν αναγνωρίζει ο νόμος όσον αφορά την άσκηση της οικείας δραστηριότητας μεταξύ ΑΕΙ και ΤΕΙ. Είναι δε προφανές ότι αν το πτυχίο έχει κάποια σημασία τελικά, ότι το δικό μου πτυχίο Δομικών Έργων είναι πολύ πιο σχετικό με το παρόν αντικείμενο από αυτό του γεωτεχνικού, του αρχιτέκτονα και κάθε κατηγορίας μηχανικού ΑΕΙ πλην των πολιτικών μηχανικών, σημαντικό μέρος του προγράμματος σπουδών των οποίων είχα κοινό, ενώ δεν είχαν όλες οι άλλες ειδικότητες που αναφέρει η διακήρυξη. Επιπλέον δεν γίνεται κατανοητό σε τι κατοχυρώνει καλύτερα την εγκατάσταση του χλοοτάπητα το πτυχίο ΤΕΙ αντί ΑΕΙ. Επιπλέον, όμως είναι αυτοτελώς παράνομο και το άλλο σημείο των παραπάνω όρων, που επισφραγίζει τελικά τον περιορισμό του ανταγωνισμού και επίσης με αποκλείει, ζητώντας πιστοποίηση του τεχνικού από τον κατασκευαστή. Προσωπικά έχοντας εγκαταστήσει 100δες χλοοτάπητες δεν γνωρίζω κανένα τέτοιο κατασκευαστικό οίκο που πιστοποιεί την τεχνική επάρκεια εγκατάστασης από έναν εγκαταστάτη. Και αυτό είναι και εύλογο: Πώς θα μπορεί ένας βελγικός, καναδικός, κινέζικος, ολλανδικός οίκος να ξέρει πώς

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ο συγκεκριμένος τεχνικός εγκαθιστά τον χλοοτάπητα του στην Ελλάδα; Και τι αξιοπιστία έχει ένα τέτοιο έγγραφο; Πώς ένας σοβαρός κατασκευαστής πιστοποιεί πράγματα που δεν γνωρίζει και δεν μπορεί να γνωρίζει; Ποιος κατασκευαστής τυχόν εκπαιδεύει τεχνικούς εγκατάστασης; Ή μήπως εν τέλει η δήθεν πιστοποίηση που τελικά ζητείται για να “ζητείται” και να αποκλείει όποιον δεν πρόλαβε να πείσει τον κατασκευαστή να εκδώσει κάτι που δεν ανταποκρίνεται σε τίποτα, αντιστοιχεί σε κάποια ειδική δήθεν εκπαίδευση ή κάποια “πιστοποίηση” που χορηγεί ο κατασκευαστής; Προφανώς και δεν αντιστοιχεί σε τίποτα γιατί κανένας κατασκευαστής χλοοταπήτων δεν αποτελεί πιστοποιητή ή εκπαιδεύει δικούς του τεχνικούς ούτε εξάλλου υπάρχει στην πραγματικότητα διαφοροποίηση προσόντων αναλόγως κατασκευαστή του τάπητα, αλλά όλα κρίνονται ως προς την εμπειρία, από την άρτια και επαρκή εκτέλεση βάσει των κοινών προτύπων της FIFA. Εξάλλου, η ταυτότητα του κατασκευαστή δεν έχει καμία σημασία, καθώς πολύ συχνά 2 προϊόντα είναι εξαιρετικά παραπλήσια και έχουν απόλυτα ίδιες προϋποθέσεις εγκατάστασης και ως προέρχονται και από διαφορετικούς κατασκευαστές. Από την άλλη πλευρά, αν τα επιμέρους τεχνικά χαρακτηριστικά έχουν κάποια σημασία ως προς την εγκαταστατική εμπειρία, όπως το είδος της υπόβασης, το αντικραδασμικό βάσης κλπ, τότε αφού τα ίδια παρέχονται από περισσότερους κατασκευαστές είναι ανεξήγητο τι πιστοποιεί ακριβώς ειδικά ο κατασκευαστής και τι το κρίσιμο και διαφοροποιητικό υφίσταται ανά κατασκευαστή. Θα μπορούσε τότε η διακήρυξη να θεσπίσει την απαίτηση εμπειρίας με βάση τα χαρακτηριστικά του προϊόντος που ζητά και όχι με την άνευ αντικειμένου δήθεν πιστοποίηση του κατασκευαστή, ο οποίος δεν γνωρίζει συχνά καν τον τεχνικό και αν τυχόν ακόμα τον γνωρίζει γιατί είναι ο ίδιος ο προμηθευτής δεν γνωρίζει αυτοπροσώπως πώς εγκαθιστά τα γήπεδα. Γνωρίζει όμως πόσα και ποια γήπεδα με το προϊόν του ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ FIFA από τον συγκεκριμένο προμηθευτή και το προσωπικό του. Επιπλέον, ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΤΑ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΔΕΝ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΥΝ ΟΥΤΕ ΑΥΤΑ ΚΑΠΟΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΥΤΗ ΚΑΘΑΥΤΗ, Η ΟΠΟΙΑ ΟΜΩΣ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΗ, ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ 2015 ΤΗΣ FIFA. Διότι: ΝΑΙ, Η FIFA ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΦΟΡΕΑ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΣΤΑΔΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΤΗΣ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΔΩ ΚΡΙΣΙΜΟ ΘΕΜΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ, ΜΕ ΤΙΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ FIFA QUALITY ΚΑΙ FIFA PRO. Και έτσι, είναι επαρκέστατη απόδειξη ειδικής και τεκμηριωμένης εμπειρίας η ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΤΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΩΝ ΣΕ ΓΗΠΕΔΑ ΠΟΥ ΤΕΛΙΚΑ ΠΕΤΥΧΑΝ ΤΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ FIFA. Άρα, γιατί δεν αρκείται σε αυτό η διακήρυξη και να ζητήσει 1, 5 και 10 πιστοποιήσεις γηπέδων εντός της τελευταίας 3ετίας και να ελεγχθεί ποιος εγκατέστησε τα συγκεκριμένα; Αλλά αντί αυτού, η διακήρυξη ζητάει κάτι που δεν αντιστοιχεί σε τίποτα και ενώ έχω πιστοποιήσει πλήθος γηπέδων και μάλιστα πρόσφατα εγώ ο ίδιος αυτοπροσώπως και με αυτοπρόσωπη εργασία μου ως εγκαταστάτη με FIFA QUALITY ΚΑΙ FIFA QUALITY PRO. Όμως, ακόμη περισσότερο, αποδεικνύεται το αδικαιολόγητο του συγκεκριμένου όρου, ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ Ο ΟΡΟΣ 2.2.6.A1 ΚΑΙ 2.2.9.2.B4.A1 θέτει ως άλλο κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας, την πιστοποίηση από τον προσφέροντα μόνος 1 γηπέδου από τη FIFA με FIFA QUALITY ή QUALITY PRO, εντός της τελευταίας 3ετίας, και μάλιστα ΧΩΡΙΣ ΚΑΝΕΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΤΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ. Άρα, ενώ αυτός ο όρος ανταποκρίνεται πλήρως στην εγκαταστατική δεινότητα και ικανότητα και εμπειρία των συμμετεχόντων, εν τέλει είναι εξαιρετικά ελαστικός και πολύ ελαστικότερος από τον νυν προσβαλλόμενο και αυτό ενώ ο νυν προσβαλλόμενος όρος προσπαθεί να καλύψει το θέμα της εξοικείωσης με τις τεχνικές εγκατάστασης, όχι με τον προφανή τρόπο, δηλαδή ακριβώς με αυτό που ζητά το κριτήριο 2.2.6.A1 αλλά με μια δήθεν πιστοποίηση και στην ουσία «συστατική επιστολή» του κατασκευαστή του προσφερόμενου προϊόντος. Ο όρος λοιπόν 2.2.6.A1 απορροφά πλήρως και καλύπτει το αποδεικτικό ζητούμενο και όλο τον εν τέλει σκοπό του 2.2.6.B και εφόσον η αναθέτουσα απαιτούσε όντως πιο μεγάλη απόδειξη εμπειρίας θα μπορούσε να ζητήσει πολύ περισσότερες πιστοποιήσεις FIFA από τον ίδιο ή οποιονδήποτε κατασκευαστή. Όμως εν προκειμένω δεν ζητά πάνω από 1 εντός τριετίας, άρα με αυτόν τον τρόπο συνομολογεί και ότι δεν ενδιαφέρεται σε πιο επισταμένη απόδειξη εμπειρίας. Επομένως, είτε στη μια περίπτωση, δηλαδή ότι ο όρος 2.2.6.A1 με μεγαλύτερα αποδεικτικά ζητούμενα θα κάλυπτε πλήρως ό,τι μπορεί να αποδεικνύεται από τον όρο 2.2.6.B και μάλιστα με πολύ πιο άμεσο,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ολοκληρωμένο και κυρίως σίγουρο τρόπο είτε ο όρος 2.2.6.A1 είναι κατά την αναθέτουσα αρκετός ως προς τη ζητούμενη εμπειρία, πάντως έτσι ή αλλιώς προκύπτει ότι οι όροι 2.2.6.B και 2.2.9.2.B4.B τόσο συνολικά, όσο και ειδικά με την προϋπόθεση πιστοποίησης κατασκευαστή της επάρκειας του εγκαταστάτη, δεν έχουν καμία χρησιμότητα, δεν αποδεικνύουν τίποτε παραπάνω ούτε μπορούν να αποδείξουν, δεν φέρουν καμία αυτοτελή δικαιολόγηση, κανένα λόγο ύπαρξης, κανένα πραγματικό και διακριτό αντικείμενο απόδειξης και καλύπτονται από τον όρο 2.2.6.A1 και το δικαιολογητικό κατακύρωσής του απόλυτα ως προς τον σκοπό τους, είτε στη νυν εκδοχή του είτε σε μια εκδοχή του περισσότερες απαιτήσεις. **ΆΡΑ, ΟΙ ΝΥΝ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΟΡΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΕ ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΥΤΕ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΞΟΥΝ ΚΑΤΙ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΤΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΟΥΤΕ ΦΕΡΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ ΣΚΟΠΟ, ΠΑΡΟΛΑ ΑΥΤΑ ΟΜΩΣ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΟΥΝ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΤΑΘΜΗΤΗ ΚΑΙ ΜΗ ΕΧΟΥΣΑ ΚΑΝΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΡΙΣΜΑ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΜΙΑΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΠΕΡΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΕΙ (ΣΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΒΑΘΜΟ ΠΑΝΤΩΣ ΑΠΟ Ο,ΤΙ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΗΠΕΔΩΝ). ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΠΑΡΟΤΙ Ο,ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΧΘΕΙ ΜΠΟΡΕΙ ΟΥΤΩΣ Ή ΑΛΛΩΣ ΝΑ ΑΠΟΔΕΙΧΘΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΗΠΕΔΩΝ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΗΣ FIFA ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΜΕ ΠΟΛΥ ΔΙΑΦΑΝΕΣΤΕΡΟ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΑΦΟΥ ΟΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΤΟΠΟ ΤΗΣ FIFA.** Εξάλλου και αν ακόμη η διακήρυξη επέμενε να ζητά ό,τι ζητά στους όρους 2.2.6.B και 2.2.9.2.β4.β θα έπρεπε, δεδομένων των παραπάνω, να θεσπίζει και το παραπάνω απολύτως επαρκές για την απόδειξη του ιδίου πράγματος ισοδύναμο αποδεικτικά και εναλλακτικό μέσο, δηλαδή την επίκληση και απόδειξη εμπειρίας ως εγκαταστάτη περισσότερο από τα ζητούμενα στον όρο 2.2.6.A γηπέδων με πιστοποίηση FIFA. Το αν μάλιστα ο ατομικός επιχειρών εργολάβος εγκαθιστά ο ίδιος, όπως εγώ, τα γήπεδα μπορεί να προκύψει από το ότι δεν χρησιμοποίησε υπερβολάβο, από βεβαιώσεις των αναθετουσών αρχών, ακόμη και από τις καρτέλες ενσήμων ΙΚΑ σχετικά με το αν και ποιο προσωπικό

Αριθμός απόφασης: 921/2018

και με ποια ειδικότητα αυτού, απασχόλησε κατά κάθε μία σύμβαση που αφορά το συγκεκριμένο ανά περίπτωση περατωθέν και πιστοποιημένο γήπεδο. Υπάρχει δηλαδή, πλήθος επαρκέστατων εναλλακτικών μέσων πέραν του άχρηστου και αδικαιολόγητου ζητούμενου κριτηρίου που δεν αποδεικνύει πρακτικά τίποτα. Συνεπώς, πρέπει οι όροι 2.2.6.B και 2.2.9.2.B4.B να ακυρωθούν ως αδικαιολόγητοι, δυσανάλογοι και μη αναγκαίοι και κατάλληλοι περιορισμοί του ανταγωνισμού, και να αναπεμφθούν στην αναθέτουσα προς τροποποίηση των κριτηρίων επιλογής με την οποία να μην θα εξασφαλίζεται τεχνική επάρκεια και εμπειρία του εγκαταστάτη τεχνικού σε εγκαταστάσεις και πιστοποιήσεις ακόμα, γηπέδων και μάλιστα με τα ισχύοντα πρότυπα της FIFA ακόμη και η εκ μέρους του κατοχή επαρκών για την εκτέλεση τέτοιου έργου ακαδημαϊκών γνώσεων, πλην όμως με τρόπο που επιτρέπει κάθε εναλλακτικό μέσο επαρκούς απόδειξης και κυρίως δεν περιορίζει τον ανταγωνισμό αδικαιολόγητα, δεν θεσπίζει δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος προσώπων που νομίμως ασκούν τη δραστηριότητα του εγκαταστάτη κατ' επάγγελμα και με νόμιμο εκ του νόμου δικαίωμα και δεν εξαρτά τη συνδρομή της οικείας εμπειρίας από άσχετα, συμπτωματικά, άνευ αποδεικτικού αντικειμένου και ανταπόκρισης σε σχετικές με το αντικείμενο γνώσεις ή και απόδειξη σχετικής εμπειρίας, παρά από την απόδειξη αληθούς και αποδεδειγμένης εμπειρίας στην εγκατάσταση συνθετικών χλοοταπήτων.»

49. Επειδή στις απόψεις επί του παραπάνω λόγου της προσφυγής, με επίκληση του άρθ. 75 του ν. 4412/2016, την Κατευθυντήρια Οδηγία 11 και 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ, το Μέρος II: Τεχνική ικανότητα του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει «.... Αναφορικά με τη διάκριση των πτυχίων πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης, όπως έχει ήδη κριθεί (Ολ. ΣτΕ 678/2005, ΣτΕ 267/2016), ο προβλεπόμενος στο άρθρο 16 παρ. 7 του Συντάγματος νόμος δεν μπορεί να ορίσει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων σχολών ανώτερης βαθμίδας κατά πλήρη εξομοίωση με τα αντίστοιχα δικαιώματα των αποφοίτων Α.Ε.Ι., που δραστηριοποιούνται στον ίδιο επαγγελματικό τομέα, διότι η εξομοίωση αυτή θα αναιρούσε την ποιοτική διάκριση μεταξύ πανεπιστημιακής και επαγγελματικής-τεχνικής εκπαίδευσης και θα καθιστούσε τα χορηγούμενα πτυχία ουσιαστικώς ισότιμα, ως αναγκαίους τίτλους για την άσκηση ορισμένου επαγγέλματος, κατά καταστρατήγηση του Συντάγματος. Η δήθεν διάκριση

Αριθμός απόφασης: 921/2018

λοιπόν που επικαλείται ο προσφεύγων ουδεμία δικαιολογητική βάση έχει καθώς η ποιοτική διάκριση των ΑΕΙ ή ΤΕΙ πηγάζει εκ του Συντάγματος ότι δήθεν αδικαιολόγητα αποκλείονται οι απόφοιτοι των ΤΕΙ όπως ο ίδιος με την μορφή που είχαν μέχρι την ανωτατοποίησή τους αγνοεί τόσο το Σύνταγμα όσο και την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η ερμηνεία στην οποία προβαίνει περί με ύπαρξης σχέσης των προβλεπόμενων από τη διακήρυξη ειδικοτήτων με το αντικείμενο της προμήθειας χλοοτάπητα ενέχει κρίση σκοπιμότητας καταρχήν και δεσποσάδελφως προσβάλλεται και σε κάθε περίπτωση είναι παντελώς νομικά εσφαλμένα. Η αναθέτουσα αρχή ουδόλως υποβαθμίζει τα πτυχία των αποφοίτων ΤΕΙ απλά κατά διακριτική ευχέρεια κρίνει ότι εξυπηρετούνται αποτελεσματικότερα οι ανάγκες με την προβλεπόμενη από τη διακήρυξη στελέχωση δεδομένου του ότι πρόκειται περί ενός εξειδικευμένου αθλητικού δαπέδου πολύ μεγάλης έντασης χρήσης και ιδιαίτερης σημασίας για τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Μία τέτοια απαίτηση λοιπόν, συνάδει με τη σπουδαιότητα του απαιτούμενου και επιθυμητού από εμάς επιπέδου οργάνωσης και διεύθυνσης των ενεργειών για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης, είναι πρόσφορη και κατάλληλη για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού. Σημειωτέον η τριετής (3τής) αποδεδειγμένη εμπειρία επίσης είναι εύλογη και ανάλογη με τον σκοπό που επιδιώκεται (βλ. ενδεικτ. ΑΕΠΠ 224/2017). Άλλωστε, ενός εκ των αποδεικτικών στοιχείων της τεχνικής ικανότητας συνιστά και ο κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη (περ. α ii) .... Σε κάθε περίπτωση τονίζεται ότι δίδεται η δυνατότητα στον προσφεύγοντα και στην στήριξη τρίτων οικονομικών οντοτήτων για την ικανοποίηση των όρων της τεχνικής ικανότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη. Ένας οικονομικός φορέας δεν μπορεί να αποκλεισθεί από διαδικασία αναθέσεως δημόσιας συμβάσεως παροχής υπηρεσιών επειδή δεν πληροί αφ' εαυτού τις ελάχιστες απαιτούμενες τεχνικές και επαγγελματικές προϋποθέσεις για τη συμμετοχή του αλλά προτίθεται να χρησιμοποιήσει τις ικανότητες και δεξιότητες τρίτων και οι οποίοι τις διαθέτουν και στους οποίους θα προσφύγει εάν του ανατεθεί η σύμβαση. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να αποδείξει στην αναθέτουσα αρχή ότι πράγματι βρίσκονται στη διάθεσή του τα μέσα των φορέων που πρόκειται να

Αριθμός απόφασης: 921/2018

χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της συμβάσεως (Αποφάσεις ΔΕΚ, της 12.7.2001, C-399/98, *Ordine degli Architetti*, σκ. 90 -92, της 2.12.1999, C-176/98, *Holst Italia*, σκ. 24 -31, πρβλ. απόφαση ΔΕΚ της 18.12.1997, C-5/97, *Ballast Nedam Groep*, σκ. 13 - 14, ΣτΕ 3306/1991, πρβλ. ΣτΕ 896/2009). Το γεγονός ότι δεν επιθυμεί να κάνει χρήση αυτής δεν μπορεί να ερμηνευθεί σε βάρος της αναθέτουσας αρχής και ο ισχυρισμός ότι μία τέτοια επιλογή συνεπάγεται κόστος ουδεμία επιρροή ασκεί καθώς ένας επιμελής συναλλασσόμενος αναλαμβάνει και τον ενέχοντα επιχειρηματικό κίνδυνο που συνεπάγεται η δράση του. Τέλος, τα επικαλούμενα από τον προσφεύγοντα περί εγγραφής του στο ΜΕΕΠ σε ενδεχόμενο ύπαρξης διακήρυξης για ανάθεση σύμβασης έργου αλυσιτελώς προβάλλονται καθώς εδώ πρόκειται για προμήθεια και όχι για έργο και ουδεμία επιρροή ασκούν στο πλαίσιο του υπό κρίση διαγωνισμού. Αναφορικά με το δεύτερο σκέλος του υπό κρίση ισχυρισμού του προσφεύγοντος για την στοιχειοθέτηση της τεχνικής ικανότητας σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6 α1 της διακήρυξης απαιτείται μεταξύ άλλων να έχουν επιτύχει εντός των πλαισίων της υλοποίησής της την πιστοποίηση του γηπέδου από την FIFA για την κατηγορία κατάταξης Quality και/ή Quality Pro) ...». Εν προκειμένω, ο προσφεύγων παραδέχεται μεν ότι η FIFA πιστοποιεί εκτελέσεις σταδίων κατά τα τεχνικά της εγχειρίδια σύμφωνα και με τις αναλυτικές προδιαγραφές της διακήρυξης αλλά θεωρεί πως η απαιτούμενη πιστοποίηση δεν εξυπηρετεί κάποιο σκοπό με την αιτιολογία ότι δήθεν αγνοείται από τον προμηθευτή η τεχνική επάρκεια του εγκαταστάτη του χλοοτάπητος. Μία τέτοια κρίση όμως ουδεμία ρεαλιστική βάση ενέχει καθώς η επιβεβαίωση της σχετικής τεχνικής ικανότητας, από την παραγωγή του εξοπλισμού για την οποία παραπονείται ο προσφεύγων συναρτάται με την αδυναμία του ενδεχομένου απαλλαγής της παραγωγού εταιρίας εκ των ευθυνών της. Άλλωστε, προβλέπεται και η κατάθεση εγγυημένης λειτουργίας από αυτήν σύμφωνα με τη διακήρυξη και έτσι εγκαθιδρύεται παράλληλα αποκλειστική ευθύνη του προσωπικού της και η διεύθυνση αυτής από πλευράς του αναδόχου. Ένας τέτοιος όρος λοιπόν, ανεπιφύλακτα συνεπάγεται τη διαπίστευση της καταλληλότητας του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση της σύμβασης, καθώς καθίσταται συνυπαίτια σε περίπτωση τυχόν αστοχιών κατά την υλοποίηση, διασφαλίζοντας έτι περαιτέρω το συμφέρον του Δημοσίου. Δεν φαίνεται λογικό

Αριθμός απόφασης: 921/2018

λοιπόν, να μην επιθυμούμε ως αναθέτουσα αρχή να διασφαλίσουμε την τεχνική επάρκεια του κατασκευαστή στοιχείο που συνέχεται με το αντικείμενο της προς ανάθεση σύμβασης. Τέτοιες απαιτήσεις λοιπόν, που σχετίζονται με τη διασφάλιση της ποιότητας του οικονομικού φορέα εξετάζονται νομίμως στη φάση της επιλογής (Βλ. ενδεικ. ΣτΕ 137/2012, ΕλΣυνΜειζ 514/2012, ΣτΕ ΕΑ 112/2011) των καταρχήν αποδεκτών υποψηφιοτήτων, ήτοι κατά το στάδιο της ποιοτικής επιλογής σύμφωνα με τα όσα αναλύθηκαν ανωτέρω. Πρόκειται για νόμιμο όρο που είναι ανάλογος του αντικειμένου της σύμβασης και τυγχάνουν λοιπόν απορριπτικά τα αντιθέτως προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα.»

50. Επειδή κατά την σαφή και ρητή διατύπωση και έννοια του άρθ. 75 ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή δικαιούται άνευ ετέρου να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας Συνεπώς σύννομα και παραδεκτά ετέθησαν στην διακήρυξη οι επίμαχοι όροι 2.2.6.β) και 2.2.9.2.B4, καθώς αφ' ενός μεν η απαίτηση διάθεσης από τον προσφέροντα ενός τεχνικού πτυχιούχου –και μάλιστα τεχνικού πτυχίου ευρέως οριζόμενου- και αφ' ετέρου η απαίτηση 3ετούς εμπειρίας αυτού σε υλοποίηση παρόμοιων συμβάσεων με βεβαίωση από τον παραγωγό του εξοπλισμού περί της τεχνικής επάρκειας αυτού. Ειδικότερα, η απαιτούμενη στάθμη τεχνικής εκπαίδευσης επιπέδου πανεπιστημίου είναι ανάλογη με το αντικείμενο της προμήθειας το οποίο περιλαμβάνει σύνθετες εργασίες «εγκατάστασης του συνόλου του εξοπλισμού, την υπηρεσία βραχυπρόθεσμης εποπτείας και διατήρησης, την εκπαίδευση του προσωπικού του τελικού δικαιούχου από τον αντισυμβαλλόμενο, την μεσοπρόθεσμη περιοδική ``ετήσια`` συντήρηση του νέου εξοπλισμού από τον αντισυμβαλλόμενο και τέλος την αποσύνθεση και απόρριψη του κυρίως εξοπλισμού καθώς και την αποκατάσταση και απόδοση του χώρου σε άριστη κατάσταση μετά το τέλος του κύκλου ζωής της επένδυσης» (όρος 1.3) όπως οι τεχνικές αυτές εργασίες περιγράφονται λεπτομερώς στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης ως ακολούθως « B.4. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΤΑΠΗΤΑ Θα προετοιμαστεί κατάλληλα η εκ διαβαθμισμένων και συμπυκνωμένων αδρανών υφιστάμενη επιφάνεια του γηπέδου ώστε να απομακρυνθούν οι ακαθαρσίες και τα ξένα σώματα. Είναι απαραίτητο να σημειωθεί ότι η βάση έδρασης θα πρέπει να

Αριθμός απόφασης: 921/2018

είναι απολύτως ομαλή και επίπεδη ώστε εξασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή αποστράγγιση και απορροή. Πριν την τοποθέτηση του ποδοσφαιρικού τάπητα θα γίνει με ιδιαίτερη προσοχή κοπή όλων των προκατασκευασμένων στοιχείων του εξοπλισμού σε τμήματα συγκεκριμένων διαστάσεων, συμφώνως προεγκεκριμένου από την υπηρεσία σχεδίου κοπής/διάταξης με προαριθμημένα και διαστασιολογημένα τεμάχια, συμφώνως των οδηγιών της παραγωγού και των σχεδίων που θα κατατεθούν σε φυσική και ηλεκτρονική μορφή και θα αποτελέσουν στοιχεία του φακέλου της σύμβασης. Αφού συναρμοσθούν και συγκολληθούν διαδοχικά όλα τα στοιχεία του συστήματος δια κατάλληλων μεθόδων και μετά από επιστάμενο έλεγχο των ενώσεων, ο συνθετικός χλοοτάπητας γεμίζεται διαδοχικά μέχρι 25-30 χιλ. κάτω από το συνολικό ύψος του πέλους με πυριτικό αδρανές (υλικό επίστρωσης σταθεροποίησης), ελέγχεται και ακολούθως γεμίζεται μέχρι 12-20 χιλ. κάτω από το συνολικό ύψος του πέλους με το προσφερόμενο υλικό της επίστρωσης επίδοσης χωρίς ξένες προσμίξεις. Οι εργασίες επίτασης επί του πέλους θα εκτελεσθούν αποκλειστικά με την χρήση ειδικού μηχανολογικού εξοπλισμού τύπου ..... σειράς ..... είτε .....σειράς .....είτε ισοδυνάμου, ώστε να διασφαλίζεται πλήρως η διανομή της προβλεπόμενης κατά τις προδιαγραφές ποσότητας υλικού πλήρωσης ανά μονάδα επιφανείας. ..» Εξάλλου, η απαίτηση Ζετούς επιτυχούς εμπειρίας του τεχνικού μηχανικού στο συγκεκριμένο αντικείμενο της προμήθειας και η βεβαίωση της τεχνικής του επάρκειας από τον παραγωγό του χλοοτάπητα αποτελούν απαιτήσεις που εμπίπτουν στην έννοια του άρθ. 75 του ν. 4412/2016 και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της προμήθειας καθώς συναρτώνται άμεσα με αυτό, και αποδεικνύουν κατά τρόπο αντικειμενικό την εμπειρία και την τεχνική επάρκεια ακριβώς επί του εξειδικευμένου αντικειμένου της προμήθειας. Ο ισχυρισμός της προσφυγής ότι πρέπει να ακυρωθούν οι πλησσόμενοι όροι επειδή ο προσφεύγων που είναι απόφοιτος ΤΕΙ και όχι ΑΕΙ δεν τους εκπληρώνει, είναι άνευ ετέρου απορριπτέος επειδή στηρίζεται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι αποκλείεται του διαγωνισμού επειδή ο ίδιος αυτοπροσώπως δεν είναι απόφοιτος ΑΕΙ, αποκλεισμός όμως ο οποίος ούτε προβλέπεται ούτε συνάγεται από τους πλησσόμενους όρους. Κατά λογική ακολουθία, είναι απορριπτέοι ως επί εσφαλμένης προϋπόθεσης ερειδόμενοι, και οι ισχυρισμοί της προσφυγής σχετικά με τον –δήθεν- αποκλεισμό του προσφεύγοντος,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

παρότι είναι ο ίδιος εγγεγραμμένος στο ΤΕΕ, και τυγχάνει εργολάβος δημοσίων έργων με ΜΕΕΠ. Για τον ίδιο λόγο –ως επί εσφαλμένης προϋπόθεσης ερειδόμενοι- είναι απορριπτέοι και οι ισχυρισμοί ότι με τους πλησσόμενους όρους: ι) ότι γίνονται αποδεκτοί όσοι είναι εγγεγραμμένοι στο Γεωτεχνικό Επιμελητήριο ίδια ιχθυολόγοι, δασολόγοι και κτηνίατροι, δεδομένου ότι οι πλησσόμενοι όροι δεν αναφέρονται ούτε συσχετίζονται με εγγραφή του τεχνικού πτυχιούχου ΑΕΙ στο Επιμελητήριο αυτό, ιι) ότι δημιουργείται παράνομη διάκριση μεταξύ εγγεγραμμένων στο ΤΕΕ, το ΜΕΕΠ και το ΓΕΜΗ δεδομένου ότι οι πλησσόμενοι όροι δεν αναφέρονται ούτε συσχετίζονται με εγγραφή στο ΤΕΕ ή/και στο ΜΕΕΠ ή/και στο ΓΕΜΗ του προσφέροντος ή του πτυχιούχου ΑΕΙ. Ακολούθως, οι ισχυρισμοί της προσφυγής κατά τους οποίους πρέπει να ακυρωθούν οι πλησσόμενοι όροι διότι απαιτούν τεχνικό με πτυχίο ΑΕΙ και όχι πτυχίο ΤΕΙ το οποίο –κατά την προσφυγή- είναι ισοδύναμο και κατά περίπτωση ανώτερο ή πλέον εξειδικευμένο από πτυχίο ΑΕΙ, είναι απορριπτέοι διότι απαραδέκτως αμφισβητείται η σκοπιμότητα της επιλογής πτυχιούχων ΑΕΙ και όχι ΤΕΙ από την αναθέτουσα αρχή, καθώς η επί της ουσίας αξιολόγηση της στάθμης και της ισοτιμίας των πτυχίων, της ισοτιμίας των πτυχίων, της αντιστοιχίας των επαγγελματικών δικαιωμάτων που τα πτυχία προσδίδουν στους κατόχους τους, και της επάρκειας των γνωστικών αντικειμένων των σπουδών εφ' ων τα πτυχία, συνεκτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή παραδεκτώς με βάση τα δικά της κριτήρια, και δεν ελέγχονται ακυρωτικώς καθόσον, εν προκειμένω, ο προσφεύγων απαραδέκτως υπεισέρχεται σε λόγους σκοπιμότητας της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαμόρφωση του υπό εξέταση όρου τον οποίο νομίμως έθεσε εντός των ορίων της διακριτικής της ευχέρειας, δεδομένου μάλιστα ότι η Διοίκηση είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερη να διαμορφώνει και να καθορίζει τα κριτήρια και τους όρους επιλογής από ποσοτική και ποιοτική άποψη κατά την ευρεία διακριτική ευχέρεια και κρίση της. . Εξάλλου, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή οφείλει μεν σύμφωνα με τον νόμο να αποδέχεται *ισοδύναμες* τεχνικές προδιαγραφές, αλλά η προκείμενη περίπτωση δεν εμπίπτει: ι) ούτε στην έννοια των τεχνικών προδιαγραφών δεδομένου ότι πρόκειται ρητά για όρους που καθορίζουν κριτήρια επιλογής και μάλιστα την τεχνική ικανότητα του προσφέροντος και ιι) σε κάθε περίπτωση δεν εμπίπτουν ούτε στις περιοριστικά αναφερόμενες από τον

Αριθμός απόφασης: 921/2018

νόμο περιπτώσεις αποδοχής «ισοδυνάμων» (βλ. άρθ. 54 παρ. 3 περ. β, παρ. 5 και του ν. 4412/2016). Όμως, είναι βάσιμος ο ισχυρισμός της προσφυγής ότι οι παραπάνω πλησσόμενοι όροι πάσχουν αοριστίας, διότι πράγματι δεν καθορίζεται επακριβώς ποια πτυχία ποιών ειδικοτήτων πανεπιστημιακής τεχνικής κατεύθυνσης γίνονται αποδεκτά στον διαγωνισμό. Οι πλησσόμενοι όροι, επομένως, πρέπει να ακυρωθούν διότι σύμφωνα με τον όρο 2.4.6 παρ. ι) αποκλείεται της διαδικασίας *προσφορά παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης*, καταλειπομένης λόγω της ασάφειας των απαιτούμενων δικαιολογητικών απαραίδεκτης ευχέρειας στην αναθέτουσα αρχή όπως κατά περίπτωση εκτιμά με ασαφή και με διαυγή κριτήρια, κρίνοντας επί αποδοχής ή μη πτυχίων ΑΕΙ – που δεν καθορίζονται- τον αποκλεισμό ή μη των διαγωνιζομένων, και τούτα κατά παράβαση των αρχών της διαφάνειας της ισότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού βάσει των οποίων οφείλει να διεξάγεται η διαγωνιστική διαδικασία. Περαιτέρω, είναι απορριπτέοι οι ισχυρισμοί της προσφυγής ότι πρέπει να ακυρωθούν οι πλησσόμενοι όροι που απαιτούν να έχει βεβαιωθεί η τεχνική επάρκεια του πτυχιούχου τεχνικού που θα απασχοληθεί για την εκτέλεση της προμήθειας, από τον κατασκευαστή του υλικού (χλοοτάπητα). Και τούτο ιδία επειδή: Ι) οι ισχυρισμοί της προσφυγής στηρίζονται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι απαιτείται *πιστοποίηση* του τεχνικού από τον κατασκευαστικό οίκο ενώ αντίθετα οι πλησσόμενοι όροι δεν απαιτούν πιστοποίηση, αλλά απλή βεβαίωση τεχνικής επάρκειας το πτυχιούχου η οποία κατά την κοινή πείρα προκύπτει από επιτυχή παρακολούθηση σεμιναρίων η κύκλων εκπαίδευσης που συνηθέστατα παραθέτουν οι παραγωγοί προϊόντων τεχνολογίας σχετικά με τα υλικά και τις εφαρμογές τους. Εξάλλου, είναι απορριπτέοι και οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής ότι με τους πλησσόμενους όρους εξασφαλίζεται συνυπαιτιότητα του κατασκευαστικού οίκου σε περίπτωση ανεπάρκειας του τεχνικού που θα απασχοληθεί, δεδομένου ότι ούτε από την διακήρυξη ούτε από τον νόμο δημιουργείται τέτοια συνυπαιτιότητα δυνάμει των πλησσομένων όρων. Περαιτέρω, είναι απαραίδεκτοι όλοι οι ισχυρισμοί της προσφυγής ότι οι πλησσόμενοι όροι πρέπει να ακυρωθούν διότι κατά την προσφυγή είναι περιττοί και διαγραπτέοι, επειδή κατά την προσφυγή αρκούν αντ' αυτών οι όροι περί εμπειρίας του προσφέροντος στην εγκατάσταση χλοοταπήτων που

Αριθμός απόφασης: 921/2018

έχουν πιστοποιηθεί από την FIFA, με υποδείξεις μάλιστα προς την αναθέτουσα αρχή όπως αυστηροποιήσει περαιτέρω τους όρους αυτούς. Και τούτο, δεδομένου ότι πάντα ταύτα αποτελούν υποκειμενικές εκτιμήσεις του προσφεύγοντος ο οποίος εσφαλμένα συγχέει την απαιτούμενη επαγγελματική εμπειρία του προσφέροντος στον διαγωνισμό με την απαιτούμενη βεβαίωση επάρκειας του πτυχιούχου που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση της προμήθειας. Όμως οι απαιτήσεις αυτές –προσφέροντος και τεχνικού που θα απασχοληθεί- αποτελούν δύο κεχωρισμένες διακριτές και ανεξάρτητες απαιτήσεις της διακήρυξης. Είναι, μάλιστα, αμφοτέρως θεμιτές νόμιμες και ανάλογες με το αντικείμενο της προμήθειας και δεν αλληλοϋποκαθίστανται, δεδομένου ότι η προηγούμενη εμπειρία του προσφέροντος δεν διασφαλίζει αφ' εαυτής την απασχόληση στην επίμαχη προμήθεια τεχνικού πτυχιούχου ΑΕΙ με βεβαίωση τεχνικής επάρκειας από τον παραγωγό του χλοοτάπητα, απαίτηση οι οποία νόμιμα έχει τεθεί στην διακήρυξη. Εξάλλου, ο εξεταζόμενος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος κατ' εξοχήν διότι, ως έχει παγίως κριθεί, απαραδέκτως αμφισβητείται η σκοπιμότητα της επιλογής από την αναθέτουσα αρχή του πλησσόμενου όρου, ενώ λόγοι με τους οποίους ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά τρόπο γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακηρύξεως, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες και να καθορίσει, με βάση δικές του εκτιμήσεις, επαγγελματικές ανάγκες και δυνατότητες, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου με κριτήρια διαφορετικά από εκείνα που η ως άνω αρχή, κατ' εκτίμηση των αναγκών της υπηρεσίας, προσδιόρισε ως αναγκαία, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (ΣτΕ 3719/2011, 2/2011, 287/2010 Ε.Α. ΣτΕ 201/2017, 354/2014, 1025, 1140/2010, 676/2011, 1354, 1305, 670/2009, 438/2008, 303/2007, 977/2006, ΔΕφΑΘ 491/2011, ΔΕφΘεσ/νίκης 111/2013, ΔΕφΑΘ 226/2013, Ε.Α. ΣτΕ 133/2012, 670/2009, 307/2008, 438/2008, 117/2007, 1208, 1076, 977/2006, 763, 373, 356/2004). Εν προκειμένω, ο προσφεύγων με μοναδικό ισχυρισμό ότι ο ίδιος –για διάφορους αόριστους και αναπόδεικτους ή και αλυσιτελείς λόγους- δεν είναι πτυχιούχος ΑΕΙ ούτε δύναται να προσκομίσει βεβαίωση του παραγωγού περί επάρκειας του τεχνικού που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση της προμήθειας προσπαθεί να επιτύχει την ακύρωση των πλησσόμενων όρων, οι οποίοι όμως είναι νόμιμοι, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αρχή στις απόψεις της. Όμως, ο ΤΡΙΤΟΣ λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός και να ακυρωθούν λόγω ασάφειας οι πλησσομένοι όροι διότι δεν απαριθμούν τα απαιτούμενα αποδεκτά στον διαγωνισμό πτυχία ΑΕΙ που απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού να διαθέτει ο τεχνικός που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση της παρούσας προμήθειας.

51. Επειδή στον Β4 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, με τον τίτλο **«ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ»** προβλέπεται ότι «...Μετά το τέλος του κύκλου ζωής του εξοπλισμού, πριν τον επόμενο κύκλο επιβελτιωτικής συντήρησης της εγκατάστασης και σε χρόνο που θα αποφασισθεί από τα αρμόδια της αναθέτουσας αρχής όργανα, ο αντισυμβαλλόμενος οφείλει εντός αποκλειστικής προθεσμίας πενήντα (50) ημερών από την έγγραφη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής είτε του χρήστη είτε του υπευθύνου λειτουργίας του γηπέδου να αποξηλώσει, να τυποποιήσει, να μεριμνήσει την αποκομιδή και την διάθεση των αποξηλωθέντων σε νόμιμο χώρο και να παραδώσει την επιφάνεια του γηπέδου ελεύθερη, αδιατάρακτη ομαλή και επίπεδη. Όλες οι σχετικές δαπάνες θα τον βαρύνουν αποκλειστικά και συμπεριλαμβάνονται ανηγμένα στην τιμή της προσφοράς του. Σε περίπτωση αδυναμίας είτε άρνησης να ανταποκριθεί θα κηρυχθεί υποχρεωτικά έκπτωτος και όλες οι σχετικές εργασίες θα εκτελεσθούν σε βάρος του και για λογαριασμό του....Όλες οι προαναφερόμενες σχετικές παρεμπόπτουσες εργασίες υπηρεσίες και προμήθειες περιλαμβάνονται ανηγμένα στις τιμές της σύμβασης....»

52. Επειδή με τον ΤΕΤΑΡΤΟ λόγο της προσφυγής στρεφόμενος ο προσφεύγων κατά του παραπάνω όρου της διακήρυξης περί αποκομιδής του χλοοτάπητα, και επικαλούμενος τις διατάξεις των άρθ. 215, 205, 72, 73, 74, 203 του ν. 4412/2016 αναφέρει ότι «*Σημειωτέον, ότι κατά τον όρο 5.1.1 της διακήρυξης η πληρωμή λαμβάνει χώρα 100% με την οριστική παραλαβή του προϊόντος ή με χορήγηση προκαταβολής και ολοσχερή εξόφληση στην οριστική παραλαβή είτε 20% με το πρωτόκολλο παραλαβής μετά τον μακροσκοπικό έλεγχο και το υπόλοιπο κατά την οριστική παραλαβή. Τα παραπάνω κατ' επιλογή του αναδόχου. Επιπλέον, η παραλαβή της εγγυημένης λειτουργίας ορίζεται σε 3 έτη κατ' ελάχιστον κατά τον όρο 6.6 της διακήρυξης. Άρα, οι όποιες ΕΚ ΤΗΣ ΥΠΟ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΠΩΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΛΗΓΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ*

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΔΗΛΑΔΗ ΑΠΟ 3 ΕΤΗ ΚΑΙ ΑΝΩ, ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ. ΟΙ ΔΕ ΤΥΧΟΝ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ από τις τεχνικές προδιαγραφές της Μελέτης ορίζονται επίσης καταρχήν σε 3 έτη. Άρα καθίσταται ολότελα ασαφής και πρωτοφανής ο παραπάνω όρος του Κεφ. Β4 που εν τέλει ιδρύει ένα επιπλέον μετασυμβατικό στάδιο ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΜΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΙΣΟΠΕΔΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ, που αφενός προσδιορίζεται αορίστως και εκτείνεται βάσει ενός «κύκλου ζωής» που από κανένα στοιχείο ζητούμενο ή θεσπιζόμενο από τη διακήρυξη ή τις προσφορές προκύπτει, πέραν του ότι θα λάβει χώρα μετά την περίοδο εγγυημένης λειτουργίας (βλ. και κριτήριο αξιολόγησης ΚΒ2 όπου υπονοείται ότι ως κύκλος ζωής είναι η εγγυημένη αυτή περίοδος). Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι ο παραπάνω όρος επιβάλλει κάτι συγκεκριμένο στο τέλος αυτής της περιόδου και ακριβώς στη λήξη της. Αντίθετα, ΜΕΤΑ τη λήξη της και ΠΡΙΝ τον «επόμενο κύκλο επιβελτιωτικής συντήρησης» και ΟΤΑΝ ΚΑΙ ΟΠΟΤΕ αποφασισθεί από την αναθέτουσα, τότε θα γεννηθεί η υποχρέωση αποξήλωσης. Άρα, δεν πρόκειται καν για κάποια τυχόν υποχρέωση και όρο της παραλαβής εγγυημένης λειτουργίας, δηλαδή της διοικητικής διαδικασίας που περατώνει κατ' άρ. 215 Ν. 4412/2016 τις μετασυμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου και αποδεσμεύει κατά νόμο αναντίστρεπτα, αλλά βλ. παρακάτω, και την εγγύηση καλής λειτουργίας. Ο δε «επόμενος κύκλος επιβελτιωτικής συντήρησης» ως όρος είναι κενός νοήματος, αφού οι συνθετικοί χλοοτάπητες δεν «συντηρούνται» ούτε «βελτιώνονται» με την πάροδο του χρόνου, αλλά απλά όταν φθαρούν και λήξει η διάρκεια ζωής τους, ως πλαστικά προϊόντα αντικαθίστανται και αντιφατικός όμως, αφού ακριβώς στο ίδιο σημείο η διακήρυξη αναφέρεται σε ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ, ΑΡΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΑΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΝΕΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ, άρα σε ποια «συντήρηση» και ποια «βελτίωση» αναφέρεται, αφού θα έχει μεσολαβήσει αγορά και εγκατάσταση νέου προϊόντος. Αφετέρου, επαφίεται και στην ανέλεγκτη ευχέρεια της αναθέτουσας να προσδιορίσει «επιβελτιωτικούς κύκλους συντήρησης» και ακόμη και μετά επαφίεται σε αυτήν ένα ανέλεγκτο χρονικό διάστημα να αποφασίσει να ζητήσει τα παραπάνω. Είναι δε κρίσιμο ότι η διακήρυξη

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εντελώς αόριστα αναφέρεται σε «μετά», χωρίς να προσδιορίζει ανώτατο χρονικό διάστημα όπου μπορεί να ζητηθεί κάτι τέτοιο. Επομένως, η αναθέτουσα μπορεί μετά από 10-15-20 έτη να ζητήσει να αποξηλώσω τον χλοοτάπητα και να αποκαταστήσω το έδαφος. Η δέσμευση αυτή ακριβώς λόγω της παραπάνω αοριστίας και του εξαιρετικού διαμορφωτικού περιθωρίου που καταλείπει κατά την εκτέλεση στην αναθέτουσα (εξάλλου αν δεν προσβάλω τον όρο τώρα μετά θα έχει καταστεί μέρος του συμβατικού περιεχομένου). Είναι ακόμη πιο αξιοσημείωτο και παράνομο ότι η διακήρυξη αναφέρεται σε «κήρυξη του αναδόχου ως έκπτωτου» αν δεν ανταποκριθεί στην εκτεινόμενη αορίστως στο μέλλον και επαφιόμενη στη διακριτική της ευχέρεια και να αποφασισθεί, αλλά και να προσδιοριστεί χρονικά, υποχρέωση. Και σημειωτέον ότι με την έκπτωση προκύπτουν σοβαροί κίνδυνοι για εμένα μεταξύ των οποίων και αποκλεισμού μου από άλλες δημόσιες συμβάσεις βάσει του άρ. 73 παρ. 4 και 74 Ν. 4412/2016. Εξάλλου, είναι ασαφές πως το άρ. 203 παρ. 4 περ. α' περί κατάπτωσης της εγγυητικής καλής εκτέλεσης θα εφαρμοστεί αφού θα έχει επιστραφεί και μάλιστα προ πολλών ετών σε εμένα η εγγυητική καλής εκτέλεσης. Είναι δε πιθανό να προκύψει σοβαρό πρόβλημα εις βάρος μου με τη ζήτηση τυχόν εντόκως, αν δεν συμμορφωθώ με τις παραπάνω παράνομες υποχρεώσεις μου, της εγγυητικής καλής εκτέλεσης, να την επιστρέψω δηλαδή αναδρομικά και εντόκως, μετά από αόριστο διάστημα ετών από την ολοκλήρωση έως και των τελευταίων υποχρεώσεών μου, τη λήξη της σύμβασης, της εγγυημένης περιόδου λειτουργίας και άρα ακόμη και των κατά νόμο μετασυμβατικών μου υποχρεώσεών. Εξάλλου, εν προκειμένω θα υποβάλω και κατ' άρ. 72 παρ. 2 Ν. 4412/2016 εγγύηση καλής λειτουργίας κατά τον όρο 4.1 της διακήρυξης ύψους 4.000 ευρώ, που θα μου επιστραφεί στη λήξη της περιόδου καλής λειτουργίας, δηλαδή μετά την παραλαβή της καλής λειτουργίας κατά τον όρο 6.6 της διακήρυξης. Επομένως, διακινδυνεύεται να μου ζητηθεί και η επιστροφή και αυτής. ΑΡΑ ΕΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΩ ΔΙΑΚΙΝΔΥΝΕΥΕΤΑΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΟΥ Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΠ' ΑΟΡΙΣΤΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΜΙΑ ΣΟΒΑΡΗ ΕΝΑΠΟΜΕΙΝΑΣΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΑ ΤΟΣΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΑΠΑΝΗΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΟΣΟ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΖΗΤΗΣΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΘΕΙΣΩΝ ΠΡΟ ΠΟΛΛΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ. Το χρηματοοικονομικό μου κόστος και η αληθής δαπάνη μου για την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών

Αριθμός απόφασης: 921/2018

μου αν καταστώ ανάδοχος, παραμένει έτσι αόριστο και αδύνατο να προσδιοριστεί και έτσι δεν μπορώ ούτε να καταρτίσω με ορθότητα την οικονομική μου προσφορά. Αυτό όμως τελεί ΣΕ ΕΥΘΕΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡ. 203. ΠΑΡ. 1 ΠΕΡ. Β Ν. 4412/2016 που ορίζει ότι η έκπτωση λαμβάνει χώρα εφόσον δεν παρέδωσε, δεν επισκέυασε ή δεν συντήρησε τα αγαθά στο πλαίσιο σύμβασης προμήθειας. Επομένως κατά νόμο δεν νοείται έκπτωση μετά και την παραλαβή εγγυημένης λειτουργίας κατ' άρ. 215 Ν. 4412/2016, όταν και με τη λήξη της λήγει και κάθε μετασυμβατική υποχρέωση του αναδόχου και επέρχεται η οριστική επιστροφή κατάπτωσης της εγγυήσεως καλής λειτουργίας, αν προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, όπως δηλαδή εν προκειμένω. Επομένως, ο παραπάνω όρος της διακήρυξης, δηλαδή ο προπεριγραφείς όρος του Κεφ. Β4 της Μελέτης, σελ. 10 αυτής, αντίκειται σε διατάξεις νόμου, επάγεται παράνομο καθεστώς μετά την ολοκλήρωση της εκτέλεσης και της περιόδου εγγυημένης λειτουργίας και αόριστες, εκτεινόμενες στο διηνεκές και επαφιόμενες στη διακριτική ευχέρεια και δη ανέλεγκτη και εκτός νομοθετικών ορίων, της αναθέτουσας ως προς το αν όντως θα επέλθουν και πότε θα επέλθουν σοβαρές μετασυμβατικές υποχρεώσεις μου, η μη τήρηση των οποίων όμως, επίσης παρανόμως δημιουργούν έρεισμα σοβαρών εις βάρος μου συνεπειών σε χρόνο πολύ μετά από το απώτατο σημείο, δηλαδή την παραλαβή καλής λειτουργίας κατά τον οποίο κατά νόμο τέτοιες συνέπειες μπορούν να επέλθουν. Συνιστά υπέρβαση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας να καθορίσει το κανονιστικό περιεχόμενο της διακήρυξης, καθώς προσκρούει και υπερβαίνει στα κατά νόμο οριζόμενα, άρα εξέρχεται και της παραπάνω κανονιστικής αρμοδιότητας της αναθέτουσας, η οποία δεν μπορεί να θεσπίζει με το κανονιστικό περιεχόμενο της διακήρυξης όρους εκτέλεσης και μετά την εκτέλεση, χωρίς έρεισμα στον νόμο ή και αντίθετους στον νόμο και έτσι να καταλήγει στη σύναψη παρανόμων δημοσίων συμβάσεων με την ενσωμάτωση του κανονιστικού περιεχομένου της διακήρυξης (το οποίο αν δεν ακυρωθεί τώρα πάντως, εν συνεχεία θα καταστεί απρόσβλητο και μέρος της σύμβασης) στη σύμβαση αναδόχου και αναθέτουσας. Άρα, ο παραπάνω όρος πρέπει να ακυρωθεί.»

53. Επειδή στις απόψεις επί του παραπάνω ΤΕΤΑΡΤΟΥ λόγου της προσφυγής, με επίκληση των διατάξεων του ν. 4042/2012, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει «...η αποξήλωση, η τυποποίηση, η μέριμνα για την αποκομιδή

Αριθμός απόφασης: 921/2018

και την διάθεση των αποξηλωθέντων σε νόμιμο χώρο και η παράδοση της επιφάνειας του γηπέδου ελεύθερη, αδιατάρακτη, ομαλή και επίπεδη καθίστανται συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου. Ο όρος αυτός της μελέτης τίθεται, προκειμένου να πληρείται η διάταξη του ...ν. 4042/2012,.... Όπως είναι προφανές, ο ανωτέρω όρος της μελέτης ετέθη κατ' εφαρμογήν των ανωτέρω διατάξεων, οι οποίες ορίζουν ότι οι αρχικοί παραγωγοί πραγματοποιούν την επεξεργασία αποβλήτων. Είναι, δηλαδή, υπεύθυνοι για τις εργασίες ανάκτησης ή διάθεσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η προετοιμασία πριν από την ανάκτηση ή τη διάθεση. Η ως άνω υποχρέωση του αναδόχου ορίζεται ανεξαρτήτως του χρόνου πληρωμής του και ανεξαρτήτως της απαιτούμενης τριετούς εγγύησης του υπό προμήθεια προϊόντος, δεδομένου ότι δεν υπάρχει καμία τέτοια συσχέτιση στον σχετικό όρο της μελέτης. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι ο ανωτέρω όρος της μελέτης παραβιάζει κανόνες δικαίου και έχει τεθεί χωρίς νομικό έρεισμα είναι απολύτως αβάσιμος, με δεδομένο ότι, όπως αναλυτικά προεκτέθηκε, ο ανωτέρω όρος της μελέτης έχει τεθεί νομίμως και σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4042/2012. Β. Πέραν τούτου, ο προσφεύγων με την προδικαστική προσφυγή του επικαλείται ότι ο όρος αυτός της μελέτης είναι ασαφής, διότι δεν προσδιορίζεται το ακριβές χρονικό σημείο κατά το οποίο θα πρέπει να λάβουν χώρα οι ανωτέρω εργασίες. Ο ισχυρισμός αυτός του προσφεύγοντος είναι νόμω και ουσία αβάσιμος. Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο του ανωτέρω όρου της μελέτης δεν υφίσταται καμία ασάφεια, δεδομένου ότι προσδιορίζεται το χρονικό πλαίσιο, κατά τη διάρκεια του οποίου υποχρεούται ο ανάδοχος να προβεί στις ενέργειες αποξήλωσης, τυποποίησης, αποκομιδής και διάθεσης των αποξηλωθέντων σε νόμιμο χώρο, ώστε να παραδώσει την επιφάνεια του γηπέδου ελεύθερη, αδιατάρακτη ομαλή και επίπεδη. Προσδιορίζονται, επίσης, επακριβώς οι ανωτέρω αναφερόμενες ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβεί ο ανάδοχος. Όσον αφορά στο χρονικό πλαίσιο δεν υπάρχει καμία ασάφεια, καθώς κατά τα αναφερόμενα στη μελέτη, η διενέργεια των ανωτέρω εργασιών προβλέπεται μετά το τέλος του κύκλου ζωής του εξοπλισμού και πριν τον επόμενο κύκλο επιβελτιωτικής συντήρησης της εγκατάστασης, ενώ ο ακριβής χρόνος θα ορισθεί από τα αρμόδια της αναθέτουσας αρχής όργανα. Ο όρος αυτός έχει τεθεί με τον ως άνω τρόπο, ώστε να μην παραβιάζει καμία από τις αρχές του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων και συγκεκριμένα την

αρχή της ίσης μεταχείρισης. Ειδικότερα, εάν προβαίναμε στην εξειδίκευση και στον ακριβή προσδιορισμό της έννοιας του τέλους του κύκλου ζωής του εξοπλισμού, τούτο θα ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων. Και αυτό γιατί κάθε προμηθευτής ενδέχεται να προσφέρει ξεχωριστό εξοπλισμό για τον οποίο προβλέπεται διαφορετικός κύκλος ζωής. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που οριζόταν για παράδειγμα ότι οι εργασίες θα διενεργηθούν μετά το πέρας της 5ετίας από την τοποθέτηση του χλοοτάπητα, αυτομάτως θα αποκλείονταν οι προμηθευτές, ο εξοπλισμός των οποίων έχει κύκλο ζωής μικρότερο από τα πέντε έτη. Ταυτόχρονα, η απαίτηση αυτή θα ερχόταν σε αντίθεση με τα συμφέροντα της αναθέτουσας αρχής, η αποξήλωση και οι λοιπές ενέργειες θα διενεργούνταν χωρίς να έχει παρέλθει ο κύκλος ζωής του προϊόντος. Με δεδομένο ότι κάθε υποψήφιος του διαγωνισμού γνωρίζει και οφείλει να γνωρίζει τον κύκλο ζωής του προϊόντος που προσφέρει, γνωρίζει και τον ακριβή χρόνο λειτουργικής επάρκειας του εξοπλισμού του, μετά το πέρας του οποίου θα πρέπει να διενεργηθούν οι ανωτέρω εργασίες. Όσον αφορά στην επικαλούμενη ασάφεια σχετικά με τον όρο «επόμενος κύκλος επιβελτιωτικής συντήρησης», ο προσφεύγων παραλείπει σκοπίμως να αναφέρει ότι στη μελέτη αναφέρεται ο όρος «επόμενος κύκλος επιβελτιωτικής συντήρησης της εγκατάστασης». Είναι, λοιπόν, απολύτως σαφές ότι η μελέτη αναφέρεται στη συντήρηση της εγκατάστασης, δηλαδή, στη συντήρηση του γηπέδου και όχι στη συντήρηση του χλοοτάπητα. Ως εκ τούτου, όσα αναφέρει ο προσφεύγων σχετικά με την ασάφεια των όρων «συντήρησης» και «βελτίωσης» του χλοοτάπητα στην προσπάθειά του να δημιουργήσει σύγχυση, χωρίς να υπάρχει, στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, με δεδομένο ότι η μελέτη αναφέρεται στην συντήρηση της εγκατάστασης και όχι στη συντήρηση του χλοοτάπητα. Κατά συνέπεια, ο ανωτέρω όρος της διακήρυξης δεν περιέχει καμία ασάφεια, αλλά προσδιορίζει το χρονικό πλαίσιο, τηρουμένων των αρχών, που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Γ. Ο προσφεύγων αναφέρει, ακόμη, στην προδικαστική προσφυγή του ότι είναι ασαφές πώς θα εφαρμοσθεί η διάταξη του άρθρου 203 παρ. 4 του ν. 4412/2016 σε περίπτωση που θα καταπέσει η εγγυητική καλής εκτέλεσης, ενώ θα έχει ήδη επιστραφεί προ ετών και ότι η τυχόν επιστροφή της εντόκως πιθανόν να του προκαλέσει πρόβλημα. Ο ισχυρισμός αυτός του προσφεύγοντος προβάλλεται αλυσιτελώς και θα πρέπει

Αριθμός απόφασης: 921/2018

να απορριφθεί. Και τούτο διότι η επιστροφή της εγγύησης καλής εκτέλεσης σε χρόνο προγενέστερο από την ολοκλήρωση όλων των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου είναι προς όφελος και μόνον του τελευταίου, αφού με τον τρόπο αυτό ο ανάδοχος θα καρπώνεται τα χρήματα της εγγύησης καλής εκτέλεσης μέχρι να επέλθει η έκπτωσή του. Πέραν τούτου, η επιστροφή της εγγύησης καλής εκτέλεσης με τόκο δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της διακήρυξης, αλλά συνιστά μία υπόθεση του προσφεύγοντος. Κανένας όρος της διακήρυξης δεν διαλαμβάνει ότι ο ανάδοχος που θα κηρυχθεί έκπτωτος για τον συγκεκριμένο λόγο θα κληθεί να επιστρέψει την εγγυητική καλής εκτέλεσης εντόκως. Σημειώνουμε, ακόμη, ότι η διάταξη του άρθρου 203 παρ. 4 του ν. 4412/2016 αναφέρεται σε έντοκη είσπραξη της προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση ανάδοχο και όχι σε έντοκη επιστροφή του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης». Επιπροσθέτως, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος αναφορικά με την υποχρέωση επιστροφής της εγγύησης καλής λειτουργίας δεν βασίζεται σε καμία διάταξη νόμου, αφού σύμφωνα με το άρθρο 203 παρ. 4 του ν. 4412/2016 ...Ως εκ τούτου, εκ της ανωτέρω διατάξεως προκύπτει ότι δεν υφίσταται τέτοια κύρωση και κατά συνέπεια θα πρέπει να απορριφθεί ο σχετικός λόγος ως νόμω αβάσιμος. Σε κάθε περίπτωση στον υπ' αριθμόν 6.2.2. όρο της διακήρυξης ορίζεται ότι : «Οριστική παραλαβή σύμβασης: μετά την ολοσχερή εκπλήρωση των δεσμεύσεων του αναδόχου και των απαιτήσεων της σύμβασης και την έκδοση του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής». Από τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης προκύπτει ότι η οριστική παραλαβή της σύμβασης θα πραγματοποιηθεί μετά την ολοσχερή εκπλήρωση των δεσμεύσεων του αναδόχου και των απαιτήσεων της σύμβασης, πράγμα που σημαίνει ότι θα πραγματοποιηθεί μετά την εκπλήρωση και του σχετικού όρου της μελέτης. Τούτο συμφωνεί και με τη διάταξη του άρθρου 202 του ν. 4412/2016, ... Ως εκ τούτου και ο εν λόγω ισχυρισμός του προσφεύγοντος θα πρέπει να απορριφθεί. Δ. Ο προσφεύγων επικαλείται, επίσης, με την προδικαστική προσφυγή του ότι ο ανωτέρω όρος της μελέτης παραβιάζει τη διάταξη του άρθρου 203 παρ. 1 του ν. 4412/2016, που ορίζει τους λόγους έκπτωσης του αναδόχου. Ο ανωτέρω ισχυρισμός είναι αβάσιμος, με δεδομένο ότι η διάταξη του άρθρου 203 παρ. 1 του ν. 4412/2016 ορίζει την περίπτωση κατά την οποία ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος. Τούτο σημαίνει ότι η

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αναθέτουσα αρχή δύναται να ορίσει στη διακήρυξη και άλλους λόγους για τους οποίους μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος ο ανάδοχος. Εν προκειμένω, νομίμως ορίσθηκε ότι η μη πλήρωση του ανωτέρω όρου θα συνιστά λόγο έκπτωσης του αναδόχου, λαμβανομένου υπόψη ότι ο νομοθέτης στη διάταξη του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 απαριθμεί τους λόγους, για τους οποίους υποχρεωτικά θα πρέπει να κηρύσσεται έκπτωτος ο ανάδοχος και όχι τους λόγους για τους οποίους μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος. Οι τελευταίοι αυτοί λόγοι προσδιορίζονται από την αναθέτουσα αρχή. Με δεδομένο ότι η εκτέλεση της αποξήλωσης, της τυποποίησης, της μέριμνας για την αποκομιδή και την διάθεση των αποξηλωθέντων και της παράδοσης της επιφάνειας του γηπέδου ελεύθερη συνιστούν συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου, όπως ορίζεται στη σχετική μελέτη, νομίμως ορίζεται ότι σε περίπτωση μη εκπλήρωσης του ανωτέρω όρου της σύμβασης κηρύσσεται έκπτωτος ο ανάδοχος. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.»

54. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 4.1, 6.1, 6.6 της διακήρυξης η εγγύηση καλής λειτουργίας κατατίθεται για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων ή των ζημιών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, επιστρέφεται, δε, μετά την έκδοση του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής εγγυημένης λειτουργίας, το οποίο πρωτόκολλο συντάσσεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την λήξη του προβλεπόμενου χρόνου της εγγυημένης λειτουργίας, ενώ ο χρόνος εγγυημένης λειτουργίας της προμήθειας σύμφωνα με τον όρο 6.6 της διακήρυξης ορίζεται σε τρία έτη «κατ' ελάχιστον επί ποινής αποκλεισμού σύμφωνα με το άρθρο Β.5 του Παραρτήματος Ι της παρούσας. Ο χρόνος αυτός εγγυημένης λειτουργίας μπορεί να επεκταθεί αζημίως για τον φορέα δεδομένου του ότι αποτελεί, η προσαύξηση του ελαχίστου αυτού απαιτητού χρόνου, ένα από τα κριτήρια αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών.» Σημειωτέον ότι το άρθρ. Β.5 του Παραρτήματος Ι –εφ' ου η παραπομπή- δεν συσχετίζεται με τον χρόνο καλής λειτουργίας της προμήθειας, και επίσης δεν περιλαμβάνεται στην διακήρυξη όρος για μονομερή αζήμια προσαύξηση του χρόνου εγγυημένης λειτουργίας της προμήθειας από την αναθέτουσα αρχή, αλλά ο χρόνος της εγγυημένης καλής λειτουργίας μπορεί να είναι και μεγαλύτερος των 3 ετών σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου, δεδομένου ότι πράγματι ο χρόνος εγγυημένης

Αριθμός απόφασης: 921/2018

καλής λειτουργίας αποτελεί το κριτήριο ανάθεσης ΚΔ1 της Ομάδας Δ κριτηρίων ανάθεσης που προβλέπονται στον του όρο 2.3 της διακήρυξης. Περαιτέρω σύμφωνα με τον όρο 6.6 της διακήρυξης «Για την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου η επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής, προβαίνει στον απαιτούμενο έλεγχο της συμμόρφωσης του αναδόχου στα προβλεπόμενα στην σύμβαση για την εγγυημένη λειτουργία καθ' όλον τον χρόνο ισχύος της τηρώντας σχετικά πρακτικά. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις, επιτροπή εισηγείται στο αποφαινόμενο όργανο της σύμβασης την έκπτωση του αναδόχου.» Συνεπώς, κατά τα ως άνω, σύμφωνα, εξάλλου, και με τα άρθ. 215 παρ. 1, 2, 4, άρθ. 203 παρ. 1 και 4, άρθ. 202 παρ. δ, και άρθ. 72 παρ. 2, ο ανάδοχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος για μη εκπλήρωση ή τυχόν πλημμελή εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων για πλημμέλειες στις οποίες υπέπεσε μέχρι και το τέλος του χρόνου της εγγυημένης καλής λειτουργίας της προμήθειας, η οποία –εν προκειμένω- εκτείνεται σε τρία χρόνια ή σε τυχόν περισσότερα κατ' επιλογήν του αναδόχου στην προσφορά του. Σε κάθε περίπτωση, εντός ενός μηνός από το τέλος του χρόνου εγγύησης καλής λειτουργίας εκδίδεται πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής εγγυημένης λειτουργίας από την αναθέτουσα αρχή και εφόσον δεν κηρυχθεί έκπτωτος ο ανάδοχος για πλημμέλειες στις οποίες είχε υποπέσει μέχρι και το τέλος του χρόνου εγγυημένης λειτουργίας τότε επιστρέφεται η εγγύηση καλής λειτουργίας άλλως καταπίπτει για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων ή των ζημιών που συνέβησαν ακριβώς κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας. Συνεπώς: i) δεν νοείται κατά τον νόμο και την διακήρυξη κατάπτωση της εγγύησης καλής λειτουργίας για γεγονότα που συνέβησαν μετά τον χρόνο της εγγυημένης καλής λειτουργίας, ii) ούτε νοείται έκπτωση του αναδόχου μετά την κατά τον νόμο ολοκλήρωση της εκτέλεσης της σύμβασης και ίδια μετά την αποδέσμευση των εγγυήσεων (άρθ. 202 παρ. δ), iii) ούτε προβλέπεται στο άρθ. 203 του ν. 4412/2016 δυνατότητα να περιληφθούν στην διακήρυξη και άλλοι λόγοι έκπτωσης του αναδόχου πέραν των εκεί προβλεπόμενων λόγων έκπτωσης, και iv) εφόσον αφορά σε σύμβαση προμήθειας μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος ο ανάδοχος εφόσον δε φόρτωσε, παρέδωσε ή αντικατέστησε τα συμβατικά υλικά ή δεν επισκεύασε ή συντήρησε αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο. Όμως, όπως

Αριθμός απόφασης: 921/2018

βάσιμα αναφέρει ο προσφεύγων, οι πλησσόμενοι όροι παρά τον νόμο και όλως αντιφατικώς σε σχέση με τους λοιπούς όρους της διακήρυξης, αλλά και αορίστως προβλέπουν περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου για γεγονός που εξ ορισμού θα λάβει χώρα σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο τόσο της ολοκλήρωσης της σύμβασης, όσο και του πέρατος του χρόνου εγγυημένης καλής λειτουργίας της προμήθειας, και μάλιστα σε χρόνο κατά τον οποίο σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ως άνω αλλά και του νόμου θα έχουν επιστραφεί και οφείλουν να έχουν επιστραφεί στον ανάδοχο όλες οι εγγυήσεις, με τελευταία την εγγύηση καλής λειτουργίας. Επιπλέον, οι πλησσόμενοι όροι ιδρύουν περίπτωση έκπτωσης που δεν προβλέπεται στον νόμο, ενώ, προβλέπεται στον νόμο δυνατότητα προσθήκης με την διακήρυξη και άλλων περιπτώσεων έκπτωσης πέραν των νομίμως προβλεπομένων, και τούτο μάλιστα όλως αορίστως καθώς ο χρόνος και οι περιστάσεις της έκπτωσης αυτής δεν προκύπτουν από τους πλησσόμενους όρους αλλά επαφίενται στη διάκριση της αναθέτουσας αρχής. Η αναθέτουσα αρχή εσφαλμένα, αβάσιμα και απορριπτέα ισχυρίζεται ότι οι πλησσόμενοι όροι ετέθησαν στην διακήρυξη σε συμμόρφωση των διατάξεων του ν. 4042/2012. Όμως, οι πλησσόμενοι όροι της διακήρυξης που προβλέπουν έκπτωση του αναδόχου σε περίπτωση που δεν αποζηλώσει τυποποιήσει αποκομίσει και διαθέσει το αντικείμενο της προμήθειας σε χρόνο που θα του υποδειχθεί από την αναθέτουσα αρχή και ο οποίος πάντως τοποθετείται μετά το τέλος του κύκλου ζωής του εξοπλισμού *και να παραδώσει την επιφάνεια του γηπέδου ελεύθερη, αδιατάρακτη ομαλή και επίπεδη*, ουδεμία σχέση έχουν με τις διατάξεις του παραπάνω νόμου. Και τούτο, διότι σύμφωνα με το ν. 4042/2013 ο ανάδοχος δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε *παραγωγός αποβλήτων* ούτε *κάτοχος αποβλήτων*, ούτε *ρυπαίνων* ώστε να υποχρεούται με δικό του κόστος ευθύνη και επιμέλεια να διαχειριστεί απόβλητα και μάλιστα τον χλοοτάπητα που προμήθευσε, ήτοι επώλησε και κατόπιν τούτου δεν είναι κύριος αυτού. Αντίθετα, κατά την έννοια του νόμου αυτού η ίδια η αναθέτουσα αρχή θα καταστεί κάτοχος αποβλήτων στην μελλοντική εκείνη στιγμή όπου ο χλοοτάπητας ο οποίος θα έχει περιέλθει στην κυριότητά της με την εκτέλεση της υπ' όψιν προμήθειας, θα έχει πλέον αποζηλωθεί και θα πρέπει να γίνει διαχείριση αυτού υποχρεωτικά σύμφωνα με τον νόμο από την ίδια την αναθέτουσα αρχή. Σε καμία περίπτωση ο ανάδοχος δεν εμπίπτει στην έννοια

Αριθμός απόφασης: 921/2018

του αρχικού παραγωγού αποβλήτων ώστε να μπορεί να ευθύνεται γι' αυτά δεδομένου ότι κατά τον ν. 4042/2012 άρθ. 11 *απόβλητα*, είναι *κάθε ουσία ή αντικείμενο, το οποίο ο κάτοχος του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει*, αποκλεισμένου επομένως του υπό προμήθεια χλοοτάπητα για όσο χρόνο βρίσκεται στην κατοχή του αναδόχου, και *παραγωγός αποβλήτων*: είναι *κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα (αρχικός παραγωγός αποβλήτων)*, αποκλεισμένου, επομένως, του αναδόχου του οποίου η δραστηριότητα προμήθειας του χλοοτάπητα δεν παράγει απόβλητα, ενώ αντίθετα *κάτοχος αποβλήτων*: είναι *ο παραγωγός αποβλήτων ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στην κατοχή του οποίου ευρίσκονται τα απόβλητα* ήτοι εν προκειμένω η αναθέτουσα αρχή όποτε στο μέλλον αποξηλώσει τον χλοοτάπητα δικής της κυριότητας και κατοχής. Συνεπώς, αβάσιμα και απορριπτέα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή ότι εισήγαγε με τους πλησσόμενους όρους νέα περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου διότι συμμορφώθηκε με τις διατάξεις του ν. 4042/2012, και τούτο επειδή εσφαλμένα υπέλαβε ότι ο ανάδοχος είναι παραγωγός αποβλήτων κατά την έννοια του νόμου αυτού. Περαιτέρω, οι πλησσόμενοι όροι είναι ακυρωτέοι και λόγω ασάφειας διότι πράγματι δεν ορίζεται ούτε μπορεί να οριστεί ο χρόνος της υποχρέωσης αποξήλωσης και αποκομιδής του χλοοτάπητα ο οποίος σαφώς εξαρτάται από απόφαση της αναθέτουσας αρχής που θέλει τυχόν ληφθεί σε μία ακαθόριστη μελλοντική στιγμή η οποία πάντως θα τοποθετείται μετά το τέλος του χρόνου ζωής του χλοοτάπητα τον οποίο θα προμηθευτεί, παρά τα αντίθετα που υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή. Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, είναι βάσιμος ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ λόγος της προσφυγής και πρέπει να ακυρωθεί ο πλησσόμενος όρος διότι εισάγει περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου που δεν βρίσκει έρεισμα στον νόμο και είναι περαιτέρω ασαφής και αντιφατικός με αποτέλεσμα να δημιουργεί ασαφές απεριόριστο χρονικά και αστάθμητο οικονομικά μη υπολογίσιμο κόστος στον προσφέροντα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ουσιωδώς η σύνταξη οικονομικής προσφοράς .

55. Επειδή στον όρο Β2 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, με τον τίτλο **«ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ»** (σελ. 3) προβλέπεται ότι : *«Ο ποδοσφαιρικός τάπητας θα είναι κατά προτίμηση και όχι αποκλειστικά, υβριδικού τύπου (συνδυασμός διαφορετικών ινών στο νήμα του πέλους π.χ. μονόκλωνων και προϊνιδισμένων), ελάχιστου συνολικού πάχους (στοιβάδα*

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αντικραδασμικού υποστρώματος εφόσον αποτελεί τμήμα του συστήματος, πλέον της στοιβάδας συνθετικού γρασιδιού) πενήντα τριών χλστ. (55 χλστ.-5%+∞), τύπου έξι (6) η πέντε (5) συμφώνως του πίνακα A.6 ή A.5, –του προτύπου EN 15330-1:2013-12 -. Ειδικότερα, προτιμητέα και όχι αποκλειστικά κρίνεται η περίπτωση εφαρμογής συστήματος μετά αντικραδασμικού υποστρώματος.» Περαιτέρω στον «Πίνακα 1. Απαιτήσεις Ποδοσφαιρικού Τάπητα» στο σημείο 25 με τον τίτλο «2. Αντικραδασμικό υπόστρωμα (Εφόσον αποτελεί τμήμα του προσφερόμενου ποδοσφαιρικού τάπητα)» προβλέπονται οι εξής απαιτήσεις :

27	2.1. Τύπος	Προκατασκευασμένο σε εργοστάσιο, αφρώδες διασταυροπολυμερές πολυαιθυλένιο (crosslinked polyethylene) είτε ισοδύναμο.	Ως άνωθεν
27	2.2. Πάχος	≥11 χλστ. - 10%+∞ EN 1969	Ως άνωθεν
28	2.3. Απορρόφηση κραδασμών	≥40% -10%+∞ FIFA 4a	Ως άνωθεν
29	2.4. Παραμόρφωση	≤7 +10%-∞ FIFA 5a	Ως άνωθεν

Περαιτέρω στον όρο B.2 (σελ. 4) προβλέπεται ότι: «Ειδικά όσον αφορά την αντοχή στην προσομοιωμένη χρήση συμφώνως της μεθοδολογίας ελέγχου του προτύπου EN 15306:2007 (Lisport) είτε της τροποποιημένης ανάλογης δοκιμασίας FIFA test method 15 (Lisport XL), θα πρέπει απαραίτητα για το πέλος του προσφερόμενου τύπου συνθετικού χλοοτάπητα, μέχρι τουλάχιστον τους σαράντα χιλιάδες (40.000) κύκλους φθοράς Lisport, είτε κατά προτίμηση τους δώδεκα χιλιάδες (12.000) κύκλους φθοράς Lisport XL να αποδεικνύεται η επάρκεια της υπηρεσιακής ζωής της ίνας του συμφώνως των απαιτήσεων του Πίνακα 1. που ακολουθεί». Περαιτέρω στην σελ. 5 ορίζεται ότι «Ο συνθετικός χλοοτάπητας του συστήματος θα είναι κατασκευασμένος από ίνες πολυαιθυλενίου (100%) τελευταίας γενιάς, κατά προτίμηση και όχι αποκλειστικά τριών (3) αποχρώσεων του πράσινου. Η κατασκευή του πέλους θα είναι είτε υφαντή είτε θυσανωτή, από συνδυασμό αποκλειστικά και κατά σειρά προτίμησης είτε α) συνδυασμό μονόκλωνων και προϊνιδισμένων ινών είτε β) συνδυασμό μονόκλωνων και ταινιωτών ινών είτε γ) μονόκλωνων ινών

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διαφορετικής απόχρωσης. Ειδικά καθόσον αφορά τις μονόκλωνες ίνες και προς οποιοδήποτε άξονα τετμημένων τους, αυτές θα είναι μεγίστου πλάτους ενός χιλιοστού και δύο δεκάτων του χιλιοστού (1,2 χλστ.+10%-∞) απαραίτητα δε εφόσον το πάχος τους υπολείπεται των 400μm, ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν ο ινιδισμός της ίνας που προκαλεί επιτάχυνση της φθοράς του πέλους τόσο κατά την χρήση όσο και κατά την μηχανική συντήρηση.» Ακολούθως στην σελ. 6 ορίζεται ότι «Η εφαρμογή των συνθετικών του ποδοσφαιρικού τάπητα θα γίνει επί της επιφάνειας έδρασης του υφισταμένου ποδοσφαιρικού γηπέδου αποκλειστικά από αποδεδειγμένα έμπειρους επαγγελματίες με χρήση του κατάλληλου μηχανολογικού εξοπλισμού κατ' επιλογήν του προσφέροντα και κατά σειρά προτίμησης είτε: α. μετά χυτού επιτόπου ελαστικού υποστρώματος, β. μετά προκατασκευασμένου υδατοπερατού αντικραδασμικού υποστρώματος είτε γ. απ' ευθείας επί της βάσης έδρασης, σε κάθε περίπτωση δε και κατά σειρά προτίμησης: α. είτε με επιτόπου συρραφή των τμημάτων με κατάλληλο εξοπλισμό αποκλειστικά, συμφώνως των προδιαγραφών του σχεδιαστή και παραγωγού του προσφερόμενου συστήματος είτε, β. με συνδυασμό ειδικής ταινίας και ειδικής πολυουρεθανικής κόλλας δύο συστατικών αποκλειστικά, συμφώνως των προδιαγραφών του σχεδιαστή και παραγωγού του προσφερόμενου συστήματος.»

56. Επειδή με τον ΠΕΜΠΤΟ λόγο της προσφυγής, ο προσφεύγων, στρεφόμενος κατά των παραπάνω όρων της διακήρυξης, αναφέρει ότι: «ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΕΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ-«ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ» ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ/ΟΡΟΙ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΕ ΜΗ ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑ ΑΝΕΚΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΣ/ ΑΟΡΙΣΤΙΑ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ/ ΑΝΤΙΦΑΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ/ΑΣΑΦΕΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ... ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 1Η: ΥΒΡΙΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΔΗΛΑΔΗ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΙΝΩΝ .. ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 2Η: ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ. ΒΛ. ΟΜΩΣ ΣΕ ΠΙΝΑΚΑ 1 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΤΑΠΗΤΑ ΟΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ 4 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ, ΣΗΜ. 26-29. ...ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 3Η: ΜΕΤΡΗΣΗ ΑΝΤΟΧΗΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ LISPORT XL ANTI LISPORT ΑΠΛΟΥ. ... ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 4Η: 3 ΑΠΟΧΡΩΣΕΙΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΠΕΜΠΤΗ ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΤΑΞΗΣ: 1. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ

ΜΟΝΟΚΛΩΝΕΣ-ΠΡΟΙΝΙΔΙΣΜΕΝΕΣ, 2. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΜΟΝΟΚΛΩΝΕΣ-ΤΑΙΝΙΩΤΕΣ, 3. ΜΟΝΟΚΛΩΝΕΣ ΜΕ ΑΛΛΗ ΑΠΟΧΡΗΣΗ. ΣΗΜΕΙΩΤΕΟΝ: Α. ΕΤΣΙ ΑΝΑΙΡΕΙΤΑΙ Η ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 1Η ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΦΑΙΝΟΤΑΝ ΚΑΘΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΙΝΩΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΡΚΗΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΜΗΤΕΟΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΜΟΝΟΚΛΙΝΩΝ ΙΝΩΝ. ΑΛΛΑ ΤΕΛΙΚΑ ΜΟΝΟ 2 ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ. Β. ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΛΕΣ ΜΟΝΟΚΛΩΝΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΧΡΩΜΑΤΩΝ. ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΓΙΑ ΑΡΧΗ Η ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 5Η ΑΝΤΙΦΑΣΚΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 1Η...ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 6Η: 3 ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΕ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΕΙΡΑ ΤΑΞΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ: 1. ΜΕ ΧΥΤΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ, 2. ΜΕ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟ ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ, 3. ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ. ΕΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΩ ΥΦΙΣΤΑΝΤΑΙ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΣΑΦΕΙΕΣ: ΤΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΤΟΥ α. είναι η χυτή εκδοχή του β., δηλαδή του αντικραδασμικού υποστρώματος, Στην ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 2Η θεωρήθηκε προτιμητέο το αντικραδασμικό υπόστρωμα, έναντι άλλων λύσεων. Όμως, εδώ θεωρείται είτε δεύτερη τάξη έναντι άλλης λύσης είτε αν με τη λύση α. εννοείται μια εκδοχή αντικραδασμικού υποστρώματος, το υπόστρωμα χωρίζεται σε 2 κατηγορίες, με 2 σειρές τάξης μεταξύ τους. Όμως, όπως προαναφέρθηκε στον Πίνακα 1 των προδιαγραφών υπάρχουν 4 ελάχιστες προδιαγραφές για το αντικραδασμικό υπόστρωμα. ΟΙ 4 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΟΜΩΣ ΤΕΛΙΚΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΜΟΝΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΛΥΣΗ β., τη δεύτερη σε σειρά τάξης; Αν αφορούν και την πρώτη είναι δυνατόν να ΜΕΤΡΗΘΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΑΧΟΥΣ, ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΚΡΑΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΠΡΟΤΥΠΟ EN 1969, FIFA 4A ΚΑΙ FIFA 5A για κάθε μία από τις προδιαγραφές 27, 28, 29 του Πίνακα 1 της σελ. 8, την ώρα που το υπόστρωμα ΘΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΙ ΕΠΙΤΟΠΟΥ; Από τον ίδιο τον προμηθευτή; Γιατί ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΧΥΤΟ. Ποιο εργαστήριο και με ποιον έλεγχο θα εξετάσει τα παραπάνω στο χυτό υπόστρωμα και μάλιστα τέθηκαν και επί ποινή αποκλεισμού οι παραπάνω προδιαγραφές; ΑΡΑ ΥΠΟΝΟΕΙΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ότι ενώ τίθενται 4 επί ποινή αποκλεισμού ελάχιστες προδιαγραφές στη 2η προτιμώμενη κατά σειρά λύση, δεν τίθεται καμία ή τουλάχιστον καμία που να μπορεί να ελεγχθεί στην 1η κατά σειρά προτιμώμενη. Στην πραγματικότητα λοιπόν πριμοδοτείται και έτσι έμμεσα ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ, σε αντίθεση με ό,τι όριζε

Αριθμός απόφασης: 921/2018

η ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 2. Και αυτό γιατί χυτό υπόστρωμα οποιοσδήποτε μπορεί να επικληθεί ότι θα κατασκευάσει σε οποιοδήποτε προϊόν. Όμως, αυτό σημαίνει ότι το προϊόν σε αντίθεση με ό,τι ζητείται στη σελ. 4 των Προδιαγραφών δεν θα έχει ελεγχθεί ΩΣ ΠΕΡΙΕΧΟΝ υπόστρωμα, αλλά ως μη έχον υπόστρωμα, και απλά ο προμηθευτής θα το κατασκευάσει επιτόπου και μάλιστα αυτό προτιμάται του προκατασκευασμένου και ελεγμένου από τη FIFA και πέραν τούτου το χυτό επιτόπου υπόστρωμα θα απολαμβάνει και το επιπλέον πλεονέκτημα ότι δεν θα απαιτεί εργαστηριακούς ελέγχους. Εξάλλου και να δηλωθεί ότι τους πληροί είναι προφανές ότι τούτο είναι έωλο και επαφίεται στην τύχη, αφού το προϊόν θα κατασκευασθεί επιτόπου και δεν θα είναι προκατασκευασμένο άρα η συμμόρφωση του υποστρώματος που θα κατασκευασθεί με τον εργαστηριακό έλεγχο είναι αδύνατον και να επιτευχθεί με βεβαιότητα και να ελεγχθεί τελικά, αλλά θα προκύπτει μόνο κατά δήλωση. ΤΟ ΟΤΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟ ΧΥΤΟ ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ ΔΕΝ ΥΠΑΓΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟΥ ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΗ 26 ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ 1 ΟΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ «Προκατασκευασμένο σε εργοστάσιο αφρώδες διασταυροπολυμερές πολυαιθυλένιο είτε ισοδύναμο» (Κατά τα λοιπά στο κριτήριο επιλογής που προσβάλλω με τον 2ο Λόγο μου, η διακήρυξη ζήτησε επί ποινή αποκλεισμού το δείγμα να έχει εργαστηριακή σφραγίδα δήθεν αυθεντικότητας, την ώρα που όχι μόνο επιτρέπει αλλά και προτρέπει ένα οργανικό μέρος του προϊόντος όπως το υπόστρωμα να μην υπάρχει στο προϊόν όπως ελέγχθηκε εργαστηριακά, αλλά να κατασκευασθεί επιτόπου από τον προμηθευτή). Επιπλέον, η γραμμή 26 του Πίνακα 1 για τον τύπο του αντικραδασμικού που αναφέρεται σε «ή ισοδύναμο» είναι ομοίως ασαφής. Πρώτον, τι σημαίνει εν προκειμένω ισοδύναμο; Ισοδύναμο χημικά του του διασταυροπολυμερούς πολυαιθυλενίου; Ή ισοδύναμο σε ιδιότητα αντικραδασμική, δηλαδή οποιοδήποτε υλικό που δημιουργεί αφρώδες υπόστρωμα που απορροφά δονήσεις και κραδασμούς; Δεύτερον, πώς μια προδιαγραφή ελάχιστη ορίζεται με εναλλακτική; Άρα, με αυτόν τον τρόπο η προδιαγραφή αυτοαναιρείται και αρκεί οποιοδήποτε υλικό; ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 7Η: 2 ΛΥΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΤΑΞΗΣ 1. ΜΕ ΕΠΙΤΟΠΟΥ ΣΥΡΡΑΦΗ, 2 ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΛΑ ΠΟΛΥΟΥΡΕΘΑΝΗΣ. Στη σελ. όμως 9 του Πίνακα 1 ζητείται ως

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προδιαγραφές 42-44, “Κόλλα Ταινία Συγκόλλησης Τάπητας (Συνδυαστικά και εφόσον η συναρμογή εκτελείται με την τεχνική της συγκόλλησης) Η Πολυουρεθανική κόλλα είναι θα είναι δύο συστατικών και σε συνδυασμό με την ταινία συγκόλλησης θα πρέπει μετά από εργαστηριακό έλεγχο της αντοχής της συγκόλλησης του αρμού των ρολών του συνθετικού τάπητα να συμφωνεί με τις ελάχιστες απαιτήσεις συμφώνως της μεθοδολογίας ελέγχου του πίνακα που ακολουθεί και να μην παρουσιάζει απόκλιση μεταξύ των μετρήσεων πέραν του 2-3%” και περαιτέρω θεσπίζεται ειδική προδιαγραφή επί ποιινή αποκλεισμού Αντοχής ενώσεων με εμβύθιση σε θερμό ύδωρ, αλλά ειδικά για τη λύση της συγκόλλησης, ενώ για τη συρραφή δεν προβλέπεται τίποτα. Δηλαδή θεσπίζεται προδιαγραφή επί ποιινή αποκλεισμού για τη μη προτιμώμενη προδιαγραφή, αλλά όχι για την προτιμώμενη! “Το σύστημα θα ολοκληρώνεται με την προσθήκη, δια επιπάσεως επί του συνθετικού τάπητα αποκλειστικά με ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό, σε ξεχωριστές, διακριτές και αυτοτελείς στρώσεις: α. Στρώση σταθεροποίησης – αγκύρωσης διαβαθμισμένου ειδικού πυριτικού αδρανούς αποκλειστικά και β. Στρώση επίδοσης ειδικά διαβαθμισμένων κόκκων τρίμματος με ελαστικές και αντικραδασμικές ιδιότητες υψηλής ποιότητας, αποκλειστικά και κατά σειρά προτίμησης: β.1. Στρώση φυτικής προελεύσεως από υλικό πληρώσεως ενός συστατικού – είδους αποκλειστικά β.2. Στρώση φυτικής προελεύσεως υλικού ομογενοποιημένου και αποδεδειγμένα σταθερής εργοστασιακής συνθέσεως αποκλειστικά. β.3. Στρώση πρωτογενούς παραγωγής (παρθένου) υλικού EPDM είτε TPE είτε ισοδύναμου αποκλειστικά. β.4. Στρώση κοκκοποιημένου τρίμματος υλικού από ανακύκλωση ελαστικών τροχοφόρων αποκλειστικά.”.

ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ 8Η: 4 προτιμήσεις κατά σειρά τάξης υλικού επίδοσης: 1. Στρώση φυτικού υλικού ενός συστατικού, 2. Στρώση φυτικού υλικού ομογενοποιημένου και σταθερής εργοστασιακής σύνθεσης. 3. Στρώση πρωτογενούς υλικού το οποίο με τη σειρά του έχει 3 υποεναλλακτικές, αλλά αυτές κατ’ αποκλειστικότητα: EPDM, TPE ή «ισοδύναμο», 4, Στρώση τρίμματος ελαστικού ανακυκλωμένου, αλλά ειδικά και αποκλειστικά από τροχοφόρα.....ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΑΝΟΜΙΩΝ Α: Άρα, μέχρι στιγμής (η παραπομπή για ευκολία κατανόησης λαμβάνει χώρα στις παραπάνω προτιμήσεις, όρους και αντιφάσεις που ανέλυσα παραπάνω και τώρα ανακεφαλαιώνω, οπότε για ειδικότερα βλ. ακριβώς παραπάνω): 1. Η προτίμηση 4 αναιρεί την προτίμηση

Αριθμός απόφασης: 921/2018

1. 2. Η προτίμηση 5 αναιρεί την προτίμηση 1. 3. Η προτίμηση 6 αναιρεί την προτίμηση 2. 4. Η πρώτη προτιμώμενη λύση της προτίμησης 6 αναιρεί τις γραμμές προδιαγραφών 26-29 του Πίνακα 1, δημιουργεί ασάφεια περί του αν υπάγεται σε αυτές και εφόσον δεν υπάγεται τότε τελεί σε ευνοϊκή μεταχείριση σε σχέση με τη 2η προτιμώμενη λύση. Η ευνοϊκή όμως μεταχείριση αυτή είναι αδικαιολόγητη. Και αυτό γιατί έτσι όχι μόνο προτιμάται η λύση του επιτόπου αντικραδασμικού από το προκατασκευασμένο, αλλά το δεύτερο τίθεται σε σειρά ελάχιστων απαιτήσεων που περιορίζουν τη δυνατότητα αποδοχής του, ενώ το πρώτο στην πράξη, αλλά και κατά το φαινόμενο γράμμα της γραμμής 26 του Πίνακα 1, όχι. Αυτό όμως δεν μπορεί να δικαιολογηθεί, ακριβώς επειδή το προκατασκευασμένο αντικραδασμικό είναι ελεγμένο και πιστοποιημένο με αναλυτικούς ελέγχους επί του ακριβούς και συγκεκριμένου προϊόντος από πιστοποιημένα από τη FIFA εργαστήρια, ενώ το επιτόπου χυτό όχι και δεν είναι και δυνατόν, σε αντίθεση με ένα προκατασκευασμένο βιομηχανικά προϊόν να διασφαλισθεί ταύτιση μιας επιτόπου λύσης του προμηθευτή με έναν εργαστηριακό έλεγχο ενός θεωρητικού αντικραδασμικού που κατασκευάσθηκε από έναν βιομηχανικό κατασκευαστή στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου προϊόντος χλοοτάπητα και ελέγχθηκε από τη FIFA ως σύνολο. Εξάλλου, το χυτό αντικραδασμικό δεν ελέγχθηκε ποτέ ως προς τη συμπεριφορά του με το υπόλοιπο υλικό του συστήματος-προϊόντος του συνθετικού χλοοτάπητα. Ούτε μπορεί να θεωρηθεί παρά μόνο κατά δήλωση του εφαρμοστή, δηλαδή στην πραγματικότητα χωρίς αληθή και ταυτοποιημένη ισχύ, η πλήρωση προϋποθέσεων FIFA QUALITY, σε αντίθεση με ένα αντικραδασμικό που όντας κατασκευασμένο μαζί με το προϊόν και αποτελεί μέρος αυτού, ελέγχθηκε και πιστοποιήθηκε ως ενιαίο σύνολο με ειδικούς ελέγχους και για το αντικραδασμικό στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου προϊόντος, βλ. το περιεχόμενο ενός FIFA LAB TEST (βλ. και όσα αναφέρω ως προς την οργανική ενσωμάτωση του υποστρώματος στα προϊόντα των οποίων αποτελεί μέρος, ακριβώς παρακάτω). Άρα, με τη θέση σε 1η τάξη του χυτού έναντι του προκατασκευασμένου αντικραδασμικού, ένα προϊόν πιστοποιημένων χαρακτηριστικών και ελεγμένο τίθεται σε δεύτερη μοίρα σε σχέση με μια επιτόπια λύση, η οποία δεν δύναται να έχει τα ίδια εχέγγυα πιστοποιημένων και ασφαλούς περιεχομένου χαρακτηριστικών. Η δε απαλλαγή και ευνοϊκή μεταχείριση του χυτού από ελάχιστες προδιαγραφές επιτείνει το παραπάνω

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αδικαιολόγητο. Επιπλέον, δεν είναι κατανοητό και δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από καμία λογική γιατί το χυτό αντικραδασμικό προτιμάται έναντι του προκατασκευασμένου και δεν προτιμάται το προκατασκευασμένο ή έστω δεν θεωρούνται ισότιμα. Θα υπήρχε εξάλλου λογική να υπαχθεί το χυτό σε αυξημένες προδιαγραφές, ακριβώς επειδή υπό κάποια λογική της αναθέτουσας τυχόν προσφέρει αυξημένα πλεονεκτήματα, τα οποία όμως δικαιολογούν επιταμένες προδιαγραφές και ελάχιστες απαιτήσεις (αλλιώς ποιο είναι το πλεονέκτημα και πώς τεκμηριώνεται;). Εξάλλου, η θέση επί ποινή αποκλεισμού προδιαγραφών σε ένα είδος προϊόντος που αν μη τι άλλο πιστοποιούνται τα χαρακτηριστικά του, ενώ αντίθετα δεν τίθεται καμία εν τοις πράγμασι τέτοια προϋπόθεση σε αυτό που δεν πιστοποιούνται τα χαρακτηριστικά του, δηλαδή το χυτό, και άρα εκ των πραγμάτων είχε ανάγκη χειρισμού με μεγαλύτερη προσοχή και πιο επιταμένες προδιαγραφές, επίσης τονίζει το αδικαιολόγητο και δυσανάλογο τόσο των προδιαγραφών 26-29 καθ' ο μέρος αφορούν τελικά και στην πραγματικότητα μόνο το προκατασκευασμένο υπόστρωμα, όσο και της θέσης του προκατασκευασμένου αντικραδασμικού σε δεύτερη τάξη από το επιτόπιο χυτό. Συγχρόνως, εντείνουν την παρανομία της αοριστίας των γραμμών 26-29 των προδιαγραφών ως προς το αν και ποιες είναι τελικά οι ελάχιστες προδιαγραφές για το επιτόπιο χυτό αντικραδασμικό. Εξάλλου, η θέσπιση ειδικών εργαστηριακών ελέγχων και αυστηρών ελαχίστων τιμών, επί ποινή αποκλεισμού μόνο για το προκατασκευασμένο αντικραδασμικό, δεν θέτει απλά αυτό ως λύση σε υποδεέστερη μοίρα. Αλλά θέτει την ίδια την εν όλω προσφορά που θα το συμπεριλάβει σε άνιση μεταχείριση, που βαίνει πέραν του ότι δεν είναι η προτιμητέα λύση σε ένα επιμέρους σημείο. Γιατί εκτός από αυτό, που τυχόν θα οδηγήσει σε μικρότερη βαθμολογία ούτως ή άλλως η οποία ίσως αντισταθμιστεί σε άλλες προδιαγραφές, εν τέλει εξαρτά την αποδοχή της εν όλω προσφοράς και την υποβάλλει σε αυξημένες αποδεικτικές δυσχέρειες, οι οποίες διακινδυνεύουν συνολικά την προσφορά με αποκλεισμό.

5. Η γραμμή 26 του Πίνακα 1 είναι αόριστη και ασαφής και καταλήγει σε θέσπιση αόριστης ισοδυναμίας, άρα επιτρέπει παρανόμως και κατά σύγχυση του ότι δεν συγκροτεί μέρος του κριτηρίου βαθμολόγησης, αλλά ελάχιστο ζητούμενο, εναλλακτική σε προδιαγραφή που όμως είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον και ειδικά για τη 2η κατά σειρά προτιμητέα λύση της

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προτίμησης 6. 6. Η προτίμηση 7 αναιρεί τις προδιαγραφές 42-44 του Πίνακα 1 και υπάγει σε άνιση και διακριτική μεταχείριση την πρώτη προτιμώμενη λύση έναντι της δεύτερης προτιμώμενης. Και μάλιστα αυτή η ευνοϊκή μεταχείριση υπέρ της συρραφής είναι ακατανόητη, αφού δεν προκύπτει ποιο τεχνικό πλεονέκτημα έναντι της συγκόλλησης προκύπτει από αυτήν. Και έστω, ότι υποτίθεται πως με κάποια λογική της αναθέτουσας προκύπτει. Όμως, όπως αντίστοιχα έγινε και με το αντικραδασμικό, ενώ για τη συγκόλληση τίθενται αυστηρότατες ειδικές προδιαγραφές αντοχής, για τη λύση της συρραφής που υποτίθεται ότι προτιμάται δεν προκύπτει καμία προδιαγραφή ελάχιστη. Δηλαδή η συρραφή προτιμάται χωρίς προδιαγραφές, ενώ η συγκόλληση απαιτεί αυστηρά ελάχιστα απαιτούμενα για να γίνει καταρχήν αποδεκτή η προσφορά. Ενώ αρκεί για τη συρραφή η απλή δήλωση του προσφέροντα ότι θα συρράψει το προϊόν. Θα είχε λοιπόν λογική η προτίμηση της συρραφής, αλλά αν ζητούσε προδιαγραφές που αποδεικνύουν την επάρκειά της. Αλλά η θέσπιση ειδικών εργαστηριακών ελέγχων επί ποινή αποκλεισμού μόνο για τη συγκόλληση, θέτει αυτή σε άνιση μεταχείριση, που βαίνει πέραν του ότι δεν είναι η προτιμητέα λύση, γιατί εκτός από αυτό, που τυχόν θα οδηγήσει σε μικρότερη βαθμολογία ούτως ή άλλως, εν τέλει την εξαρτά από αποδεικτικές δυσχέρειες, οι οποίες διακινδυνεύουν συνολικά την προσφορά με αποκλεισμό.

ΠΡΟΣ ΕΠΙΡΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ 4 ΑΝΩΤΕΡΩ, ΤΟΝΙΖΩ ΚΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ: ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΤΟ ΤΥΧΟΝ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ, ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΕΙΤΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΑ/ΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΛΛΟ ΠΡΟΪΟΝ ΑΠΟ ΕΝΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΜΕ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ/ Η ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΔΕΝ ΤΑΥΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ ΠΟΥ ΑΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΕΙ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΜΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΓΗΠΕΔΟ/ ΤΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΥ ΕΠΙΚΟΛΛΑΤΑΙ ΣΕ ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΠΡΟΪΟΝ, ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΤΟ ΔΙΑΘΕΤΕΙ Όμως, η έκθεση εργαστηριακού ελέγχου όπως και η πιστοποίηση της FIFA αφορούν το προϊόν ως ολοκληρωμένο προϊόν, άρα μαζί με το υπόστρωμα (δηλαδή αντικραδασμική βάση/shockpad) και συνεπώς ένα προϊόν που δεν είναι πιστοποιημένο ως τέτοιο μαζί με το υπόστρωμά του, απλά δεν είναι πιστοποιημένο και έτσι η τυχόν προσθήκη σε

Αριθμός απόφασης: 921/2018

χλοοτάπητα χωρίς υπόστρωμα, υποστρώματος, θα οδηγήσει σε τοποθέτηση μη πιστοποιημένου προϊόντος και άρα σε ΜΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ. Και είναι άσχετο ότι κατά την εφαρμογή του προϊόντος, πρώτα στρώνεται το υπόστρωμα (shockpad) για να επικαθίσει σε αυτόν το χορτάρι, διότι σε κάθε περίπτωση ο εργαστηριακός έλεγχος και η πιστοποίηση λαμβάνει χώρα επί του ολοκληρωμένου προϊόντος (και το υπόστρωμα ελέγχεται ως προς τις ιδιότητες και επιδόσεις του στο πλαίσιο της λειτουργίας του μέσα στο ολοκληρωμένο προϊόν), χωρίς να σημαίνει ότι υπόστρωμα και χορτάρι αποτελούν άλλα προϊόντα, διαφορετικά και τυχόν αυτοτελώς ή αποσπαστά μεταξύ τους ελεγχόμενα προϊόντα (όπως σε ένα αυτοκίνητο οι θύρες βιδώνονται επί του αμαξώματος, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι θύρες είναι ξεχωριστό προϊόν από το υπόλοιπο αυτοκίνητο). Αλλά το υπόστρωμα (αντικραδασμική βάση) αποτελεί ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ. ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΕ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΩΣ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ, ΦΘΟΡΑΣ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ ΜΟΝΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ. Επομένως, το υλικό πλήρωσης, η χαλαζιακή/πυριτική άμμος, όσο και το υπόστρωμα (shockpad) και συνεπώς είναι σαφές ότι το ελαστικό υπόστρωμα και το υλικό πλήρωσης είναι ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΚΑΙ ΟΥΣΙΩΔΗ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ «ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΣ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑΣ» ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΥΜΦΥΤΟ ΜΕ ΑΥΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ Η ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΠΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΑΝ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΩΣ ΤΕΤΟΙΟ, ΔΗΛΑΔΗ ΜΕ ΤΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΠΛΗΡΩΣΗΣ, ΤΟΤΕ ΑΠΛΑ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΑΛΛΟ ΚΑΙ ΜΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΡΟΪΟΝ. Άρα, η μη πιστοποίηση του προϊόντος με το υπόστρωμα, που απαιτούσε βέβαια η διακήρυξη, και το υλικό πλήρωσης σημαίνει ότι το προϊόν δεν είναι πιστοποιημένο και αυτό δεν υποκαθίσταται ή αντικαθίσταται με έναν χωρίς υπόστρωμα προϊόν που θα συνοδευτεί με ένα ξεχωριστό υπόστρωμα. Προς

Αριθμός απόφασης: 921/2018

απόδειξη αυτού επικαλούμαι το *ΙΔΙΟ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ FIFA ΤΟΥ 2015 (FIFA Quality Programme for Football Turf, Handbook of Test Methods October 2015 Edition)* σημεία 3.1 και 3.2 “3.1 A Football Turf is defined as the synthetic surface and infill, any shockpad and all supporting layers that influence the sports performance or biomechanical response of the surface. 3.2 Tests shall be made on all elements of the construction that influence the sports performance or biomechanical response of the surface.”. Το δε ελαστικό υπόστρωμα, το οποίο εξάλλου ελέγχεται από τον οικείο εργαστηριακό έλεγχο ακριβώς για αυτόν τον λόγο με ειδικό κεφάλαιο εντός του ελέγχου και εξειδικευμένες δοκιμές.»

57. Επειδή στις απόψεις επί του παραπάνω ΠΕΜΠΤΟΥ λόγου της προσφυγής, με επίκληση της ελευθερίας διαμόρφωσης των όρων της διακήρυξης, της αρχής της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας, της Κατευθυντήριας Οδηγίας 2 της ΕΑΑΔΗΣΥ, του σημείου 74 του 74 του Προοιμίου της Οδηγίας 2014/24 ΕΕ, του άρθ. 54 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει « .. Ο προσφεύγων στην προσφυγή του διατυπώνει ερωτήσεις για δήθεν ασάφειες του πίνακα ως προς τον αντικραδασμικό υπόστρωμα και για την έννοια του όρου ισοδυνάμου. Οι όροι όμως της μελέτης είναι σαφείς και ουδεμία προβληματική διατύπωση ενέχουν. Τουναντίον δηλώνουν ξεκάθαρα ότι η αναθέτουσα αρχή θα εξυπηρετήσει αποτελεσματικότερα τις ανάγκες της μέσω της προβλεπόμενης προτιμητέας επιλογής, δηλαδή με την εφαρμογή συστήματος μετά αντικραδασμικού υποστρώματος. Πιο συγκεκριμένα απαιτείται αντικραδασμικό υπόστρωμα (εφόσον αποτελεί τμήμα του προσφερόμενου ποδοσφαιρικού τάπητα) και περαιτέρω προκατασκευασμένο σε εργοστάσιο, αφρώδες διασταυροπολυμερές πολυαιθυλένιο (crosslinked polyethylene) είτε ισοδύναμο. Η εφαρμογή των συνθετικών του ποδοσφαιρικού τάπητα θα γίνει επί της επιφάνειας έδρασης του υφισταμένου ποδοσφαιρικού γηπέδου αποκλειστικά από αποδεδειγμένα έμπειρους επαγγελματίες με χρήση του κατάλληλου μηχανολογικού εξοπλισμού κατ’ επιλογήν του προσφέροντα και κατά σειρά προτίμησης είτε: α. μετά χυτού επιτόπου ελαστικού υποστρώματος, β. μετά προκατασκευασμένου υδατοπερατού αντικραδασμικού υποστρώματος είτε γ. απ’ ευθείας επί της βάσης έδρασης....Από ποσοτική και ποιοτική

Αριθμός απόφασης: 921/2018

άποψη οι κατά προτίμηση προδιαγραφές πληρούν τις ανάγκες μας ως αναθέτουσας αρχής ενώ ο όρος «ή ισοδύναμο» που τίθεται σε σχέση με το προβλεπόμενο σημαίνει την επίτευξη του ίδιου ή καλύτερου αποτελέσματος σε σχέση με αυτό που στον πίνακα των προδιαγραφών (γραμμή 26) τίθεται ως πρώτη επιλογή. Κατά τα ανωτέρω γίνεται σαφές ότι ο προσφέρων ελεύθερα επιλέγει το σύστημα συνθετικού χλοοτάπητα που θα προσφέρει ως προς την ύπαρξη ή μη και όποιου τύπου ελαστικού υποστρώματος και αξιολογείται συμφώνα με τη διακήρυξη αναλόγως της ύπαρξης ή μη του συγκεκριμένου συνθετικού όπως ορίζεται στον πίνακα των κριτηρίων ανάθεσης. Πιο συγκεκριμένα, οι Ομάδες Α έως Δ βαθμολογούνται με τους συντελεστές βαρύτητας που προβλέπονται σε αυτές και στα επιμέρους κριτήριά τους. Αναφορικά με τον επιμέρους ισχυρισμό του προσφεύγοντος με τη δυνατότητα επί τόπου κατασκευής του χλοοτάπητα από τον προμηθευτή, αξίζει να σημειωθεί ότι είναι απολύτως δυνατόν και εξαιρετικά συνηθισμένο να κατασκευάζονται και να ελέγχονται εργαστηριακά και επιτόπου ποδοσφαιρικοί τάπητες με χυτά επιτόπου ελαστικά επιστρώματα τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις της FIFA αλλά και όλων των υπολοίπων εν ισχύ αθλητικών προτύπων. Προς επίρρωση τούτου αναφέρουμε ως παράδειγμα σχετικές σελίδες ελέγχου από τα πιστοποιητικά ελέγχου FIFALabtestReport συστήματος συνθετικού χλοοτάπητα εταιρείας στην οποία αναφέρθηκε ο προσφεύγων με χυτή επιτόπου ελαστική υπόβαση. Η συγκεκριμένη εταιρεία και μόνον κατέχει άνω των τριάντα εργαστηριακά ελεγμένων συστημάτων ποδοσφαιρικών ταπήτων με ελαστικό χυτό επιτόπου υπόστρωμα. Επιπρόσθετα, αντίθετα των όσων επικαλείται ο προσφεύγων, είναι απολύτως δυνατό και εξαιρετικά συνηθισμένο να επισφραγίζονται οι προσφερόμενοι συνθετικοί τάπητες από εργαστήρια ελέγχου. Για παράδειγμα αυτή ακριβώς ήταν η πάγια και απολύτως επιτυχημένη πρακτική της Γ.Γ.Α. για διάστημα πέραν των δέκα (10) ετών κατά την διενέργεια διαγωνισμών χυτών συνθετικών ταπήτων. 2. Ως προς την αιτίαση του προσφεύγοντος αναφορικά με τον τρόπο συρραφής ομοίως τίθεται προτίμηση κατά σειρά, ήτοι όρος που κατά την κρίση μας ως αναθέτουσας αρχής εξυπηρετεί αποτελεσματικότερα τις ανάγκες ως προς τη βέλτιστη υλοποίηση του χλοοτάπητος. Λαμβάνοντας υπόψη και τα όσα αναφέρθηκαν οι όροι της μελέτης είναι ορισμένοι και σαφείς διατυπωμένοι χωρίς αμφισημία στην τεχνική έκθεση-μελέτη. Ειδικότερα, κατά σειρά

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προτίμησης: α. είτε με επιτόπου συρραφή των τμημάτων με κατάλληλο εξοπλισμό αποκλειστικά, συμφώνως των προδιαγραφών του σχεδιαστή και παραγωγού του προσφερόμενου συστήματος είτε, β. με συνδυασμό ειδικής ταινίας και ειδικής πολυουρεθανικής κόλλας δύο συστατικών αποκλειστικά, συμφώνως των προδιαγραφών του σχεδιαστή και παραγωγού του προσφερόμενου συστήματος όπως ορίζεται στο Σχ. 1. Τυπική τομή Ποδοσφαιρικού τάπητα τύπου 7 πίνακα A.7 EN 15330-1:2013-12 της μελέτης/τεχνικής έκθεσης. Περαιτέρω και στις προβλεπόμενες απαιτήσεις του όρου B3 της μελέτης τίθενται προϋποθέσεις για τον προσφερόμενο εξοπλισμό και τα υλικά, τη συναρμολόγηση και την πλήρωση που αποτυπώνονται με μέγιστη ακρίβεια στον αντίστοιχο πίνακα. Από την επισκόπηση λοιπόν των όρων του πίνακα προκύπτει η προτίμηση της τεχνικής της συρραφής των ενώσεων και δεν ορίζονται ειδικότερες απαιτήσεις πέραν του προβλεπόμενου πιστοποιητικού εργαστηριακού ελέγχου και κατάταξης της FIFA σε περίπτωση επιλογής της τεχνικής της συρραφής. Με την πρόβλεψη αυτή κρίθηκε αυτοτελώς επαρκής η τεχνική της συρραφής και ως εκ τούτου προτιμητέα άνευ περαιτέρω απαιτήσεων. Παράλληλα, προβλέπονται συγκεκριμένες απαιτήσεις στην περίπτωση επιλογής της τεχνικής συγκόλλησης. Συνεπώς, ορίζεται ρητώς η επιλογή που πρέπει να κάνει ο κάθε οικονομικός φορέας για να κριθεί τεχνικά αποδεκτός ως προς τα συγκεκριμένα στοιχεία. Τούτο σημαίνει ότι με την πλήρωση είτε της μίας είτε της άλλης πληροί τη συγκεκριμένη προδιαγραφή και άρα συγκεντρώνει τους ελάχιστους 100 βαθμούς χωρίς να συνιστά η εν λόγω προδιαγραφή και κριτήριο βαθμολόγησης οπότε και η εκάστοτε επιλογή θα ασκούσε επιρροή στην κατάταξη των προσφορών των υποψηφίων. 3. Επιπρόσθετα, ο προσφεύγων επικαλείται ότι το προϊόν συνθετικού χλοοτάπητα αποτελεί ενιαίο σύνολο με το τυχόν υπόστρωμα με το οποίο ελέγχεται και πιστοποιείται συνιστά άλλο προϊόν από ένα προϊόν χωρίς υπόστρωμα ενώ θεωρεί ότι μία επιτόπια λύση δεν έχει τα ίδια εχέγγυα πιστοποιημένων χαρακτηριστικών. Βάσει των ανωτέρω προκύπτει κατόπιν προσεκτικής μελέτης των όρων της διακήρυξης και της τεχνικής έκθεσης ότι όποιο προσφερόμενο σύστημα θα είναι πιστοποιημένο και σε πλήρη συμφωνία με τους όρους του "προτύπου" της FIFA κατόπιν του προβλεπόμενου εργαστηριακού ελέγχου ανεξαρτήτως του τρόπου κατασκευής του, κρίνεται τεχνικά αποδεκτό. Οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος περί της μη

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ύπαρξης εχεγγύων πιστοποιημένων χαρακτηριστικών δεν λαμβάνει υπόψη ότι τα χυτά επιτόπου ελαστικά υποστρώματα είτε οι ελαστικές βάσεις τους είτε οι ελαστικές υποβάσεις ελέγχονται και πιστοποιούνται με την ίδια ακριβώς ακολουθία διαδικασιών όπως και τα προκατασκευασμένα αντικραδασμικά υποστρώματα και μάλιστα, εργαστηριακώς και επιτοπίως. Είναι δε τεχνικά προτιμητέα η λύση σε βαθμό που επιβάλλεται σε χώρες της Ένωσης όπως π.χ. η Γερμανία δια κανονιστικών παρεμβάσεων των οικείων αρμοδίων οργάνων. 4. Συνοψίζοντας, ο προσφεύγων θεωρεί ότι οι προτιμήσεις που προβλέπονται στη μελέτη ως προς τις αποχρώσεις πρασίνου, το συνδυασμό με σειρά προτίμησης/προτεραιότητας ινών μονοκλώνων προινιδισμένων, μονοκλώνων -ταινιωτών και μονοκλώνων με άλλη απόχρωση καθώς και ως προς τον τύπο του χυτού ελαστικού υποστρώματος κατά τα ως άνω αναφερόμενα αναιρούν αντίστοιχα την προτίμηση του υβριδικού τύπου υποστρώματος καθώς και την προτίμηση του αντικραδασμικού υποστρώματος. Οι κατά προτίμηση επιλογές της αναθέτουσα αρχής και η σειρά προτίμησης ως προς ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές υλικών ποδοσφαιρικού τάπητα που αποτυπώνει το Β2 της τεχνικής έκθεσης δεν αναιρούν τα όσα ήδη έχει με σαφήνεια προσδιορίσει ο πίνακας 1 στο Β.3.2 ως προς τις απαιτήσεις των υλικών, της συναρμογής και πλήρωσης και συγκεκριμένα στις γραμμές 26 έως 29 και 42 έως 44. Πρόκειται λοιπόν καταρχήν για απαράδεκτο ισχυρισμό καθώς ουδόλως ο προσφεύγων εξειδικεύει τον τρόπο με τον οποίο δημιουργεί τη συγκεκριμένη ασάφεια και δεν προσδιορίζει με συγκεκριμένα επιχειρήματα την αλληλοαναιρέση των ως άνω προτιμητέων επιλογών που κάνουμε ως αναθέτουσα αρχή στην τεχνική έκθεση. Σε κάθε περίπτωση είναι νομικά αβάσιμος, δεδομένου ότι η διακήρυξη και η τεχνική έκθεση είναι σαφείς, ακριβείς και χωρίς αμφισημίας διατυπωμένες. Μάλιστα, η σαφήνεια των ως άνω όρων για τους οποίους παραπονείται ο προσφεύγων ενισχύεται και με τη βασική ορολογία που η ίδια η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει κατά τα έγγραφα της σύμβασης στις τεχνικές προδιαγραφές αναφορικά με την έννοια «ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ Ή ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ» και «ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ Ή ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ» Τούτα διασαφηνίζονται στο Β.1.6 των τεχνικών προδιαγραφών της τεχνικής έκθεσης ότι δηλαδή, η αναφορά έχει την έννοια του αναγκαστικού και προσήκοντος και οι σχετικοί όροι απαιτούνται επί

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αποκλεισμού είτε επί ακυρώσεως είτε επί επιβολής κυρώσεων και στο Β.1.7. αντίστοιχα. Σύμφωνα με την τελευταία διευκρίνιση της ως άνω ορολογίας η αναφορά της προτίμησης έχει την έννοια του επιθυμητού, αλλά οι σχετικοί όροι-επιλογές του προσφέροντος, εφόσον τηρούνται, δεν τίθενται επί αποκλεισμού όσον αφορά στην σειρά με την οποία τίθενται πάραυτα μπορεί να ληφθούν υπόψη.».

58. Επειδή ο προσφεύγων με το πρώτο ως άνω μέρος του ΠΕΜΠΤΟΥ λόγου της προσφυγής άνευ εννόμου συμφέροντος και, σε κάθε περίπτωση, αόριστα προσβάλλει τις παραπάνω τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες, παρά τα αντίθετα υποστηριζόμενα στην προσφυγή, είναι ορισμένες και σαφείς, κατά τρόπο ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία ως προς ακριβές περιεχόμενο των απαιτήσεων που τίθενται με αυτές. Ο προσφεύγων αντί συγκεκριμένων θετικών αιτιάσεων διατυπώνει στην προσφυγή μία σωρεία ερωτημάτων από τα οποία εν συνεχεία τεκμαίρει απαραδέκτως και αορίστως ότι οι πλησόμενες τεχνικές προδιαγραφές είναι αντιφατικές μεταξύ τους ή ότι αλληλοαναιρούνται. Αβασίμως ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προδιαγραφή περί απαιτούμενων συνδυασμών μονόκλωνων προιινιδισμένων και ταινιωτών ινών (σελ. 5 του Παραρτήματος Ι) αναιρεί την προδιαγραφή της σελ. 3 με την γενική περιγραφή του τάπητα, ενώ όμως αντίθετα η προδιαγραφή της σελ. 5 προσδιορίζει εξαντλητικά την προδιαγραφή της σελ. 3. Ο προσφεύγων αυθαίρετα συνάγει από την λεκτική διατύπωση της προδιαγραφής της σελ. 3 ότι είναι αποδεκτός οποιοσδήποτε συνδυασμός ινών, παρότι τούτο ούτε προβλέπεται ούτε προκύπτει από την εν λόγω προδιαγραφή. Περαιτέρω, ο προσφεύγων αόριστα αλλά και απaráδεκτα χωρίς έννομο συμφέρον βάλλει κατά των τεχνικών προδιαγραφών που αφορούν στο αντικραδασμικό υπόστρωμα του προκατασκευασμένου χλοοτάπητα αλλά και κατά της απουσίας –ως ισχυρίζεται- προδιαγραφών σχετικά με το χυτό υπόστρωμα. Και τούτο δεδομένου ότι : Ο προσφεύγων ενώ αναφέρει στην προσφυγή του ότι προτίθεται να προσφέρει στον επίμαχο διαγωνισμό προκατασκευασμένο χλοοτάπητα, που εκπληρώνει τις τεθείσες προδιαγραφές, όμως εν προκειμένω πλήσσει –ως άνω αορίστως- τις προδιαγραφές του προκατασκευασμένου υποστρώματος χωρίς επίκληση βλάβης και συνεπώς χωρίς έννομο συμφέρον. Ειδικότερα, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το προσφερόμενο από τον ίδιο προϊόν εκπληρώνει όλες τις τεθείσες

Αριθμός απόφασης: 921/2018

προδιαγραφές περί προκατασκευασμένου υποστρώματος, δηλαδή, δεν ισχυρίζεται ότι οι τεθείσες προδιαγραφές περί προκατασκευασμένου υποστρώματος τον αποκλείουν από τον διαγωνισμό, αλλά ισχυρίζεται ότι καθιστούν ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή του στον διαγωνισμό, χωρίς όμως να προσδιορίζει με ποιόν τρόπο συμβαίνει αυτό. III) Ο προσφεύγων αβάσιμα ισχυρίζεται ότι το προκατασκευασμένο αντικραδασμικό υπόστρωμα επιβαρύνεται με πλήθος τεχνικών απαιτήσεων ενώ για το χυτό υπόστρωμα δεν προβλέπεται καμία τεχνική προδιαγραφή, δεδομένου ότι στις λειτουργικές απαιτήσεις του χλοοτάπητα (Πίνακας 1) προβλέπονται συγκεκριμένες τεχνικές επιδόσεις ανεξαρτήτως της κατασκευής του υποστρώματος ως χυτού ή προκατασκευασμένου. IV) Ο προσφεύγων χωρίς έννομο συμφέρον, αορίστως και αλυσιτελώς ισχυρίζεται ότι το χυτό υπόστρωμα δεν ελέγχεται ούτε πιστοποιείται ως προς την συμμόρφωσή του με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές, διότι ακόμη και αν τούτο είναι αληθές δεν προκύπτει ζημία ή βλάβη του προσφεύγοντος καθόσον ισχυρίζεται ότι ο ίδιος εκπληρώνει τις τεθείσες για το προσφερόμενο προϊόν του προδιαγραφές. Συγχρόνως, δεν προκύπτει με ποιόν τρόπο η φερόμενη ανυπαρξία τεχνικών προδιαγραφών και η αδυναμία πιστοποιήσεων για το χυτό υπόστρωμα, και αληθής υποτιθέμενη, καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή του στον διαγωνισμό, δεδομένου ότι όλες οι απαιτήσεις τίθενται επί ποινή αποκλεισμού, πράγμα που αποκλείεται στην περίπτωση του προσφεύγοντος ο οποίος ισχυρίζεται ότι εκπληρώνει τις πλησόμενες τεχνικές προδιαγραφές. V) Όλως αορίστως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι το χυτό υπόστρωμα δεν μπορεί να πιστοποιηθεί, χωρίς να αναφέρει για ποιόν συγκεκριμένο λόγο είναι επιστημονικά ή τεχνικά ή πρακτικά αδύνατος ο έλεγχος, η μέτρηση και η πιστοποίηση των επιδόσεων ενός χυτού υποστρώματος, ενώ αντίθετα στο σύνολο των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος I προβλέπονται σαφείς και ρητές πιστοποιήσεις και συμμορφώσεις με συγκεκριμένες μετρήσιμες τεχνικές επιδόσεις και μεγέθη είτε πρόκειται για χλοοτάπητα προκατασκευασμένο είτε για χλοοτάπητα με χυτό υπόστρωμα. Συναφώς, η αναθέτουσα αρχή επαρκώς και νομίμως αιτιολογεί στις απόψεις της την θέσπιση των συγκεκριμένων προδιαγραφών οι οποίες-ως αναφέρει- εφόσον πρόκειται για τάπητα με χυτό υπόστρωμα ελέγχονται εργαστηριακά και πιστοποιούνται κατά FIFA και σύμφωνα με τα εν ισχύ αθλητικά πρότυπα

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αναφερόμενη ίδια σε σελίδες ελέγχου από τα πιστοποιητικά ελέγχου FIFALabtestReport. Επίσης, αορίστως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι δεν μπορεί να ληφθεί επισφραγισμένο δείγμα χλοοτάπητα με χυτό υπόστρωμα, χωρίς να αναφέρει για ποιόν συγκεκριμένο λόγο είναι επιστημονικά ή τεχνικά η πρακτικά αδύνατη η λήψη αυτού του δείγματος και η επισφράγιση αυτού για την αυθεντικότητά του. Τα αυτά ως άνω ισχύουν και για τους ισχυρισμούς της προσφυγής σχετικά με την τεθείσα τεχνική προδιαγραφή περί του τρόπου συρραφής με ειδική ταινία και κόλλα πολυουρεθάνης. Σε κάθε δε περίπτωση, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, είτε πρόκειται για προδιαγραφές που αφορούν χλοοτάπητα προκατασκευασμένο υπόστρωμα είτε με χυτό υπόστρωμα, είτε πρόκειται για χλοοτάπητα που θα εγκατασταθεί με επιτόπια συρραφή των τμημάτων είτε με συνδυασμό ταινίας και κόλλας, οι τεθείσες προδιαγραφές ορίζουν και περιγράφουν σαφώς *«την επιλογή που πρέπει να κάνει ο κάθε οικονομικός φορέας για να κριθεί τεχνικά αποδεκτός ως προς τα συγκεκριμένα στοιχεία. Τούτο σημαίνει ότι με την πλήρωση είτε της μίας είτε της άλλης πληροί τη συγκεκριμένη προδιαγραφή και άρα συγκεντρώνει τους ελάχιστους 100 βαθμούς...»*. Συνεπώς, για τους παραπάνω λόγους είναι απορριπτέοι οι ισχυρισμοί του πρώτου μέρους του ΠΕΜΠΤΟΥ λόγου της προσφυγής διότι χωρίς έννομο συμφέρον, αόριστα και, μάλιστα, χωρίς συγκεκριμένο αίτημα πλήσσουν οι επίμαχες τεχνικές προδιαγραφές, με ισχυρισμούς που στην ουσία τους υποστηρίζουν ότι η μόνη τεχνικά αποδεκτή λύση είναι αποκλειστικά προκατασκευασμένα προϊόντα ως εκείνα που προσφέρει ο προσφεύγων αποκλειομένων –κατ’ αυτόν- των ταπήτων με χυτό υπόστρωμα και των ταπήτων με συγκόλληση. Για τον λόγο αυτό, επιπλέον, είναι απορριπτέος ο πέμπτος λόγος της προσφυγής επειδή λόγοι με τους οποίους ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά τρόπο γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακηρύξεως, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες τα προς προμήθεια είδη και να καθορίσει, με βάση δικές του εκτιμήσεις, επαγγελματικές ανάγκες και δυνατότητες τις τεχνικές προδιαγραφές διαφορετικές από εκείνες που η ως άνω αρχή, κατ’ εκτίμηση των αναγκών της υπηρεσίας, προσδιόρισε ως αναγκαίες είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (ΣΤΕ 3719/2011, 2/2011, 287/2010 Ε.Α. ΣΤΕ 201/2017, 354/2014, 1025, 1140/2010, 676/2011, 1354, 1305, 670/2009, 438/2008,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

303/2007, 977/2006, ΔΕφΑΘ 491/2011, ΔΕφΘεσ/νίκης 111/2013, ΔΕφΑΘ 226/2013, Ε.Α. ΣτΕ 133/2012, 670/2009, 307/2008, 438/2008, 117/2007, 1208, 1076, 977/2006, 763, 373, 356/2004).

59. Επειδή στον όρο Β.1.7 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, με τον τίτλο «**ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**» (σελ. 3) προβλέπεται ότι : «**Β.1.7. ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ Ή ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ** Η αναφορά έχει την έννοια του επιθυμητού αλλά οι σχετικοί όροι-επιλογές του προσφέροντος, εφόσον τηρούνται, δεν τίθενται επί αποκλεισμού όσον αφορά την σειρά με την οποία τίθενται· πάραυτα μπορεί να ληφθούν υπόψιν είτε σε περίπτωση απόλυτης οικονομικής σύμπτωσης προσφορών, εφόσον ως κριτήριο ανάθεσης επιλεγεί αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή είτε κάποιος σε περίπτωση αξιολόγησης επί κριτηρίων ανάθεσης σε περίπτωση διαδικασίας βάσει της συμφερότερης προσφοράς εφόσον βεβαίως οι συγκεκριμένοι επιλεγθούν ως κριτήρια αξιολόγησης.»

60. Επειδή με το δεύτερο τμήμα του ΠΕΜΠΤΟΥ λόγου της προσφυγής, με επίκληση του άρθ. 86 και άρθ 90 παρ. 2 και 4 του ν. 4412/2016, στρεφόμενος ο προσφεύγων κατά του παραπάνω όρου της διακήρυξης αναφέρει ότι : « .. **Ο ΟΡΟΣ ΑΥΤΟΣ ΟΜΩΣ ΕΙΝΑΙ ΕΞΑΡΧΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡ. 86 ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΟΤΙ ΟΤΑΝ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΑΣΕΙ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ/ΤΙΜΗΣ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΘΜΟ ΑΠΟ 100 ΟΤΑΝ ΠΛΗΡΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΩΣ 120 ΟΤΑΝ ΥΠΕΡΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡ. 90 ΠΑΡ. 2 ΚΑΙ 4 Ν. 4412/2016** ... Η διάταξη του άρθ. 90 παρ. 2 και 4 επαναλαμβάνεται αυτούσια στη σελ. 32, όρος 3.1 της διακήρυξης και μάλιστα συγκεκριμενοποιείται ότι θα προτιμηθεί στην περίπτωση ισοδυναμίας η υψηλότερα βαθμολογηθείσα τεχνική προσφορά και σε περίπτωση ταύτισης και των 2 με κλήρωση. ΑΡΑ ΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ. Επομένως: 1. Στο σύστημα επιλογής αναδόχου με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει σχέσης ποιότητας/τιμής, όπως εν προκειμένω, η τεχνική προσφορά αξιολογείται κατ' άρθ. 86 Ν. 4412/2016 με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες είναι δύο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ειδών. Οι απλώς ελάχιστες, δηλαδή αυτές, που όπως και στο κριτήριο ανάθεσης της χαμηλότερης τιμής πρέπει απλώς να πληρούνται για να θεωρηθεί αποδεκτή η προσφορά χωρίς να βαθμολογούνται περαιτέρω και αυτές που συγκροτούν και βαθμολογούμενα κριτήρια, δηλαδή πρέπει αφενός να πληρούνται κατ' ελάχιστο για να λάβει κατ' άρ. 86 παρ. 13 Ν. 4412/2016 η προσφορά τουλάχιστον 100 και να θεωρηθεί αποδεκτή, αλλά επιπλέον και τον βαθμό στον οποίο κάθε κριτήριο αξιολόγησης υπερκαλύπτεται βαθμολογούνται έως 120. Πάντως, προφανώς σε ένα τέτοιο σύστημα είναι δεκτές οι προτιμήσεις μεταξύ εναλλακτικών λύσεων, αλλά αυτό λαμβάνει χώρα όταν η προδιαγραφή αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο. Αλλιώς, δεν έχει κανένα νόημα η "προτίμηση" και η σειρά τάξης προτίμησης μεταξύ τρόπων πλήρωσης ζητούμενων όταν αυτές οι προτιμήσεις δεν εκφράζονται σε βαθμολογία, αλλά σε μια τέτοια περίπτωση δημιουργείται και σύγχυση στους διαγωνιζόμενους και τα όργανα αξιολόγησης και σοβαρή ασάφεια και ανεξέλεγκτη ευχέρεια βαθμολόγησης κατά το δοκούν από την αναθέτουσα. ΑΡΑ: ΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΕΙΡΕΣ ΤΑΞΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑΥΤΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ. ΑΛΛΙΩΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΝΟΗΜΑ, ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΣΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ. 2. Στην περίπτωση του προκειμένου κριτηρίου ανάθεσης σχέσης ποιότητας/τιμής ο νόμος και η διακήρυξη ορίζει τι συμβαίνει σε περίπτωση ίσης βαθμολογίας προσφορών. Δηλαδή, προκρίνεται η προσφορά με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς και αν η βαθμολογία αυτή είναι ίδια τότε ο ανάδοχος ανακηρύσσεται με κλήρωση (ο προσωρινός). Κανένα περιθώριο δεν καταλείπεται για εναλλακτικές μεθόδους κρίσης της επίλυσης της ισοδυναμίας. Και προφανώς κανένα περιθώριο για κρίση της ισοδυναμίας με βάση επιμέρους προδιαγραφές και προτιμήσεις κατά σειρά τάξης μεταξύ τους, όπως επιχειρεί επανειλημμένα σε 8 σημεία παραπάνω να επιβάλει η διακήρυξη. 3. Σημειωτέον, ότι ο παραπάνω όρος Β.1.7 είναι παράνομος και αλλοιώνει το γράμμα του νόμου και ως προς την αναφορά του στο ότι από υπάρχουν επιθυμητές προδιαγραφές, εκ των οποίων "ΚΑΠΟΙΕΣ" μόνο αξιολογούνται ως κριτήρια αξιολόγησης. Άρα, κάποιες άλλες ως τί τίθενται; Ως κεκαλυμμένα κριτήρια αξιολόγησης που θα φανούν στην αξιολόγηση όταν τύχουν επίκλησης ως λόγος υπερβαθμολόγησης ή υποβαθμολόγησης κάποιας προσφοράς βάσει "κάποιας" από τις παραπάνω

Αριθμός απόφασης: 921/2018

επιθυμητές προδιαγραφές, στο πλαίσιο ενός άλλου κριτηρίου αξιολόγησης που δεν ταυτίζεται με αυτές; Τα παραπάνω συνιστούν συνομολόγηση αοριστίας, ασάφειας και ανέλεγκτης αξιολογικής ευχέρειας και καταλείπουν τελικά μεγάλο κίνδυνο ως προς την αντικειμενικότητα και το ενιαίο μέτρο κρίσης στη βαθμολόγηση και την αποδοχή προσφορών, προβλήματα που θα φανούν εις βάρος εμού και όλων τελικά των μετεχόντων, κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού. 4. Άρα, πρώτον η διακήρυξη είναι αντιφατική όσον αφορά την επιλογή αναδόχου σε περίπτωση ισοδυναμίας, βάσει των ανωτέρω και σε κάθε περίπτωση ο όρος Β.1.7 που καθορίζει και εξηγεί ακριβώς την έννοια των 8 προτιμήσεων που παρέθεσα, αντίκειται στον νόμο και το άρ. 90 Ν. 4412/2016, όπως και το σύστημα επιλογής αναδόχου σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών με το προκείμενο κριτήριο ανάθεσης σχέσης ποιότητας/τιμής. **ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΑΝΟΜΙΩΝ Γ:** Περαιτέρω, όσον αφορά τα κριτήρια βαθμολόγησης του όρου 2.3.1 της διακήρυξης, αυτά έχουν ως εξής: **ΟΜΑΔΑ Α ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ-ΑΝΤΟΧΗ ΥΛΙΚΟΥ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑ1 ΑΝΤΟΧΗ ΤΗΣ ΙΝΑΣ ΣΤΟΝ ΕΦΕΛΚΥΣΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ 3.000 HR ΣΕ UVΑ ΚΑ2 ΔΥΝΑΜΗ ΑΠΟΣΠΑΣΗΣ ΘΥΣΑΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΓΗΡΑΝΣΗ ΔΙΑ ΕΜΒΥΘΙΣΗΣ ΣΕ ΘΕΡΜΟ ΥΔΩΡ ΚΑ3 ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΙΝΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ ΤΟΥ ΓΚΡΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΤΕΧΝΗΤΗ ΓΗΡΑΝΣΗ ΚΑ4 ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΙΝΑΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΠΟΝΗΣΗΣ ΚΑ5 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΑΝΑΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΓΗΠΕΔΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΔΙΧΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑ6 ΤΥΠΟΣ ΠΕΛΟΥΣ** **ΟΜΑΔΑ Β ΚΟΣΤΟΣ ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΒ1 ΕΙΔΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΚΒ2 ΠΟΣΟΤΗΤΑ/ ΕΤΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΑ – ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ- ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΣΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ 3 ΕΤΙΑΣ. ΚΒ3 ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΝΕΥ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ** **ΟΜΑΔΑ Γ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΓ1 ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΚΡΑΔΑΣΜΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ 6.005 ΚΥΚΛΟΥΣ Lisport XL ΚΓ2 ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΓ3 ΑΝΤΙΚΡΑΔΑΣΜΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ** **ΟΜΑΔΑ Δ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ -ΠΑΡΟΧΗ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΚΔ1 ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΔ2 ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΣΕ ΧΡΗΣΗ ΚΔ3**

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΑΡΑ: Οι προτιμήσεις 1, 4 και 5 περί σύνθεσης ινών 3 αποχρώσεων του πρασίνου αντιστοιχούν στη γραμμή 18 του Πίνακα 1 της Τεχνικής Έκθεσης και στο κριτήριο αξιολόγησης ΚΑ6 ΤΥΠΟΣ ΠΕΛΟΥΣ. Η προτίμηση 2 και οι σειρές τάξης της προτίμησης 6 περί αντικραδασμικού αντιστοιχεί στο κριτήριο αξιολόγησης ΚΓ3, όμως βλ. παραπάνω για το ζήτημα αυτό. Επομένως, το μόνο που μπορεί να γίνει συνδυαστικά κατανοητό από αυτά μαζί είναι ότι εν προκειμένω προμοδοτείται ως κριτήριο αξιολόγησης στο πλαίσιο βαθμολόγησης το χυτό υπόστρωμα χωρίς ελέγχους, πιστοποίηση, ταυτότητα χαρακτηριστικών έναντι του προκατασκευασμένου, το οποίο πρέπει μάλιστα να διέλθει ειδικών ελέγχων και υπάγεται σε ελάχιστες προδιαγραφές. Βλ. όμως και ειδικά προβλήματα κριτηρίου αξιολόγησης ΚΓ3 ακριβώς παρακάτω. Η προτίμηση 3 περί αντοχής ίνας στη μηχανική καταπόνηση αντιστοιχεί στο κριτήριο αξιολόγησης ΚΑ4. Όμως, το κριτήριο ΚΑ4 αφορά κατά τη γραμμή 12 του Πίνακα 1 της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ελάχιστο όριο 40.000 κύκλων με απλό έλεγχο LISPORT και ελάχιστο όριο 12.000 κύκλων με LISPORT XL. Πλην όμως εδώ δημιουργείται μείζων ασάφεια. Και τούτο γιατί η προτίμηση 3 ανέφερε ότι προτιμάτο το πρότυπο-έλεγχος XL έναντι του απλού. Συγχρόνως, όμως, εν προκειμένω βαθμολογείται η υπέρβαση του ελάχιστου ανά περίπτωση ορίου κύκλων καταπόνησης. Άρα τι προμοδοτείται βαθμολογικά; Η υπέρβαση των ελάχιστων κύκλων και κατά τον βαθμό υπέρβασης αυτής, αναλόγως του συγκεκριμένου προτύπου; Ή η χρήση LISPORT XL έναντι απλού LISPORT; Πώς θα συγκερασθούν αυτά; Ένα προϊόν με 12.500 κύκλους LISPORT XL θα λάβει χαμηλότερη ή μεγαλύτερη βαθμολογία από ένα προϊόν με 41.500 κύκλους LISPORT απλού; Υπάρχει κάποια αναλογία στα προς επίτευξη όρια αναλόγως τύπου μέτρησης και μεταξύ τους βαθμολογικής αντιστοιχίας; Αν ναι, ποια; Αν όχι, είναι αυθαίρετη η βαθμολόγηση και τότε εξάλλου και με ποιον τρόπο θα κριθεί αυτό; Υπάρχει ένα συγκεκριμένο ποσοστό προμοδότησης του ελέγχου XL έναντι του απλού; Εκφρασμένο σε αναλογία κύκλων ή σε σταθερές βαθμολογικές μονάδες; Με όλα αυτά άγνωστα, θα είναι αδύνατον να ελεγχθεί τελικά η αντικειμενικότητα και το ενιαίο μέτρο κρίσης της βαθμολόγησης και εξάλλου θα είναι αδύνατον να υπάρξει έλεγχος και ίση μεταχείριση κατά τη διάρκειά της. Με όλα εξάλλου τα παραπάνω άγνωστα δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί ως προς τη νομιμότητα του ούτε ο βαθμολογικός

Αριθμός απόφασης: 921/2018

σχεδιασμός και η συγκεκριμένη βαθμολογικά μεθοδολογία της αναθέτουσας επί του κριτηρίου αξιολόγησης, αφού είναι παντελώς αόριστη. Βλάπτεται έτσι και η προδικαστική και δικαστική μου προστασία λόγω της αδυναμίας ελέγχου και επαληθευσιμότητας ορθής εφαρμογής του κριτηρίου αξιολόγησης και αντικειμενικής βαθμολόγησης και ενιαίου βαθμολογικού μέτρου. Και σημειωτέον πρόκειται εν προκειμένω, για ζητήματα αντικειμενικής κρίσης, μετρούμενα σε αριθμούς, ποσότητες και όλως αντικειμενικά και μονοσήμαντα δεδομένα, όπως και δύο γνωστά εκ των προτέρων αποδεικτικά μέσα, δηλαδή LISPORT και LISPORT XL, και η φύση του κριτηρίου δεν αφήνει περιθώριο για υποκειμενικές κρίσεις και ποιοτικά κριτήρια και μη γνωστά κατά την αξιολόγηση δεδομένα, ώστε να δικαιολογείται μια τέτοια αοριστία και ελαστικότητα στην εκ των προτέρων διάρθρωση ενός ενιαίου και τουλάχιστον ελεγχόμενου και σαφούς μέτρου κρίσης, εν μέσω τέτοιων τεχνικών παραμέτρων. Η προτίμηση 7 περί σειράς προτίμησης συρραφής και συγκόλλησης δεν αντιστοιχεί σε κανένα κριτήριο αξιολόγησης (προσοχή, το κριτήριο KA2, αντιστοιχεί στη γραμμή 11 του Πίνακα 1 της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ αφορά την αντοχή της απόσπασης θυσάνου δηλαδή τραβήγματος ινών από το πέλος και όχι την αντοχή των ενώσεων και τη μεταξύ τους συρραφή και συγκόλληση που είναι άσχετο ζήτημα). Η προτίμηση 8 αντιστοιχεί στο κριτήριο αξιολόγησης KB1. Άρα ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΙΩΝ Α ΚΑΙ Β ΠΑΡΑΠΑΝΩ, ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ: Για την προτίμηση 7 δεν προκύπτει κριτήριο αξιολόγησης, άρα η παραπάνω προτίμηση συρραφής έναντι συγκόλλησης είναι και για αυτόν τον λόγο παράνομη. Συγχρόνως, δεν μπορεί κατά τα αναφερόμενα παραπάνω στην ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ Β να θεωρηθεί ότι τελικά ο ανάδοχος θα επιλεγεί στην ισοδυναμία ειδικώς με βάση τη συρραφή και τη συγκόλληση, πράγμα εξάλλου που θα ήταν και εν όλω παράνομο, στρεβλωτικό, άνισο και αδικαιολόγητο, εν μέσω τόσων προϋποθέσεων και όρων, επειδή τυχόν είναι μια προτίμηση που δεν αντιστοιχεί, παρανόμως σε κριτήριο αξιολόγησης. Και αυτά πέραν όσων ήδη αναφέρθηκαν στην Ομάδα παρανομιών Α παραπάνω. Η προτίμηση 3, όπως και το κριτήριο αξιολόγησης KA4 πάσχουν λόγω εν τέλει αοριστίας και ασάφειας περί του τρόπου εφαρμογής της προτίμησης, του σε τί συνίσταται και τι αυτή επιφέρει και του πώς θα βαθμολογηθεί τελικά και με ποια επιμέρους κριτήρια το συγκεκριμένο κριτήριο αξιολόγησης, επαφίοντας ανεξέλεγκτο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εύρος, επί τη βάσει αυτής της αοριστίας, κρίσης στην αναθέτουσα να εφαρμόσει την προτίμηση και το κριτήριο αξιολόγησης κατά το δοκούν. Το κριτήριο αξιολόγησης ΚΓ3 ως συνέχεια και εφαρμογή των παράνομων και αδικαιολόγητων και μη εδραζόμενων καν σε μια έστω και καταρχήν εύλογη κρίση και μια επίφαση σοβαρής αιτιολογίας και σκοπιμότητας της αναθέτουσας, οριζομένων της προτιμήσεως 6 και των προδιαγραφών 42-44 του Πίνακα 1 της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ είναι ομοίως παράνομο, ως αδικαιολόγητο, επαγόμενο αδιαφάνεια και άνιση μεταχείριση, καταχρηστικό και περιοριστικό του ανταγωνισμού, θέτει δε σε κατώτερη μοίρα κατώτερα προϊόντα από ανώτερα και τουλάχιστον ελεγμένα από ανέλεγκτα. Επίσης, είναι και ασαφές ως προς το με ποιον τρόπο θα βαθμολογηθεί και πώς θα μετουσιωθεί η προτίμηση του χυτού έναντι του προκατασκευασμένου σε βαθμολογικό επίπεδο, λαμβανομένου συγχρόνως υπόψη ότι οι γραμμές προδιαγραφών 42-44 θέτουν ελάχιστα όρια για το προκατασκευασμένο, η υπέρβαση των οποίων ευλόγως πρέπει να οδηγήσει σε υπερβαθμολόγηση. Άρα, τι και πώς θα υπερβαθμολογηθεί; Η ιδιότητα του χυτού έναντι του προκατασκευασμένου ή η υπέρβαση των προδιαγραφών του προκατασκευασμένου έναντι του ελαχίστου αυτών; Πώς όμως θα συγκερασθούν αυτά, την ώρα που στην ουσία για το χυτό δεν υπάρχουν ελάχιστες προδιαγραφές; Μήπως, τελικά, ένα προκατασκευασμένο που υπερκαλύπτει κατά πολύ τις δικές του προδιαγραφές βαθμολογηθεί χειρότερα από ένα χυτό, το οποίο δεν θα αναφέρει καν προδιαγραφές, απλώς για τη χάρη του ότι είναι χυτό; Ή μήπως το χυτό θα βαθμολογηθεί ακόμη περισσότερο με κατά δήλωση προδιαγραφές του εγκαταστάτη ή με αυτόβουλες εκ μέρους του αναφορές ότι είναι ίδιο με ένα προκατασκευασμένο άλλου προϊόντος που όμως δεν εγκατέστησε; Υπάρχει κάποια αναλογία στα προς επίτευξη όρια προδιαγραφών μεταξύ χυτού και προκατασκευασμένου ή επί μόνο του προκατασκευασμένου ως προς την υπερβαθμολόγηση λόγω προτίμησης, επί του χυτού; Υπάρχει κάποια μεταξύ τους βαθμολογική αντιστοιχία, δηλαδή μεταξύ προτίμησης του χυτού και υπερκάλυψης ελαχίστων ζητουμένων από το προκατασκευασμένο; Αν ναι, ποια; Αν όχι, είναι αυθαίρετη η βαθμολόγηση και πότε εξάλλου και με ποιον τρόπο θα κριθεί αυτό; Υπάρχει ένα συγκεκριμένο ποσοστό πριμοδότησης του χυτού έναντι του προκατασκευασμένου; Εκφρασμένο σε αναλογία επί της υπερκάλυψης

Αριθμός απόφασης: 921/2018

κάποιων επιμέρους προδιαγραφών που ισχύουν για το προκατασκευασμένο; Ή σε σταθερές βαθμολογικές μονάδες; Με όλα αυτά άγνωστα, θα είναι αδύνατον να ελεγχθεί τελικά η αντικειμενικότητα και το ενιαίο μέτρο κρίσης της βαθμολόγησης και εξάλλου θα είναι αδύνατον να υπάρξει έλεγχος και ίση μεταχείριση κατά τη διάρκειά της. Με όλα εξάλλου τα παραπάνω άγνωστα δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί ως προς τη νομιμότητα του ούτε ο βαθμολογικός σχεδιασμός και η συγκεκριμένη βαθμολογικά μεθοδολογία της αναθέτουσας επί του κριτηρίου αξιολόγησης, αφού είναι παντελώς αόριστη. Βλάπτεται έτσι και η προδικαστική και δικαστική μου προστασία λόγω της αδυναμίας ελέγχου και επαληθευσιμότητας ορθής εφαρμογής του κριτηρίου αξιολόγησης και αντικειμενικής βαθμολόγησης και ενιαίου βαθμολογικού μέτρου. Και σημειωτέον πρόκειται εν προκειμένω, για ζητήματα αντικειμενικής κρίσης, μετρούμενα σε αριθμούς, ποσοότητες και όλως αντικειμενικά και μονοσήμαντα δεδομένα, όπως και δύο γνωστές εκ των προτέρων τεχνικές λύσεις, το χυτό και το προκατασκευασμένο αντικραδασμικό (εξάλλου οι επιμέρους ιδιότητες του χυτού μόνο κατά δήλωση προκύπτουν στην πραγματικότητα άρα είναι έωλες και θα φανούν μόνο στην εκτέλεση, ενώ αυτές του προκατασκευασμένου υπάγονται στις εκ των προτέρων ορισμένες προδιαγραφές, άρα είναι προκαθορισμένες και ποσοτικές). Και η φύση του κριτηρίου δεν αφήνει περιθώριο για υποκειμενικές κρίσεις και ποιοτικά κριτήρια και μη γνωστά κατά την αξιολόγηση δεδομένα, ώστε να δικαιολογείται μια τέτοια αοριστία και ελαστικότητα στην εκ των προτέρων διάρθρωση ενός ενιαίου και τουλάχιστον ελεγχόμενου και σαφούς μέτρου κρίσης, εν μέσω τέτοιων τεχνικών παραμέτρων. Είναι σαφές από τα παραπάνω ή μάλλον είναι το μόνο σαφές, ότι δεν είναι τεχνικά και λογικά δυνατόν να λάβει χώρα ορθή βαθμολόγηση στο κριτήριο αξιολόγησης ΚΓ3 και η εφαρμογή του θα οδηγήσει σε άνιση μεταχείριση και αδιαφάνεια. Άρα, για το σύνολο των παραπάνω παρανομιών, αντιφάσεων και αοριστιών που συγχρόνως καθιστούν εντελώς έωλη και αυθαίρετη την αξιολόγηση, δημιουργούν κίνδυνο άνισης μεταχείρισης και αδιαφάνειας, δυσχεραίνουν δε εμένα να προετοιμάσω ορθά την προσφορά μου, αφού δεν ξέρω τι προτιμάται, τι βαθμολογείται, τι δεν βαθμολογείται, τι δεν διαδραματίζει ρόλο και τι διαδραματίζει και αν διαδραματίζει σε τι ακριβώς συνίσταται ο ρόλος αυτός, με αποτέλεσμα να μην μπορώ να συντάξω ορθή προσφορά και με γνώση του τρόπου ανάθεσης και του αληθούς κριτηρίου

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ανάθεσης και πώς αυτό θα εφαρμοσθεί στην πράξη και με βάση ποια κριτήρια θα επιλεγεί ο ανάδοχος. Συνεπώς, είναι ακυρωτέα η διακήρυξη και οι επιμέρους όροι αυτής και της επισυνημμένης σε αυτή Μελέτης κατά το σύνολο των παραπάνω όρων που αναφέρω αναλυτικά, αλλά τελικά και λόγω έκτασης της παρανομίας και του μη μεμονωμένου και τυχόν εντοπισμένου χαρακτήρα αυτής και της δυσχέρειας προετοιμασίας προσφοράς, η διακήρυξη είναι και εν όλω ακυρωτέα.»

61. Επειδή στις απόψεις επί του παραπάνω δεύτερου μέρους του ΠΕΜΠΤΟΥ λόγου της προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι: «5. Τέλος, αναφορικά με την αιτίαση του προσφεύγοντος για το κριτήριο της ανάθεσης του παρόντος διαγωνισμού που είναι η χαμηλότερη τιμή και τη μη επιτρεπτή παρείσφρυση στη διακήρυξη όρων που θέτουν άλλες παραμέτρους πλην της χαμηλότερης τιμής στηρίζεται σε εσφαλμένη αντίληψη ως προς αυτό. Ο προσφεύγων φαίνεται να αγνοεί το κριτήριο ανάθεσης του διαγωνισμού τη διακήρυξη του οποίου προσβάλλει και αυτό είναι σύμφωνα με το άρθρο 2.3.1 της διακήρυξης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά: βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, κριτήριο ανάθεσης νομίμως προβλεπόμενο και σε συμφωνία με το άρθρο 86 του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, ως προς το κριτήριο ανάθεσης, κατά το ενωσιακό δίκαιο η αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τα μέχρι τώρα ισχύοντα έχει δύο επιλογές, με βάση τις ανάγκες της και κατά την κρίση της είτε να συγκρίνει τις προσφορές μόνο με βάση την τιμή είτε να προκρίνει την προσφορά με την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, γεγονός που σημαίνει ότι, πέραν της τιμής, θα συνεκτιμηθούν και άλλα κριτήρια για την ανάθεση. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να λάβει υπόψη της τη φύση και τις ιδιαιτερότητες κάθε σύμβασης, εξετάζοντάς την κάθε μία ξεχωριστά και επιλέγοντας το πλέον κατάλληλο κριτήριο, ώστε να διασφαλιστεί ο ελεύθερος ανταγωνισμός και η επιλογή της καλύτερης προσφοράς (βλ. αναλυτικότερα Κατευθυντήρια Οδηγία αρ. 11 της ΕΑΑΔΗΣΥ με θέμα «Κριτήρια ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων»). Πλέον, στο ν. 4412/2016 (άρθρο 86 παρ.2 περ. α έως στ) και στο άρθρο 67 της οδηγίας 2014/24/EK ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης ορίζεται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά που ως έννοια τροποποιήθηκε για να συμπεριλάβει τις αναθέσεις που βασίζονται σε κριτήρια ποιοτικά μη οικονομικά καθώς και εκείνες που βασίζονται μόνο στην τιμή και ως εκ τούτου αμφότερες

Αριθμός απόφασης: 921/2018

καλύπτονται από τον ως άνω ενιαίο μοναδικό όρο. Τα κριτήρια ανάθεσης που έχει καθορίσει η αναθέτουσα αρχή πρέπει να αναφέρονται στην εκτέλεση της συγκεκριμένης υπό ανάθεση σύμβασης και όχι αφηρημένα στην εν γένει εκτέλεση συμβάσεων από τον προσφέροντα οικονομικό φορέα. Διευκρινίζεται λοιπόν, ότι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφοράς εξακολουθεί να μπορεί να εκτιμηθεί στη βάση είτε της τιμής είτε του κόστους με μία προσέγγιση αποτελεσματικότητας ως προς αυτό είτε της βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής χωρίς να θίγεται παράλληλα η εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που καθορίζουν τις αμοιβές για ορισμένες υπηρεσίες ή σταθερές τιμές για ορισμένα αγαθά. Ειδικότερα, όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η αναθέτουσα αρχή δύναται να λαμβάνει υπόψη, κατά την κρίση της, διάφορα κριτήρια συνδεδεμένα με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης, όπως παραδείγματος χάριν ποιότητα, τιμή, τεχνική αξία, αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, κόστος λειτουργίας, αποδοτικότητα, εξυπηρέτηση μετά την πώληση και τεχνική συνδρομή, ημερομηνία παράδοσης και προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης. Ως κριτήριο ανάθεσης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αφενός καθιστά δυσχερή τη συμπαιγνία μεταξύ των ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων, αφετέρου δίνει στην αναθέτουσα αρχή τη δυνατότητα οργάνωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας με σύνθετα κριτήρια, προκειμένου το αποτέλεσμά της να ικανοποιεί πληρέστερα (και όχι μόνο από άποψη κόστους) τις ανάγκες της. Εν προκειμένω, στο άρθρο 3.1.2 της διακήρυξης ως προς την αξιολόγηση των προσφορών υπάρχει πρόβλεψη τι συμβαίνει στην περίπτωση ισοδύναμων προφορών, δηλαδή προσφορών με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων οπότε και η ανάθεση γίνεται στην προσφορά με την μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς. Αν οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια βαθμολογία τεχνικής προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων. Αντίθετα, στο άρθρο Β.1.7.(ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ Ή ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ) της τεχνικής έκθεσης-μελέτης αποτυπώνεται η ορολογία που η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί στις ειδικές απαιτήσεις των

Αριθμός απόφασης: 921/2018

τεχνικών προδιαγραφών και που θέτει προς άρση τυχόν ασαφειών. Ο προσφεύγων όμως φαίνεται να συγχέει για ακόμη μία φορά την έννοια των τεχνικών προδιαγραφών στο ως άνω σημείο Β.1.7 όπου αποτυπώνεται μία γενική ορολογία γι' αυτές με την έννοια της αξιολόγησης των προσφορών η οποία και λαμβάνει χώρα με τον τρόπο που με σαφήνεια προσδιορίζει η διακήρυξη. Τα αντιθέτως προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα ότι δήθεν δεν συμβαδίζουν οι ποιοτικές παράμετροι που τίθενται με το κριτήριο ανάθεσης της χαμηλότερης τιμής δεν ισχύουν στον εν λόγω διαγωνισμό διότι δεν λαμβάνει υπόψη τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής που ρητά τίθεται στη διακήρυξη (Βλ. αναλυτικά σε Δημήτρη Γ. Ράικο, "Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων", Εκδόσεις Σάκκουλα, 2014 σελ. 460 επ.) ως διέπον το διαγωνισμό κριτήριο ανάθεσης. Πρόκειται για στοιχείο κρίσιμο που αγνοεί ο προσφεύγων καθώς είναι αυτό που θα καθορίσει ποιος από τους προσφέροντες που κατέθεσαν παραδεκτή προσφορά και συγκεντρώνει τα κριτήρια καταλληλότητας έχει προσφέρει την καλύτερη προσφορά στη βάση του συγκεκριμένου κριτηρίου ανάθεσης. Στην προκειμένη περίπτωση το κριτήριο ανάθεσης περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 2.3.1 της διακήρυξης με αναλυτική περιγραφή του τρόπου που σταθμίζονται και εκτιμώνται τα επιμέρους κριτήρια βάσει των συντελεστών βαρύτητας των ομάδων Α έως Δ του επισυναπτόμενου πίνακα με πλήρη συμφωνία του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης. Πληρούνται λοιπόν σωρευτικά τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά τους ήτοι η ακαταλληλότητα-προσφορότητά του, η σύνδεσή του με το αντικείμενο της σύμβασης, η ρητή μνεία του κριτηρίου ανάθεσης καθώς και η τήρηση των θεμελιωδών αρχών του ενωσιακού δικαίου (βλ. ενδεικτ. ΔΕΚ απόφαση στην υπόθεση C-513/99, ό.π., σκέψη 60, απόφαση Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-4/01, ό.π., σκέψη 66, απόφαση Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-183/00 σκέψη 74). Στηρίζεται λοιπόν, σε εσφαλμένη αντίληψη ως προς το ισχύον κριτήριο ανάθεσης με αποτέλεσμα να συγχέει μη νομίμως το στάδιο των τεχνικών προδιαγραφών με το στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών. Μία προσεκτική επισκόπηση των τευχών του διαγωνισμού οδηγεί στη διαπίστωση του ειδικού και μετρήσιμου χαρακτήρα του κριτηρίου ανάθεσης, της επαληθευσιμότητάς του και της εφαρμογής του με τρόπο αντικειμενικό και ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την αξιολόγηση των προσφορών. Ως εκ τούτου βάσει των ανωτέρω τυχάνουν απορριπτέα ως νόμω αβάσιμα τα

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αντιθέτως προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα. Αναφορικά της σωρείας των ως άνω σχετικών παραπόνων επειδή είναι προφανές ότι βάσει των σαφών όρων που η διακήρυξη και η μελέτη αυτής θέτει ουδεμία ασάφεια καταρχάς δημιουργείται. Ακόμη όμως και αν υποτεθεί ότι ορισμένα ζητήματα έχρηζαν διευκρίνισης από την αναθέτουσα αρχή και τα οποία θα έπρεπε αυτά να έχουν τεθεί κατά την προδιαγωνιστική φάση πριν την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Προβλέπεται λοιπόν, η δυνατότητα υποβολής διευκρινιστικών ερωτημάτων, ώστε να μπορέσει καλύτερα να έχει προετοιμαστεί ο προσφεύγων κατά τη ρητή πρόβλεψη του ως άνω άρθρου 2.1.3 της διακήρυξης σύμφωνα με τους όρους του τελευταίου. Η τεχνική φύση του αντικείμενου της σύμβασης ενδεχομένως δημιουργεί κάποια ερωτήματα τα οποία η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να διευκρινίζει. Από τη στιγμή λοιπόν που ο προσφεύγων έλαβε γνώση των όρων της διακήρυξης είχε τη δυνατότητα να υποβάλλει αίτημα διευκρινίσεων μέσω ΕΣΗΔΗΣ προκειμένου να άρει οποιαδήποτε δημιουργηθείσα σε αυτόν απορία, ενέργεια όμως που παρέλειψε.»

62. Επειδή ρητώς και σαφώς ορίζεται στο άρθρ. 86 του ν. 4412/2016 ότι «Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης...Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης την σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας Η βαθμολογία είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Η συνολική βαθμολογία όπως προκύπτει από τον τύπο της παρ. 11 κυμαίνεται από 100

Αριθμός απόφασης: 921/2018

έως 120 βαθμούς.» Με το δεύτερο μέρος του ΠΕΜΠΤΟΥ λόγου της προσφυγής ο προσφεύγων βάσιμα ισχυρίζεται ότι ο πλησσόμενος όρος της διακήρυξης δημιουργεί σύγχυση και ασάφεια ως προς την αληθή έννοια των *προτιμήσεων* που εισάγει ο πλησσόμενος όρος, αλλά και ως προς την εφαρμογή των *προτιμήσεων* κατά τη σταθμισμένη βαθμολόγηση των προσφορών, δηλαδή ως προς την λειτουργία των *προτιμήσεων* που τίθενται μάλιστα και κατά φθίνουσα σειρά και που εισάγουν προτιμητέα τεχνικά χαρακτηριστικά, εκ των οποίων, άλλα μεν αντιστοιχούν σε βαθμολογούμενα κριτήρια και άλλα όχι. Εν προκειμένω και επιπροσθέτως της ασάφειας, ο πλησσόμενος όρος αντιβαίνει ευθέως και το άρθ. 86 του ν. 4412/2016 ως άνω, το οποίο ορίζει ότι στα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να διευκρινίζεται η στάθμιση κάθε ενός κριτηρίου που έχει επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς και ότι μόνον αν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους τότε μόνο τα κριτήρια μπορούν να σημαίνονται κατά φθίνουσα σειρά. Όπως βάσιμα αναφέρει ο προσφεύγων, με τον πλησσόμενο όρο συνδυαστικά με τις παραπάνω αναλυτικά αναφερόμενες «*προτιμήσεις*» που έθεσε η αναθέτουσα αρχή και συνδυαστικά με τα βαθμολογούμενα κριτήρια, προκύπτει ότι, θέτοντας η αναθέτουσα αρχή παρά την ρητή ως άνω πρόβλεψη του νόμου κριτήρια κατά φθίνουσα σειρά «*προτίμησης*» εκ των οποίων άλλα μεν ανεπίτρεπτα συνοδεύονται και με βαθμολογούμενα κριτήρια και άλλα δε επίσης ανεπίτρεπτα δεν αντιστοιχούν σε βαθμολογούμενα κριτήρια, καθιστά αδύνατη την αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης των διαγωνιζομένων ως προς τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα κριτήρια ανάθεσης τα οποία παρίστανται ασαφή αντιφατικά αόριστα και εν τέλει αυθαίρετα. Προς αποφυγή επαναλήψεων γίνεται παραπομπή στις συγκεκριμένες περιπτώσεις ασαφειών που αναλυτικά παραθέτει ο προσφεύγων. Εν προκειμένω, παρότι ο νόμος ως άνω εύλογα διαχωρίζει τον τρόπο βαθμονόμησης των κριτηρίων απαιτώντας διακριτά και όχι αλληλοεπικαλυπτόμενα να τίθεται σε σχέση με κάθε ένα κριτήριο είτε μεμονωμένη συγκεκριμένη στάθμιση αυτού είτε αν αυτό δεν είναι αντικειμενικά δυνατόν τότε μόνο να τίθεται φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας, όμως η αναθέτουσα αρχή σε σχέση με τον πλησσόμενο όρο οτέ μεν για το ίδιο κριτήριο έθεσε και κριτήριο στάθμισης αυτού και προτίμηση κατά φθίνουσα σειρά, οτέ δε για άλλο κριτήριο έθεσε **μόνο** φθίνουσα σειρά **χωρίς** κριτήριο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

στάθμισης, χωρίς να συντρέχει αντικειμενικός λόγος, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει ο τρόπος με τον οποίο θα αξιολογηθούν οι προσφορές καθώς δεν προκύπτει με ποιόν τρόπο θα βαθμολογηθούν ή εν γένει θα αξιολογηθούν οι λεγόμενες *προτιμήσεις* που στερούνται κριτηρίου βαθμονόμησης καθώς και οι προτιμήσεις για τις οποίες συντρέχει επίσης και κριτήριο βαθμονόμησης. Ωστόσο όμως, σύμφωνα με τον νόμο ως άνω, εφόσον η αναθέτουσα αρχή επέλεξε το συγκεκριμένο κριτήριο ανάθεσης, όφειλε σύμφωνα με τον νόμο διακριτά και με σαφήνεια να καθορίσει μονοσήμαντα και συγκεκριμένα την στάθμιση κάθε ενός κριτηρίου ανάθεσης θέτοντας την αντίστοιχη στάθμιση κριτηρίου, είτε άλλως και εφόσον τούτο δεν θα ήταν δυνατόν αντικειμενικά να καθορίσει σε σχέση με το κριτήριο αυτό φθίνουσα σειρά προτίμησης, αποκλειομένης της συλλήβδην θέσπισης και των δύο μεθόδων σε σχέση με ένα δεδομένο κριτήριο και αποκλειομένης της θέσπισης φθίνουσας σειράς προτιμήσεων εφόσον τούτο δεν αιτιολογείται αντικειμενικά. Η αναθέτουσα αρχή δεν απαντά επί των ισχυρισμών της προσφυγής αλλά εσφαλμένα υπολαμβάνοντας ότι αμφισβητείται αυτό καθ' εαυτό το κριτήριο ανάθεσης της προμήθειας υπεραμύνεται του δικαιώματός της ότι νόμιμα έθεσε ως κριτήριο ανάθεσης την *πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής*, πράγμα το οποίο δεν αμφισβητείται στην προσφυγή. Επίσης, αβάσιμα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή ότι ο προσφεύγων συγχέει το στάδιο των τεχνικών προδιαγραφών με το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, δεδομένου μάλιστα ότι με το επιλεγέν κριτήριο ανάθεσης και σύμφωνα με το άρθρ. 86 του ν. 4412/2016 ο βαθμός συμμόρφωσης ή και υπερκάλυψης ακριβώς των τεχνικών προδιαγραφών σε συνδυασμό με τη συγκεκριμένη στάθμιση κάθε ενός αλληλένδετου με αντίστοιχη τεχνική προδιαγραφή επιλεγέντος κριτηρίου αναδεικνύουν νόμιμα τη συμφερότερη προσφορά. Επίσης, αβάσιμα η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι εφόσον προέκυπτε ασάφεια του πλησσόμενου όρου, όμως ο προσφεύγων παρέλειψε να ζητήσει σχετική διευκρίνιση, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν υποχρεούται προς τούτο. Συνεπώς, για όλους τους παραπάνω λόγους πρέπει να: i) ακυρωθεί ο πλησσόμενος όρος, ii) να ακυρωθούν και όλοι οι λοιποί όροι της διακήρυξης κατά το τμήμα τους που προβλέπουν φθίνουσα σειρά «*προτιμήσεων*» ή/και εν γένει «*προτιμήσεις*» και iii) να ακυρωθεί η παράλειψη βαθμολόγησης κριτηρίων και ιδία η παράλειψη σχετικής στάθμισης που η

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αναθέτουσα αρχή προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

63. Επειδή στον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης προβλέπεται ότι « **2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο Β “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι: Τεχνική Έκθεση - Περιγραφή και το Παράρτημα ΙΙ: Φύλλο Συμμόρφωσης Τεχνικής Προσφοράς – Κριτήρια Αξιολόγησης, που αποτελούν αναπόσπαστα τμήματα της παρούσας, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στα ως άνω Παραρτήματα και τις απαιτούμενες υπεύθυνες δηλώσεις. Η Α/Α διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση και όποιου άλλου εγγράφου δικαιολογητικού για την απόδειξη της συμμόρφωσης του οικονομικού φορέα σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο έως και την ολοκλήρωση της σύμβασης το κρίνει αναγκαίο εφόσον ο οικονομικός φορέας έχει δηλώσει την σχετική του συμμόρφωση.» Περαιτέρω στον όρο Β5 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, με τον τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ» (σελ. 3) προβλέπεται ότι : «Β.5. ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ, ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ, ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΤΑΠΗΤΑ ....» 4. Αποδεικτικά σήματος και επιπέδου διαπίστευσης του προμηθευτή (διαγωνιζόμενος) συμφώνως του πίνακα που ακολουθεί.**

Πίνακας 2. Απαιτήσεις Σήματος και Τεχνικής Ικανότητας Εγκατάστασης Εξοπλισμού – Προμηθευτής (διαγωνιζόμενος) & Εφαρμοστής

Στήλη Γραμμ ή 1	(α) Ιδιότητα	(β) Απαίτηση	(γ) Αποδεικτικό μέσο
	Συμμόρφωση με πρότυπα.		
2	1.1. EN 9001:2008 είτε ισοδύναμο.	Συμμόρφωση.	Αρμοδίως διαπιστευμένοι φορείς πιστοποίησης *
3	1.2. EN 14001:2004 είτε ισοδύναμο.	Συμμόρφωση.	Ως άνωθεν
4		2. Διαπίστευση τεχνικής ικανότητας εργασιών εγκατάστασης εξοπλισμού.	

Αριθμός απόφασης: 921/2018

5	2.1. Επάρκεια ικανότητας εγκατάστασης εξοπλισμού.	Βεβαίωση αποδοχής επάρκειας	Έγγραφο της παραγωγού
6	2.2. Εμπειρία παρόμοιων προμηθειών	Βεβαιωμένες περαιώσεις καλώς	Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης εξοπλισμού ποδοσφαιρικού τάπητα τριών κατ' ελάχιστον γηπέδων ποδοσφαίρου.
7	2.3. Εμπειρία ισοδύναμων προμηθειών	Βεβαιωμένη περαίωση ανάλογου επιπέδου ποιότητας	Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης εξοπλισμού ποδοσφαιρικού τάπητα ενός (1) κατ' ελάχιστον γηπέδου ποδοσφαίρου διαπιστευμένου από την FIFA.
8	2.4. Επάρκεια Εξοπλισμού	Απόδειξη διάθεσης εξοπλισμού εγκατάστασης	Κατά περίπτωση (αποδεικτικό νομής, κατοχής, έγγραφο χρησιδανείου κ.τ.λπ.)

* Τα πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από φορείς πιστοποίησης, διαπιστευμένους από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. (Ε.Σ.Υ.Α.) ή από φορέα διαπίστευσης μέλος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (European Cooperation for Accreditation – EA) και μάλιστα, μέλος της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (M.L.A.) αυτής.

Ακολουθως στον όρο 2.2.6 της διακήρυξης προβλέπεται ότι «**2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα** Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οικονομικοί φορείς απαιτείται: α) κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών (3) τελευταίων ετών, να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον: α.1. επιτυχώς μία (1) ισοδύναμη σύμβαση του συγκεκριμένου τύπου (προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού γηπέδου ποδοσφαίρου με συνθετικό χλοοτάπητα ποδοσφαίρου και να έχουν επιτύχει εντός των πλαισίων της υλοποίησής της την πιστοποίηση του γηπέδου από την FIFA για την κατηγορία κατάταξης Quality και/ή Quality Pro), και επιπλέον α.2. να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τρεις (3) κατ' ελάχιστον ανάλογες κατά την τελευταία τριετία (3ετία) συμβάσεις προμήθειας κυρίως εξοπλισμού (ποδοσφαιρικών ταπήτων) σε γήπεδα ποδοσφαίρου ανεξαρτήτως προϋπολογισμού. ... δ) να διαθέτουν τα παρακάτω πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από επίσημα ινστιτούτα ελέγχου ποιότητας ή υπηρεσίες αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές στις τεχνικές προδιαγραφές ή σε πρότυπα: 1. Πιστοποιητικό ελέγχου αντοχής και περιβαλλοντικής συμβατότητας του προσφερόμενου συνθετικού χλοοτάπητα, 2. Πιστοποιητικά ελέγχου του προσφερόμενου ποδοσφαιρικού τάπητα για την κατηγορία κατάταξης FIFA Quality και FIFA Quality Pro, 3. Πιστοποιητικό ελέγχου της αντοχής και περιβαλλοντικής συμβατότητας του υλικού επίδοσης» Και περαιτέρω στον όρο 2.2.7 προβλέπεται ότι «**Πρότυπα διασφάλισης**

ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας της σειράς : **α) EN ISO 9001** είτε ισοδύναμου και της σειράς **β) EN ISO 14001** είτε ισοδύναμου.» Στον δε όρο 2.2.9.2.B4.Δ προβλέπεται ότι « 2.2.9 **Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής** .... 2.2.9.2 **Αποδεικτικά μέσα** .... **B.4.** Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν .... **δ) Τα παρακάτω πιστοποιητικά που πρέπει να έχουν εκδοθεί από φορείς πιστοποίησης, διαπιστευμένους από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. (Ε.Σ.Υ.Δ.) ή από φορέα διαπίστευσης μέλος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (European Cooperation for Accreditation – EA) και μάλιστα, μέλος της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (M.L.A.) κατά περίπτωση: 1. Πιστοποιητικό συμμόρφωσης συμφώνως του προτύπου DIN/EN/RAL GZ944/3 (σε ισχύ) είτε ισοδύναμου όσο αφορά τον Έλεγχο αντοχής και περιβαλλοντικής συμβατότητας του προσφερόμενου συνθετικού χλοοτάπητα. Πιστοποιητικό αποτελεσμάτων δοκιμασιών εργαστηριακού ελέγχου από πιστοποιημένο κατά ISO/IEC17025, εξειδικευμένο εργαστήριο. 2. Πιστοποιητικό αποτελεσμάτων εργαστηριακού ελέγχου FIFA -FIFA lab Test- για την κατηγορία FIFA Quality και FIFA Quality Pro και πιστοποιητικό γηπέδου το οποίο θα έχει πιστοποιηθεί με τον προσφερόμενο συνθετικό χλοοτάπητα για την κατηγορία κατάταξης FIFA Quality και/ή FIFA Quality Pro. Το συγκεκριμένο πιστοποιητικό εκδίδεται από την FIFA. 3. Πιστοποιητικό συμμόρφωσης συμφώνως του προτύπου DIN/EN/RAL GZ 944/4 (σε ισχύ) όσο αφορά τον Έλεγχο αντοχής και περιβαλλοντικής συμβατότητας του προσφερόμενου υλικού πλήρωσης είτε ισοδύναμου. Πιστοποιητικό αποτελεσμάτων δοκιμασιών εργαστηριακού ελέγχου από πιστοποιημένο κατά ISO/IEC17025, εξειδικευμένο εργαστήριο.» Σύμφωνα δε με τον όρο 3.2 με τον τίτλο «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου» προβλέπεται ότι « Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα**

Αριθμός απόφασης: 921/2018

πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία ....για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 -2.2.8 αυτής.»

64. Επειδή με τον ΕΚΤΟ και ΕΒΔΟΜΟ λόγους της προσφυγής, με επίκληση των άρθ. 82, 103, 94 παρ. 4, 100 παρ. 2, 4, 6, άρθ. 54 και 79 του ν.4412/2016, στρεφόμενος ο προσφεύγων κατά των παραπάνω όρων της διακήρυξης αναφέρει ότι : « .. **ΕΚΤΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΠΛΗΘΟΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΖΗΤΟΥΜΕΝΩΝ/ΣΥΓΧΥΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ/ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ/ΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ** ..... προκύπτει μια μείζων αντίφαση εν προκειμένω με κριτήρια επιλογής να μετατρέπονται σε στοιχεία τεχνικής προσφοράς και τα δικαιολογητικά κατακύρωσης σε έγγραφα που πρέπει να προσκομιστούν με την τεχνική προσφορά. Με τα παραπάνω, **ΕΠΕΡΧΕΤΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΓΧΥΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (ΟΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ), ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ (ΟΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ) ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ (ΟΠΟΥ ΕΠΡΕΠΕ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΝΑ ΖΗΤΗΘΟΥΝ).** Με άλλα λόγια, χάνεται το νόημα της υποβολής ΕΕΕΣ, καταργείται η προκαταρκτική απόδειξη, μεταφέρεται το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης στην τεχνική προσφορά και συγχέεται το κριτήριο ανάθεσης (δηλαδή εν προκειμένω οι τεχνικές προδιαγραφές, ήτοι τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που αποδεικνύουν την ελάχιστη τεχνική καταλληλότητα του προϊόντος που συνθέτει μαζί με την τιμή αναγκαία το κριτήριο ανάθεσης στο εδώ ισχύον πλαίσιο της πλέον συμφέρουσας προσφοράς με βάση την τιμή), με τα κριτήρια επιλογής (βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 120/2017 και το σύνολο της εκεί νομολογίας που παρατίθεται σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο ως προς το παράνομο μιας τέτοιας σύγχυσης). Παραβιάζεται έτσι και το άρ. 94 παρ. 4 Ν. 4412/2016 περί του περιεχομένου της τεχνικής προσφοράς, το οποίο αναφέρεται στην τεχνική επάρκεια του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ και όχι του ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΟΣ. Τα προσόντα μου ως προσφέροντος αξιολογούνται τελικά στο πλαίσιο της καταλληλότητας του προϊόντος και ως στοιχεία τεχνικής προσφοράς, εντελώς παράνομα και σε αντίθεση με το πνεύμα και το γράμμα της διαδικασίας που αναλυτικά ορίστηκε κατά τα επιμέρους στάδια της στον Ν. 4412/2016, βλ. και άρ. 100 παρ. 2, 4 και 6 αυτού. Έτσι δυσχεραίνεται η εκ μέρους μου προετοιμασία και υποβολή προσφοράς και για τους εξής λόγους, απομειώνεται η οικονομική μεταχείριση μου και η ίση μου μεταχείρισή μου αφού θα αποκλειστώ ήδη από το στάδιο των τεχνικών προσφορών αν τα δικαιολογητικά κατακύρωσής μου για τα παραπάνω κριτήρια επιλογής κριθούν ελλιπή, αλλά δεν θα μπορώ να προσβάλω αντίστοιχα άλλες προσφορές αν δεν πληρούν τα άλλα κριτήρια επιλογής που δεν επιβάλλεται να προσκομιστούν με τα δικαιολογητικά της προσφοράς, αλλά με της κατακύρωσης, ενώ διακινδυνεύονται και τα δικαιώματά μου ως προσφέροντος κατά τα εξής ειδικότερα: 1. Θα πρέπει να προβώ σε δήλωση στο ΤΕΥΔ ως προς τα παραπάνω κριτήρια επιλογής ή όχι αφού θα τα αποδείξω οριστικά με την τεχνική προσφορά; 2. Θα καταπέσει η εγγυητική συμμετοχής κατ' άρ. 103 παρ. 3 και 5 Ν. 4412/2016 αν η τεχνική προσφορά μου τυχόν κριθεί ανεπαρκής σε σχέση με τα παραπάνω στοιχεία που από δικαιολογητικά κατακύρωσης μετατρέπονται σε στοιχεία τεχνικής προσφοράς; Θα κινδυνεύω λόγω τυχόν ψευδούς υπευθύνου δηλώσεως αν η τεχνική προσφορά μου κριθεί ανεπαρκής από την αναθέτουσα ως προς τα παραπάνω στοιχεία; 3. Μπορώ να επικαλεστώ στήριξη σε ικανότητες τρίτου κατ' άρ. 78 Ν. 4412/2016 και τον όρο 2.2.8 της διακήρυξης, με τον οποίο μάλιστα επέρχεται και αντίφαση το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς; Πώς θα την επικαλεστώ αφού εν προκειμένω τα ανωτέρω στοιχεία συνιστούν μέρος της τεχνικής προσφοράς; Αν την επικαλεστώ θα πρέπει να αποδείξω τη διάθεση από τον τρίτο σε εμένα των οικείων πόρων με την τεχνική προσφορά ή με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης όπως προβλέπεται στο άρ. 78 και 80 παρ. 2 Ν. 4412/2016 και τον όρο 2.2.9.2.B8 της διακήρυξης; 4. Θα τυγχάνει εφαρμογής το άρ. 54 Ν. 4412/2016 περί ισοδύναμης απόδειξης τεχνικών προδιαγραφών και η παρ. 5 αυτού ειδικότερα για απόδειξη με κάθε ενδεδειγμένο τρόπο; Αν όχι, θα ήταν αδικαιολόγητο γιατί αφού τα παραπάνω στοιχεία θεσπίζονται τελικά ως στοιχεία της τεχνικής προσφοράς, άρα ως τεχνικές προδιαγραφές, αφού το αντικείμενο της τεχνικής προσφοράς είναι

Αριθμός απόφασης: 921/2018

ακριβώς η πλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών κατ' άρ. 94 παρ. 4 Ν. 4412/2016 τότε αυτό δεν συνάδει με τον περιοριστικό και συγκεκριμένο και στενό χαρακτήρα της απόδειξης των κριτηρίων επιλογής τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του όρου 2.2.6 ενώ καμία περί ισοδυνάμου πρόβλεψη δεν υπάρχει και στον όρο 2.4.3.2 ως προς τα παραπάνω στοιχεία που αποδεικνύουν τη συνδρομή των όρων 2.2.6.α και 2.2.6.β. Εξάλλου, ναι μεν το άρ. 79 παρ. 5 Ν. 4412/2016 προβλέπει ότι..... όμως αυτό ιδρύεται σαν μια ευχέρεια και εξαιρετική περίπτωση, πάντως συγκεκριμένη και εφόσον ανακύψει ζήτημα διαπίστωσης ορθότητας δηλώσεων και πάντως ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΝΩ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΡΧΗΝ ΕΙΧΕ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΙ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙ ΕΕΕΣ και δεν σημαίνει τη δυνατότητα των αναθετουσών αρχών ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΟΥΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΝΑ ΖΗΤΟΥΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ Ή ΑΚΟΜΗ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ. ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΔΙΟΤΙ ΤΟ ΑΡ. 79 ΠΑΡ. 5 ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΜΗΝΕΥΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΡ. 79 ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΠΟΥ ΚΑΘΙΕΡΩΝΕΤΑΙ ΩΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΩΣ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟ Ή ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΦΑΛΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΕΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ. Στο δε ειδικότερο πλαίσιο της υπαγωγής των αποδεικτικών μέσων των κριτηρίων επιλογής ως μέρος της τεχνικής προσφοράς δημιουργούνται και όλα τα ειδικότερα παραπάνω προβλήματα, αντιφάσεις και ασάφειες, που προανέφερα, με κρίσιμη εξάλλου και τη δυνατότητα στήριξης σε τρίτο οικονομικό φορέα. Σημειωτέον, ότι και αν ακόμη θεωρηθεί ότι εκ λάθους τα παραπάνω περιλήφθηκαν και στην ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ και ότι απλά οι προσφέροντες οφείλουν να τα διαθέτουν (καίτοι μόνο η συμπερίληψη στις τεχνικές προδιαγραφές αρκεί για την ασάφεια), ο όρος 2.4.3.2 παραπέμποντας στην ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ απευθείας τρέπει τα παραπάνω κριτήρια επιλογής και δικαιολογητικά κατακύρωσης σε στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που πρέπει να προσκομισθούν με αυτήν και συνεπώς αντιφάσκει με τα παραπάνω. Συνεπώς, πρέπει να ακυρωθεί ο όρος 2.4.3.2 της διακήρυξης και το Κεφ. Β5 της Τεχνικής Έκθεσης κατά το μέρος που θεσπίζει

ως στοιχεία της τεχνικής προσφοράς (αντί δικαιολογητικά κατακύρωσης) τα αποδεικτικά μέσα των κριτηρίων επιλογής 2.2.6.α1, 2.2.6.α2, 2.2.7.Α, 2.2.7.Β.... **ΕΒΔΟΜΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ 2.2.6.Δ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ-ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΟΣ/ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΑΝΑΘΕΣΗΣ/ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ/ΣΥΓΧΥΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ** ..... Τα παραπάνω... στοιχεία αποτελούν ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΥΝ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΝΟΜΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ. Αποτελούν δε επί της ουσίας τεχνικές προδιαγραφές και η θέση τους εντός του πλαισίου των κριτηρίων επιλογής παραβιάζει το άρ. 75 παρ. 1 και 4 Ν. 4412/2016 ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α που ορίζει τον κύκλο αποδεικτικών μέσων και κριτηρίων επιλογής τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας στο Μέρος ΙΙ αυτού. Συγχρόνως, όμως ΕΠΙΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ από τα κριτήρια αξιολόγησης,.... ΟΜΑΔΑ Α ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ-ΑΝΤΟΧΗ ΥΛΙΚΟΥ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: ΚΑ1 ΑΝΤΟΧΗ ΤΗΣ ΙΝΑΣ ΣΤΟΝ ΕΦΕΛΚΥΣΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ 3.000 HR ΣΕ UVΑ, ΚΑ2 ΔΥΝΑΜΗ ΑΠΟΣΠΑΣΗΣ ΘΥΣΑΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΓΗΡΑΝΣΗ ΔΙΑ ΕΜΒΥΘΙΣΗΣ ΣΕ ΘΕΡΜΟ ΥΔΩΡ, ΚΑ3 ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΙΝΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ ΤΟΥ ΓΚΡΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΤΕΧΝΗΤΗ ΓΗΡΑΝΣΗ, ΚΑ4 ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΙΝΑΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΠΟΝΗΣΗΣ, ΚΑ5 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΑΝΑΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΓΗΠΕΔΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΔΙΧΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ, ΚΑ6 ΤΥΠΟΣ ΠΕΛΟΥΣ, που αφορούν έλεγχο αντοχής του συνθετικού χλοοτάπητα και ΟΜΑΔΑ Β ΚΟΣΤΟΣ ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΒ1 ΕΙΔΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ, που αφορά έλεγχο αντοχής και περιβαλλοντικής επίπτωσης υλικού επίδοσης. Συγχρόνως, η ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ της διακήρυξης θεσπίζει ως Απαιτήσεις του Ποδοσφαιρικού Τάπητα στον Πίνακα 1 αυτής μεταξύ άλλων, τις προδιαγραφές των γραμμών 4. Απορρόφηση Κραδασμών, 5. Επιστροφή Ενέργειας, 6. Έλεγχος Αντοχής σε περιβαλλοντικές επιδράσεις σε μηχανική καταπόνηση και περιβαλλοντικής συμβατότητας, στο σημείο 1.3

Αριθμός απόφασης: 921/2018

Αντοχή Συνθετικού Χλοοτάπητα, τις γραμμές 9. Κατάταξη της ίνας στην κλίμακα του γκρι, 10. Αντοχή της ίνας στον εφελκυσμό κατά EN 14836, 11. Δύναμη απόσπασσης θυσάνου μετά από γήρανση δια εμβύθισης σε θερμό ύδων, 12. Επάρκεια της ίνας μετά από δοκιμασία εκτεταμένης μηχανικής καταπόνησης, όλα τα παραπάνω αποδεικνυόμενα με στοιχεία που πρέπει κατά τον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης να υποβληθούν με την τεχνική προσφορά και με τα ανάλογα στοιχεία, εργαστηριακούς ελέγχους και εργαστηριακά πρότυπα και ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές, επιπλέον γραμμές 14 FIFA QUALITY, 15. FIFA QUALITY PRO με αποδεικτικά στοιχεία συμμόρφωσης FIFA LAB TEST από πιστοποιημένα κατά ISO/IEC17025 εργαστήρια διαπιστευμένα από τη FIFA, γραμμές 31 για είδος Υλικού Επίδοσης και 32 περί αντοχής σε περιβαλλοντικές επιδράσεις σε μηχανική καταπόνηση και περιβαλλοντικής συμβατότητας του υλικού επίδοσης, και πάλι αποδεικνυόμενα με εργαστηριακούς ελέγχους από εξειδικευμένα εργαστήρια και με ελέγχους σύμφωνους με εργαστηριακά πρότυπα. ΑΡΑ ΕΠΕΡΧΕΤΑΙ ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ, ΟΛΕΣ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΟΥ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΝΑΦΕΡΘΕΝΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ. ΑΡΑ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΛΥΨΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ 2.2.6.Δ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ. Επαναλαμβάνω, όσα ανέφερα στον αμέσως προηγούμενο λόγο μου περί αντιστροφής σταδίων, αντικατάσταση δικαιολογητικών κατακύρωσης από δικαιολογητικά συμμετοχής, μείζονα ασάφεια και αντίφαση της διακήρυξης, αβεβαιότητα περί των όρων κατάπτωσης της εγγυητικής συμμετοχής μου, αβεβαιότητα αν τελικά μπορώ να στηριχθώ βάσει του όρου 2.2.8 σε ικανότητες τρίτου για το παραπάνω κριτήριο επιλογής ή ακόμα καταλείπεται περιθώριο να βασιστεί άλλος προσφέρων παρανόμως καίτοι πρόκειται για τεχνικές προδιαγραφές, αβεβαιότητα περί του τι απαντάω στο ΤΕΥΔ, αν ισχύουν τα περί ισοδυναμίας που δεν ισχύουν για κριτήρια επιλογής τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας, αλλά για προδιαγραφές, και αν δηλώνω σχετικά με το κριτήριο 2.2.6.Δ και οτιδήποτε άλλο ανέφερα στον παραπάνω ΕΚΤΟ ΛΟΓΟ μου και για την ταυτότητα του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

νομικού λόγου, δεν τα αναφέρω δε αναλυτικότερα για εξοικονόμηση και μόνο χώρου. Επιπλέον, έτσι επέρχεται γενική αντίφαση και αοριστία στη διακήρυξη ως προς τους όρους 2.2.6.Δ, 2.2.9.2.β4.Δ, 2.4.3.2, 2.3.1, 3.2 και το Παράρτημα ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ΜΕΛΕΤΗ, αφού κριτήριο ανάθεσης, κριτήριο επιλογής, δικαιολογητικά συμμετοχής, ΤΕΥΔ, έγγραφα τεχνικής προσφοράς και δικαιολογητικά κατακύρωσης, βαθμολόγηση τεχνικών προσφορών, έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής, προκαταρκτική απόδειξη και οριστική απόδειξη στην κατακύρωση, όλα μεταξύ τους συγχέονται, τα ίδια πράγματα αναφέρονται με 2 συγχρόνως τρόπους, πρέπει να προσκομιστούν με ΤΕΥΔ, τεχνική προσφορά και δικαιολογητικά κατακύρωσης και τα ίδια στοιχεία μπορούν να επιφέρουν αποδοχή ή αποκλεισμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εκτός των οικονομικών προσφορών. Επέρχεται πλήρης ασάφεια, αοριστία, ανασφάλεια και δυσχέρεια σύνταξης της προσφοράς μου αφού δεν γνωρίζω τι πρέπει να δηλώσω, τι πρέπει να προσκομίσω και ως τι και πότε, δεν γνωρίζω πως θα βαθμολογηθώ, σε ποιο στάδιο θα κριθεί η αποδοχή της προσφοράς μου καταρχήν και αν παραδεκτώς οι άλλοι προσφέροντες θα μπορούν να στηριχθούν σε ικανότητες τρίτων ως προς τεχνικές προδιαγραφές, απαγορευμένα κατ' άρ. 78 Ν. 4412/2016, πράγμα που όμως φαίνεται ότι παρανόμως θεσπίζεται εκ πλαγίου στη διακήρυξη από την παραπομπή του όρου 2.2.8 στον όρο 2.2.6 και τη συμπερίληψη των παραπάνω τεχνικών προδιαγραφών και κριτηρίων αξιολόγησης στα κριτήρια επιλογής τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Συγχρόνως, καταλείπεται στην αναθέτουσα ευρύτατο περιθώριο άνισης μεταχείρισης και αδιαφάνειας, δυνάμενη να ερμηνεύσει κατά το δοκούν όλα τα παραπάνω τα αντιφατικά κατά την αξιολόγηση, με πλήρη έλλειψη ελέγχου και σαφήνειας και ασφάλειας κατά τη διαδικασία.... Επομένως, το κριτήριο επιλογής 2.2.6.Δ και ο όρος περί των αποδεικτικών του μέσων 2.2.9.2.β4.Δ πρέπει να ακυρωθούν για κάθε παραπάνω λόγο, όπως τελικά λόγω της ως άνω σύγχυσης, αντίφασης και ασάφειας πρέπει να ακυρωθούν και οι όροι 2.4.3.2, 2.3.1, 3.2 και το Παράρτημα ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ΜΕΛΕΤΗ όσον αφορά τις Απαιτήσεις του Ποδοσφαιρικού Τάπητα στον Πίνακα 1 και τις γραμμές-προδιαγραφές 4. Απορρόφηση Κραδασμών, 5. Επιστροφή Ενέργειας, 6. Έλεγχος Αντοχής σε περιβαλλοντικές επιδράσεις σε μηχανική καταπόνηση και περιβαλλοντικής συμβατότητας, στο σημείο 1.3 Αντοχή Συνθετικού Χλοοτάπητα, τις γραμμές 9.

Αριθμός απόφασης: 921/2018

Κατάταξη της ίνας στην κλίμακα του γκρι, 10. Αντοχή της ίνας στον εφελκυσμό κατά EN 14836, 11. Δύναμη απόσπασης θυσάνου μετά από γήρανση δια εμβύθισης σε θερμό ύδωρ, 12. Επάρκεια της ίνας μετά από δοκιμασία εκτεταμένης μηχανικής καταπόνησης, 14. FIFA QUALITY, 15. FIFA QUALITY PRO με αποδεικτικά στοιχεία συμμόρφωσης FIFA LAB TEST από πιστοποιημένα κατά ISO/IEC17025 εργαστήρια διαπιστευμένα από τη FIFA, γραμμές 31 για είδος Υλικού Επίδοσης και 32 περί αντοχής σε περιβαλλοντικές επιδράσεις σε μηχανική καταπόνηση και περιβαλλοντικής συμβατότητας του υλικού επίδοσης. Όπως και τελικά λόγω του μεγέθους της ασάφειας και της επίδρασης των αντιφάσεων, επικαλύψεων και παρανομιών κριτηρίων επιλογής, προδιαγραφών και κριτηρίων αξιολόγησης ως και λόγω της συνεπαγόμενης δυσχέρειας σύνταξης προσφοράς πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της η διακήρυξη κατά την κείμενη εθνική και ενωσιακή νομολογία..»

65. Επειδή στις απόψεις επί των παραπάνω ΕΚΤΟΥ και ΕΒΔΟΜΟΥ λόγων της προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει «...καθίσταται απολύτως σαφές ότι η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές του κεφαλαίου Β της τεχνικής έκθεσης. Το γεγονός ότι στην ανωτέρω τεχνική έκθεση περιλαμβάνονται και στοιχεία των κριτηρίων επιλογής δεν θέτει κανένα απολύτως ζήτημα ως προς τη νομιμότητα και τη σαφήνεια της διακήρυξης. Όπως, επίσης, κανένα ζήτημα δεν δημιουργείται όταν στα κριτήρια επιλογής περιλαμβάνονται πιστοποιητικά για την καταλληλότητα των προϊόντων. Πρόβλημα θα δημιουργούνταν εάν υπήρχε ταύτιση των κριτηρίων επιλογής και των κριτηρίων ανάθεσης, πράγμα που, εν προκειμένω, δεν συντρέχει σε καμία περίπτωση. Και τούτο διότι τα κριτήρια ανάθεσης ορίζονται επακριβώς στον υπ' αριθμόν 2.3. όρο της διακήρυξης και δεν ταυτίζονται σε καμία περίπτωση με τα κριτήρια επιλογής. Ο προσφεύγων στην προδικαστική προσφυγή του δεν αναφέρει κανένα απολύτως κριτήριο ανάθεσης, το οποίο να συνιστά ταυτοχρόνως κριτήριο επιλογής. Περιορίζεται απλώς και μόνον στην αναφορά ότι υπάρχει κάλυψη των κριτηρίων επιλογής και των κριτηρίων ανάθεσης. Όπως ευθέως προκύπτει από τους όρους της διακήρυξης δεν υπάρχει καμία τέτοια κάλυψη. Ειδικότερα, τα κριτήρια επιλογής προσδιορίζονται στους όρους 2.2.4., 2.2.5, 2.2.6. και 2.2.7. της διακήρυξης και τα κριτήρια ανάθεσης στον υπ' αριθμόν 2.3. όρο της

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διακήρυξης. Από μία απλή και μόνο ανάγνωση των όρων αυτών προκύπτει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι τα κριτήρια επιλογής και τα κριτήρια ανάθεσης δεν ταυτίζονται, ούτε συγχέονται μεταξύ τους. Τουναντίον, από το περιεχόμενο της προδικαστικής προσφυγής του προσφεύγοντος προκύπτει ότι ο τελευταίος συγχέει τις τεχνικές προδιαγραφές με τα κριτήρια επιλογής.... Κατά συνέπεια, είναι προφανές ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος είναι αβάσιμοι και θα πρέπει να απορριφθούν, με δεδομένο ότι δεν υπάρχει καμία ασάφεια και καμία αοριστία στην προσβαλλόμενη εκ μέρους του διακήρυξη και στην τεχνική έκθεση/μελέτη. Β. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, επίσης, ότι η διακήρυξη, στην οποία αναφέρεται ότι η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές του κεφαλαίου Β της τεχνικής έκθεσης παραβιάζει τη διάταξη του άρθρου 94 παρ. 4 του ν. 4412/2016.... Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια. Εν αντιθέσει με όσα υποστηρίζει ο προσφεύγων, στην ανωτέρω διάταξη δεν ορίζεται ότι η τεχνική επάρκεια αφορά μόνο στο προϊόν και όχι στον προσφέροντα. Πέραν τούτου, η αναφορά της λέξης «ιδίως» στην ανωτέρω διάταξη πιστοποιεί ότι τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια αναφέρονται ενδεικτικά. Αυτό σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει την υποβολή πρόσθετων εγγράφων στην τεχνική προσφορά. Γ. Όσον αφορά στον ισχυρισμό του προσφεύγοντος περί υποχρέωσης προσκόμισης δικαιολογητικών κατακύρωσης στην τεχνική προσφορά, αυτός είναι απολύτως αβάσιμος. Και αυτό γιατί στην τεχνική έκθεση/μελέτη και συγκεκριμένα στον όρο Β.5. αυτής ορίζεται ότι: «οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να διαθέτουν απαραίτητα.....», ενώ εν συνεχεία αναφέρεται ότι: «Τονίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή διατηρεί το δικαίωμα της εντολής προσκόμισης όποιου αποδεικτικού στοιχείου κρίνει απαραίτητο σε οποιαδήποτε φάση της διαδικασίας και έως της ολοκλήρωσης της συμβάσεως». Εκ των ανωτέρω προκύπτει με απόλυτη ακρίβεια ότι στην τεχνική μελέτη δεν ορίζεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά, αλλά να τα διαθέτουν. Τούτο αυτονοήτως σημαίνει ότι δεν υπάρχει καμία ταύτιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης και των εγγράφων που πρέπει να προσκομισθούν με την τεχνική προσφορά. Κατά

Αριθμός απόφασης: 921/2018

συνέπεια, ο εν λόγω ισχυρισμός του προσφεύγοντος θα πρέπει να απορριφθεί, με δεδομένο ότι δεν επέρχεται καμία απολύτως σύγχυση και τα οριζόμενα από τη διακήρυξη είναι σαφή. Δ. Όσον αφορά στον ισχυρισμό του προσφεύγοντος περί κατάργησης της προκαταρκτικής απόδειξης, ο ισχυρισμός αυτός στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, με δεδομένο ότι ο προσφεύγων παντελώς εσφαλμένα αναφέρει ότι θα πρέπει να προσκομίσει τα απαιτούμενα στον όρο Β.5. της τεχνικής μελέτης/έκθεσης, ενώ από το περιεχόμενο της μελέτης προκύπτει σαφώς ότι δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 79 παρ. 5 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας». Κατά συνέπεια, είναι προφανές ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο την υποβολή όλων ή ορισμένων δικαιολογητικών χωρίς να παραβιάζεται ο σκοπός για τον οποίο τίθεται η προσκόμιση του Τ.Ε.Υ.Δ.. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απορριφθεί και ο ανωτέρω ισχυρισμός του προσφεύγοντος, αφού στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και ταυτόχρονα παραβιάζει την ανωτέρω διάταξη νόμου. Ε. Επίσης, αλυσίτελως και συνεπώς απαραδέκτως προβάλλεται από τον προσφεύγοντα ότι αυτός θα αποκλειστεί ήδη από το στάδιο των τεχνικών προσφορών εάν τα δικαιολογητικά κατακύρωσής του είναι ελλιπή. Και τούτο διότι εάν πράγματι και δεδομένα δεν πληροί κάποιο από τα κριτήρια ή δεν διαθέτει κάποιο δικαιολογητικό που θα όφειλε να προσκομίσει κατά την κατακύρωση σημαίνει ότι σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να αναδειχθεί ανάδοχος της υπό κρίση σύμβασης, ώστε δεν επηρεάζει το σε ποιο στάδιο θα διαγνωστεί η αδυναμία του αυτή. Κυρίως όμως, προβάλλεται αλυσίτελως και συνεπώς απαραδέκτως διότι εφόσον ο προσφεύγων με την υποβολή του Τ.Ε.Υ.Δ. δηλώσει ότι δεν πληροί κάποιο από τα κριτήρια ή συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού, τότε αυτομάτως θα αποκλεισθεί από την διαδικασία, ανεξαρτήτως του εάν προσκομίζει ή όχι τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Διαφορετικά, εάν δηλώσει ότι τα διαθέτει χωρίς τούτο να είναι αλήθεια προβαίνει επιπρόσθετα και σε ψευδή δήλωση με ότι αυτό συνεπάγεται. Πέραν τούτου, και ο ανωτέρω ισχυρισμός του προσφεύγοντος στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, με δεδομένο ότι

Αριθμός απόφασης: 921/2018

δεν προβλέπεται η κατάθεση των δικαιολογητικών κατακύρωσης στην τεχνική προσφορά, όπως εσφαλμένα διαλαμβάνει ο προσφεύγων. Στ. Όσον αφορά στα ερωτήματα που θέτει ο προσφεύγων με την προδικαστική προσφυγή του σημειώνουμε ότι σύμφωνα με τον υπ' αριθμόν 2.1.3. όρο της διακήρυξης ο προσφεύγων μπορούσε να υποβάλει αίτημα παροχής διευκρινίσεων το αργότερο δεκαπέντε ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών. Δεν το έπραξε, όμως, και η ανωτέρω προθεσμία έχει ήδη παρέλθει. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον ως άνω όρο της διακήρυξης το αίτημα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλεται ηλεκτρονικά και σε καμία περίπτωση δεν τίθενται ερωτήματα στις προδικαστικές προσφυγές, που απευθύνονται στην Α.Ε.Π.Π.. Σε κάθε περίπτωση, τα ερωτήματα που θέτει ο προσφεύγων στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι ο ίδιος θεωρεί αυθαιρέτως ότι απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών κατακύρωσης στο φάκελο της τεχνικής προσφοράς χωρίς να ισχύει κάτι τέτοιο.».

66. Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 75, 86, 100 ν. 4412/2016 και, ως έχει κριθεί με την απόφαση ΑΕΠΠ 120/2017, τα κριτήρια “ποιοτικής επιλογής” και τα κριτήρια “αξιολόγησης/”ανάθεσης”, στο πλαίσιο διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης τη συμφερότερη προσφορά βάσει σχέσης ποιότητας/τιμής, συνιστούν απολύτως διακριτές έννοιες, που ορίζουν διακριτές και αυτοτελείς φάσεις της διαγωνιστικής διαδικασίας, ως δύο διαδοχικά βήματα εντός του σταδίου αξιολόγησης τεχνικής προσφοράς-δικαιολογητικών, με τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής να συνιστούν το προαπαιτούμενο για την το πρώτον καταρχήν έγκριση συμμετοχής του υποψηφίου στο στάδιο αυτό, η οποία συνιστά αυτονόητη προϋπόθεση για την περαιτέρω, εντός του ιδίου σταδίου, βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς, η οποία λαμβάνει χώρα βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης. Και ύστερα, στο στάδιο των οικονομικών προσφορών, εξάγεται η προσφερόμενη τιμή, η οποία συνιστά τον αριθμητή στο οικείο κλάσμα, εκ του οποίου συνίσταται το κριτήριο. Οι ως άνω δύο φάσεις έχουν ούτως όλως διαφορετικό στόχο, τόσο ουσιαστικά όσο και διαδικαστικά (πρβλ. ΕλΣυν Τμ. VI 255/2012, πρβλ. ΔΕΕ, Beentjes, σκέψεις 15 και 16, και Λιανάκης, σκέψη 26). Κατ’ αποτέλεσμα, ακριβώς λόγω της ως άνω διάστασης στόχου, προτεραιότητας μεταξύ τους και θέσης τους στη διαδικασία του διαγωνισμού, υφίσταται και διάκριση ως προς το περιεχόμενο τους και τις επιμέρους παραμέτρους που συγκροτούν τα

Αριθμός απόφασης: 921/2018

κριτήρια ποιοτικής επιλογής και τα κριτήρια ανάθεσης (πρβλ. Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Αθήνα 2014, σελ. 476). Ειδικότερα, στις διαδικασίες ανάθεσης με κριτήριο τη συμφερότερη προσφορά βάσει σχέσης ποιότητας τιμής, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής αφορούν περισσότερο τις ελάχιστες αντικειμενικές απαιτήσεις, όπως επί παραδείγματι η κατοχή απαραίτητων κατά νόμον προσόντων για την ανάληψη και εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου, ή η κατοχή από τον οικονομικό φορέα των πλέον στοιχειωδών ικανοτήτων που διασφαλίζουν ότι η αναθέτουσα δεν διακινδυνεύει με την επιλογή του συγκεκριμένου προμηθευτή ή προϊόντος/υπηρεσίας τα συμφέροντά της. Πρόκειται για κριτήρια γενικής υφής υπό την έννοια ότι επικεντρώνουν περισσότερο σε γενικά προσόντα του υποψηφίου και όχι σε προσόντα άμεσα συναπτόμενα με το ειδικό περιεχόμενο του συμβατικού αντικειμένου, πλην όσων αφορούν την ίδια τη νομιμότητα παροχής και ασφάλεια του προϊόντος/υπηρεσίας, και μάλιστα για κριτήρια περισσότερο συνεχόμενα με το πρόσωπο του υποψηφίου, υπό την έννοια ότι επικεντρώνουν περισσότερο σε προσόντα, πιστοποιήσεις, οικονομικά στοιχεία, άδειες κλπ που αφορούν τον οικονομικό φορέα και όχι το ίδιο το προϊόν/υπηρεσία, με εξαίρεση τις όποιες υποκειμενικά αξιολογούμενες ικανότητες και στοιχεία του προσώπου του οικονομικού φορέα που συναρτώνται με αυτό καθαυτό το συμβατικό αντικείμενο, στοιχείο που παραπέμπει σε κριτήριο αξιολόγησης, και δυνάμενες να αξιολογηθούν περί της συνδρομής τους με δέσμιο τρόπο από την αναθέτουσα (υπό την έννοια ότι εκ φύσεώς τους καταλείπουν την ελάχιστη δυνατή διακριτική ευχέρεια και περιθώριο κρίσης στην τελευταία για τη διάγνωση συνδρομής τους, υπό μια απλή καταφατική ή αποφατική απάντηση άμεσα συναγόμενη εκ των προσκομιζομένων εγγράφων). Πρόκειται δηλαδή για παραμέτρους, οι οποίες διασφαλίζουν ότι αφενός η επιλογή ενός οποιουδήποτε εκ των αποδεκτών οικονομικών φορέων δύναται να εξυπηρετήσει καταρχήν το συμφέρον της αναθέτουσας και να καταλήξει στη νόμιμη, έγκαιρη, ασφαλή και στοιχειωδώς ικανοποιητική εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου. Τα, δε, κριτήρια αξιολόγησης, αντίστοιχα, υπεισέρχονται σε εις βάθος εκτίμηση των επιμέρους, καθοριζόμενων από την αναθέτουσα ως κρίσιμων, πτυχών του ειδικότερου τρόπου με το οποίο το συμβατικό αντικείμενο θα εκτελεστεί και η δια της συμβάσεως ανάγκη και συμφέρον θα ικανοποιηθούν. Επιτρέπουν πιο ανοικτή

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διατύπωση που αφήνει περιθώριο για μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια εκ μέρους του οργάνου αξιολόγησης και δυνατότητα διαβάθμισης της κρίσης επί της ποιότητας της προσφοράς σε περισσότερα επιμέρους επίπεδα ικανοποίησης (βαθμολόγηση), ενώ αποσκοπούν στη βέλτιστη ποιοτικά, και όχι ελάχιστα αποδεκτή ποιοτικά, λύση. Ως εκ τούτου, τα αναφερόμενα στις διατάξεις του νόμου ως «κριτήρια επιλογής» δεν δύναται να αναχθούν σε επιμέρους κριτήρια ανάθεσης και συνεκτιμώνται μόνο στη φάση ελέγχου της συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στον διαγωνισμό συνδεδεμένα ουσιωδώς με την επιλογή των διαγωνιζομένων. Εξάλλου, δεν είναι επιτρεπτή η υιοθέτηση ως κριτηρίων ανάθεσης και αξιολόγησης, κριτηρίων, τα οποία δεν αποσκοπούν στον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, αλλά συνδέονται με την εκτίμηση της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων να εκτελέσουν τη σύμβαση (ΕλΣυν Τμ Μειζ 514/2012).

67. Επειδή, περαιτέρω (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ Κατευθυντήριες Οδηγίες 11 και 13), οι όροι επιλογής ή αποκλεισμού των διαγωνιζομένων καθώς και τα κριτήρια αναθέσεως πρέπει απαραίτητως να αναφέρονται εκ των προτέρων και με σαφήνεια στην ίδια τη διακήρυξη του διαγωνισμού, να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια που εξασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της διαφάνειας, της αρχής της αποφυγής των διακρίσεων και της αρχής της ίσης μεταχείρισης, εγγυώνται την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, θα πρέπει να συνέχονται με το συμβατικό αντικείμενο και να μην είναι ιδιαίτερα επαχθή και δυσανάλογα του σκοπούς τους, προκειμένου να διευρύνεται ο κύκλος των υποψηφίων. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από παγία ενωσιακή νομολογία (ΔΕΕ, απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2008, C-532/06, Λιανάκης, σκέψεις 26 επ. Συλλογή 2008 I-251), δεν αποκλείεται θεωρητικώς η ταυτόχρονη πραγματοποίηση του ελέγχου της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων και της αναθέσεως της εκτελέσεως της συμβάσεως, γεγονός παραμένει ότι οι δύο αυτές διαδικασίες είναι αυτοτελείς και διέπονται από διαφορετικούς κανόνες (βλ., επ' αυτού, ως προς τις συμβάσεις δημοσίων έργων, απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 1988, 31/87, Beentjes, Συλλογή 1988, σ. 4635, σκέψεις 15 και 16). Ο μεν έλεγχος της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων γίνεται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τα κριτήρια οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητας

Αριθμός απόφασης: 921/2018

(καλούμενα κριτήρια ποιοτικής επιλογής) του άρ. 75 ν. 4412/2016, ενώ αντίθετα η ανάθεση της εκτελέσεως της συμβάσεως βασίζεται στα κριτήρια του άρ. 86 Ν. 4412/2016, ήτοι μεταξύ άλλων και στη συμφερότερη βάσει σχέσης ποιότητας/τιμής προσφοράς, η οποία συγκροτείται και εξάγεται με βαθμολόγηση των προσφορών, η οποία με τη σειρά της λαμβάνει χώρα μέσω ορισθέντων δια της διακήρυξης κριτηρίων αξιολόγησης. Περαιτέρω, η επιλογή των κριτηρίων ανάθεσης, άρα και αξιολόγησης, παρότι ανάγεται στην ευχέρεια της αναθέτουσας, δεν μπορεί να αναφέρεται παρά μόνο στα κριτήρια που αφορούν τον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς (βλ. επ' αυτού, ως προς τις συμβάσεις δημοσίων έργων, αποφάσεις Beentjes, σκέψη 19, της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00, SIAC Construction, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 35 και 36, καθώς και, ως προς τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2002, C-513/99, Concordia Bus Finland, Συλλογή 2002, σ. I-7213, σκέψεις 54 και 59, και της 19ης Ιουνίου 2003, C-315/01, GAT, Συλλογή 2001, σ. I-6351, σκέψεις 63 και 64). Συνεπώς, αποκλείονται ως «κριτήρια αναθέσεως», άρα και αξιολόγησης, τα κριτήρια που δεν σκοπούν στον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, αλλά συνδέονται κυρίως με την εκτίμηση της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων να εκτελέσουν την εν λόγω σύμβαση. Περαιτέρω, όταν η ανάθεση της συμβάσεως γίνεται βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας προσφοράς βάσει σχέσης ποιότητας/τιμής, καταλείπεται στην αναθέτουσα αρχή περιθώριο επιλογής ως προς τον καθορισμό των επί μέρους κριτηρίων αξιολόγησης, τα οποία λαμβάνονται υπ' όψιν για την επιλογή του αναδόχου. Και ναι μεν, εκτός από την προσφερομένη τιμή, μπορεί να τίθενται και κριτήρια συνδεόμενα με την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών και την οργάνωση του διαγωνιζομένου για την εκτέλεση της συγκεκριμένης συμβάσεως και μάλιστα η επιλογή αυτή προκρίνεται στο νέο ενωσιακό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων, δεν δύνανται, ωστόσο, να ανάγονται σε κριτήρια αναθέσεως, τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρ. 75 ν. 4412/2016, δηλαδή τα στοιχεία εκείνα, βάσει των οποίων πιστοποιείται η νομική καταλληλότητα, η οικονομική φερεγγυότητα και η τεχνική και επαγγελματική επάρκεια των διαγωνιζομένων, προκειμένου να τους επιτραπεί η συμμετοχή στον διαγωνισμό («κριτήρια ποιοτικής επιλογής»), και συνεπώς, μόνον στο

Αριθμός απόφασης: 921/2018

πλαίσιο του ελέγχου της συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στον διαγωνισμό μπορούν να εκτιμηθούν (πρβλ. απόφαση Beentjes, σκέψεις 17 έως 20 και 24, απόφαση της 19.6.2003, C 315/2001, Gesellschaft fur Abfallentsorgungs-Technik GmbH (GAT) σκέψεις 59 έως 67, Λιανάκης, σκέψεις 26 έως 32, καθώς και ΠΕΚ απόφαση της 6.7.2005, T 148/2004, TQ3 Travel Solutions Belgium SA/Επιτροπής Ε.Κ., σκέψεις 86-89, απόφαση της 12.11.2009, C- 199/2007, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, σκέψεις 51 έως 53, ΣΤΕ ΕΑ 1148/2009, 1318/2009, 100/2009, 1091/2006, 137/2012).

68. Επειδή, όσον αφορά τον ΕΚΤΟ και ΕΒΔΟΜΟ λόγους της προσφυγής, προκύπτει, ότι ειδικώς τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας προσφέροντος κατά τον όρο 2.2.6, και το κριτήριο επιλογής του προσφέροντος κατά τον όρο 2.2.7 και τα οικεία αποδεικτικά έγγραφα περί της πληρώσεώς τους, απαιτούνται να προσκομιστούν **και** ως δικαιολογητικά κατακύρωσης σύμφωνα με τον όρο 3.2 της διακήρυξης, **αλλά και** ως έγγραφα της τεχνικής προσφοράς ήτοι ήδη με την προσφορά, σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.2 περί καταλληλότητας προσφερομένων ειδών. Επομένως, τα αποδεικτικά των ως άνω κριτηρίων ορίζονται μεν ως στοιχεία της τεχνικής προσφοράς, τα οποία υποχρεούται να προσκομίσει κάθε προσφέρων και αξιολογούνται στο πλαίσιο της καταρχήν αποδοχής του διαγωνιζομένου και δη στο στάδιο τεχνικών προσφορών, κατ' άρ. 75, 80 και 103 ν. 4412/2016 αλλά συγχρόνως και ως δικαιολογητικά κατακύρωσης, προσκομιζόμενα όμως μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο και αξιολογούμενα στο πλαίσιο του σταδίου οριστικοποίησης της κατακύρωσης κατά τα ειδικώς οριζόμενα από το άρ. 103. Όμως, στο στάδιο δικαιολογητικών συμμετοχής το μόνο που οφείλουν οι οικονομικοί φορείς να προσκομίσουν για τα ως άνω κριτήρια επιλογής είναι η δήλωση πλήρωσής τους στα έντυπα υπευθύνων δηλώσεων ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και όχι αυτά καθαυτά τα ίδια τα αποδεικτικά των δηλώσεων αυτά μέσα. Και ναι μεν, κατ' άρ. 79 παρ. 5 Ν. 4412/2016 η αναθέτουσα *«μπορεί να ζητεί από τους προσφέροντες και υποψηφίους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας»*, τούτο όμως θεσπίζεται ως μια ευχέρεια της αναθέτουσας της οποίας αυτή δύναται κατά αυτή καθαυτή την αξιολόγηση να χρησιμοποιήσει, αν προκύψει κάποιος λόγος σχετικός με την αποτελεσματικότητα της αξιολόγησης και τη

Αριθμός απόφασης: 921/2018

διακρίβωση της ορθότητας και αλήθειας των τυχόν δηλουμένων στο πλαίσιο της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης (επί παραδείγματι αν τυχόν προκύψει εν μέσω της αξιολόγησης παράβαση της ασφαλιστικής ή φορολογικής νομοθεσίας ή προηγούμενη έκπτωση του από άλλη δημόσια σύμβαση, οπότε η αναθέτουσα δύναται να εξετάσει το ζήτημα διεξοδικά ζητώντας το σύνολο των σχετικών στοιχείων ή ακόμη και καλώντας τον για διευκρινίσεις), προκειμένου να μην γίνονται αποδεκτές σε επόμενα στάδια προσφορές οικονομικών φορέων στο πρόσωπο των οποίων συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού ή δεν πληρούν τα κριτήρια επιλογής (βλ. και Απόφαση ΑΕΠΠ 98/2017). Αυτή όμως η ευχέρεια που ακριβώς κατατείνει στην ανά συγκεκριμένη περίπτωση και βάσει συγκεκριμένων συνθηκών που εμφανίζονται, διασφάλιση της διαδικασίας και την αποφυγή κινδύνων όταν προκύψουν, δεν δύναται να φθάνει στο σημείο να τίθεται ως εξαρχής απαίτηση ήδη με τη διακήρυξη, καταργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο είτε εν όλω είτε επιλεκτικά ως προς συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής και λόγους αποκλεισμού τον καταρχήν κανόνα της προκαταρκτικής αποδείξεως που θεσπίζει το άρ. 79 παρ. 1 και 4 Ν. 4412/2016, ως και το άρ. 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, σε συνδυασμό με το άρ. 103 Ν. 4412/2016. Τούτο προκύπτει με σαφήνεια και από το σημ. 84 του Προοιμίου της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όπου παρατίθεται η σκοπιμότητα θέσπισης της παραπάνω πρόβλεψης του άρ. 79 παρ. 5 εδ. β' Ν. 4412/2016 και ορίζεται το εύρος και το περιεχόμενο της παραπάνω δυνατότητας των αναθετουσών αρχών κατά τα εξής «Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν ανά πάσα στιγμή όλα ή κάποια από τα δικαιολογητικά έγγραφα, εφόσον θεωρούν ότι αυτό είναι απαραίτητο για την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας. Χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση είναι οι διαδικασίες δύο φάσεων —κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικοί διάλογοι και συμπράξεις καινοτομίας— στις οποίες οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας να περιορίζουν τον αριθμό των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλουν προσφορές. Η απαίτηση υποβολής των συμπληρωματικών εγγράφων τη στιγμή της επιλογής των υποψηφίων που θα κληθούν μπορεί να δικαιολογηθεί με σκοπό να αποφευχθεί οι αναθέτουσες αρχές να καλέσουν υποψηφίους οι οποίοι αργότερα αποδεικνύονται ανίκανοι να υποβάλουν τα δικαιολογητικά έγγραφα στο στάδιο της ανάθεσης,

Αριθμός απόφασης: 921/2018

εμποδίζοντας τη συμμετοχή άλλων υποψηφίων που πληρούν κατά τα λοιπά τα κριτήρια επιλογής.» Εξάλλου, ουδόλως οι παραπάνω διατάξεις θέτουν την αποδοχή του ΕΕΕΠ/ΕΕΕΣ (ως και του ΤΕΥΔ όσον αφορά το άρ. 79 παρ. 4 Ν. 4412/2016) ως μέσο πλήρωσης των απαιτήσεων υποβολής καταρχήν αποδεκτής προσφοράς και δη όσον αφορά την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής ως απλή δυνατότητα της αναθέτουσας ή ως ζήτημα επαφίόμενο στη διακριτική της ευχέρεια (η οικεία διατύπωση είναι «...οι αναθέτουσες αρχές δέχονται...» και όχι «δύνανται να δέχονται»). Περαιτέρω, ο κανόνας της προκαταρκτικής απόδειξης δια των οικείων εντύπων υπευθύνων δηλώσεων συνιστά έναν ενωσιακό κανόνα διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος θεσπίζει την αποδοχή των παραπάνω μέσων ως επαρκούς *prima facie* απόδειξης για την καταρχήν υποβολή της προσφοράς και μεταθέτει την οριστική απόδειξη των εκεί δηλουμένων μόνο στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, ως όρο της οριστικής σε αυτόν κατακύρωσης. Ο παραπάνω κανόνας υιοθετήθηκε ως μέτρο διευκόλυνσης της συμμετοχής των οικονομικών φορέων και δη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις παραπάνω διαδικασίες και επομένως ως μέσο διευκόλυνσης της επιχειρηματικότητας, τόνωσης του ανταγωνισμού και μείωσης της γραφειοκρατίας, αποτελώντας έτσι σημαντικής θεσμικής αξίας μέσο για την επίτευξη των ευρύτερων στόχων του νέου ενωσιακού δικαίου δημοσίων συμβάσεων και μεταβάλλοντας τη διαδικαστική φιλοσοφία της ανάθεσης τέτοιων συμβάσεων στα κράτη-μέλη, μετακινώντας το κέντρο βάρους τους από την υπέρμετρη τυπικότητα και την εξαντλητική εκ των προτέρων απόδειξη κατά αυτή καθαυτή την καταρχήν υποβολή προσφοράς προς μια στάση συνδυασμού της καταρχήν εμπιστοσύνης στον οικονομικό φορέα (δεδομένων και των επιφυλασσομένων σοβαρών συνεπειών εις βάρος του ανακριβώς ή αναληθώς δηλούντος) με την αποτελεσματικότητα (στο δικαιολογούμενο όμως από τον σκοπό της κατοχύρωσης της διαδικασίας μέτρο) που επιτυγχάνεται δια της προσκόμισης όλων των πλήρων αποδεικτικών στοιχείων μόνο όμως από τον οικονομικό φορέα που εν τέλει θα αναλάβει τη σύμβαση (και επομένως είναι λίαν εύλογο να υποστεί όλο το οικείο βάρος απόδειξης και να υποβληθεί σε κάθε σχετικό κόστος και φόρτο, υπό τη βεβαιότητα όμως πλέον ότι θα καταστεί ανάδοχος, αν τα δικαιολογητικά κατακύρωσής του είναι επαρκή). Επομένως, και εκ του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

νομοθετικού σκοπού και της σημασίας που στο παραπάνω πλαίσιο έχει το ως άνω σύστημα προκαταρκτικής απόδειξης, προκύπτει ότι αποτελεί αναγκαστικού δικαίου κανόνα, του οποίου η υιοθέτηση στις ανά περίπτωση διακηρύξεις δεν ανάγεται σε απλή δυνατότητα ή ευχέρεια των αναθετουσών αρχών. Η αντίθετη, δε, ερμηνεία, πέραν του ότι δεν έχει έρεισμα στη διατύπωση του οικείου εθνικού και ενωσιακού κανόνα, θα κατέληγε εν τοις πράγμασι στη ματαίωση του παραπάνω νομοθετικού σκοπού και εν τέλει της ίδιας της διάταξης και του συστήματος προκαταρκτικής απόδειξης, αφού οι αναθέτουσες θα δύναντο να το παρακάμπτουν με διαφορετικές προβλέψεις στη διακήρυξη, οπότε και θα ίδρυσαν εκ νέου πλήρη και οριστική απόδειξη ήδη με την προσφορά. Επομένως, με τους ανωτέρω όρους, όπως βάσιμα υποστηρίζει ο προσφεύγων, αφενός παραβιάζεται η ρητά οριζόμενη σειρά σταδίων της διαδικασίας κατά τα άρ. 100 παρ. 2 και 103 ν. 4412/2016, με το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης όσον αφορά τα ως άνω κριτήρια επιλογής να μετακινείται και να ενσωματώνεται προώρως στο στάδιο των τεχνικών προσφορών, με αποτέλεσμα συγχρόνως να δημιουργείται και περαιτέρω σύγχυση μεταξύ απόδειξης κριτηρίων επιλογής και στοιχείων τεχνικής προσφοράς (βλ. και Απόφαση ΑΕΠΠ 120/2017) και ούτως η επερχόμενη σύγχυση μεταξύ των κατά νόμο διακριτών σταδίων της διαδικασίας, και δη αυτού των τεχνικών προσφορών ως προς αυτό των δικαιολογητικών κατακύρωσης να προκύπτει ως παράνομη (πρβλ. ΣΤΕ ΕΑ Πιλοτική 353/2018, σκ. 8), αφετέρου τα κριτήρια επιλογής και η απόδειξή τους τρέπονται συγχρόνως και ως στοιχεία της τεχνικής προσφοράς. Περαιτέρω, η ως άνω σύγχυση των σταδίων, αλλά και επί της ουσίας του αν επί των ως άνω εγγράφων ισχύουν οι όροι περί κριτηρίων επιλογής ή αυτοί περί στοιχείων της τεχνικής προσφοράς, καθιστά όντως ασαφές αν ο διαγωνιζόμενος δύναται να επικαλεστεί τυχόν στήριξη σε ικανότητες τρίτου κατ' άρ. 78 ν. 4412/2016 για την πλήρωση των οικείων κριτηρίων επιλογής, όπως επιτρέπει ο όρος 2.2.8 της διακήρυξης ή όχι, αφού επί των στοιχείων τεχνικής προσφοράς, ήτοι στοιχείων που αφορούν αυτό καθαυτό το προϊόν και όχι το πρόσωπο του προσφέροντος (Απόφαση ΑΕΠΠ 120/2017) δεν νοείται κατ' άρ. 78 ν. 4412/2016 τέτοια στήριξη σε τρίτο (και ευλόγως, αφού στην πραγματικότητα τα στοιχεία αυτά πρέπει να αφορούν ακριβώς το προσφερόμενο αγαθό, με αποτέλεσμα να πρέπει να συντρέχουν επί του

Αριθμός απόφασης: 921/2018

αγαθού και φυσικά, να μην είναι δυνατή λογικά η στήριξη σε τρίτο οικονομικό φορέα για την πλήρωση των προϋποθέσεων που αφορούν χαρακτηριστικά ενός προϊόντος). Η ως άνω όμως σύγκυση καθιστά ιδιαίτερος δυσχερές για τους μετέχοντες να κατανοήσουν αν δύνανται να επικαλεστούν στήριξη τρίτου για τα ως άνω στοιχεία, αν πρέπει εν τέλει να δηλώσουν κατά τον όρο 2.2.9.1 της διακήρυξης την πλήρωση των κριτηρίων που αφορούν στο ΕΕΕΣ τους ή όχι ή συγχρόνως να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ και να τα προσκομίσουν ως μέρος της τεχνικής προσφοράς, όπως εξίσου ασαφές είναι πώς θα εφαρμοστεί ο όρος 2.2.9.2 κατά τον οποίο οι όροι συμμετοχής που αφορούν μεταξύ άλλων και τα ως άνω κριτήρια επιλογής θα κριθούν και κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης (όρος που αντίκειται στον όρο 2.4.3.2, ως και *a contrario* στον όρο 3.1.2 και τον όρο 3.2 περί του ότι αυτά θα εξεταστούν άπαξ κατά την τεχνική προσφορά και εν τέλει προκύπτει εύλογη αμφιβολία περί του αν τυχόν ενδέχεται να ξαναζητηθούν τα ίδια έγγραφα), αλλά και πώς θα εφαρμοστεί το στοιχείο iii. του όρου 3.2 κατά το οποίο αν από τα «δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα ... 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας», καταπίπτει μεταξύ άλλων υπέρ της αναθέτουσας η εγγυητική συμμετοχή (και ούτως εν τέλει δεν προκύπτει αν ο όρος αυτός καλύπτει και τα κατ' άρ. 2.4.3.2 και Παράρτημα Ι της διακήρυξης δικαιολογητικά που αποδεικνύουν μεν τα κριτήρια επιλογής, προσκομίζονται δε όχι ως δικαιολογητικά κατακύρωσης αλλά ως στοιχεία τεχνικής προσφοράς). Όλα τα ως άνω έχουν ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ουσιαστικά η μετ' ασφαλείας σύνταξη λυσιτελούς προσφοράς, ενώ εξάλλου η ενέργεια των ως άνω αντιφατικών όρων κατά την αξιολόγηση θα φέρει τον προσφεύγοντα και κάθε άλλο μετέχοντα σε δυσμενή θέση ως αποτέλεσμα της ανέλεγκτης τότε ευχέρειας της αναθέτουσας να ερμηνεύσει το πρώτον τις παραπάνω αντιφάσεις, οι οποίες σε κάθε περίπτωση όμως έχουν έρεισμα στη νυν προσβαλλόμενη διακήρυξη και ως εκ τούτου η τότε δυνατότητα άμυνάς τους κατά τυχόν βλαπτικής απόφασης της αναθέτουσας επί τη βάση των ως άνω αντιφάσεων θα διακινδυνεύεται. Συνεπώς και για όλους τους ως άνω λόγους, ο ΕΚΤΟΣ και ΕΒΔΟΜΟΣ λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει αποδεκτός και να ακυρωθεί ο όρος 2.4.3.2 περί του περιεχομένου του (υπο)φακέλου της

Αριθμός απόφασης: 921/2018

Τεχνικής Προσφοράς, και το Παράρτημα Ι της διακήρυξης καθ' ο μέρος περιλαμβάνουν στην τεχνική προσφορά τα ως άνω αποδεικτικά στοιχεία των κριτηρίων επιλογής των όρων 2.2.6.α.1, 2.2.6.α.2, 2.2.6.β, 2.2.6.δ.1, 2.2.6.δ.2, 2.2.6.δ.3, 2.2.7.α, 2.2.9.Β.4 δ).

69. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

70. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

71. Επειδή, ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης των προμηθευτών και της διαφάνειας των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δημόσιας προμήθειας, σε περίπτωση, όπως η παρούσα, ακύρωσης μίας ή περισσότερων διατάξεων της διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών, όπως στην υπό κρίση Διακήρυξη, πρέπει να ακυρωθεί η διακήρυξη στο σύνολό της (πρβλ. ΣΤΕ 1135/2010, ΕΑ 1089/2009, ΣΤΕ 2951-52/2004 επταμ. και απόφαση ΔΕΕ της 4.12.2003 στην υπόθεση C-448/2001, ENV AG Wienstrom GmbH κ.λπ., Συλλ. 2003, σελ. Ι-14527, σκέψεις 92-95). Συνεπώς, καθόσον είναι ακυρωτέοι ουσιώδεις όροι της επίμαχης Διακήρυξης, σύμφωνα με τα ως άνω προεκτεθέντα, η προσβαλλόμενη διακήρυξη του ανωτέρω διαγωνισμού πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της.

72. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την με αριθ. πρωτ. 6968/2018 διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε «*Δημόσια, Ανοικτή, Ηλεκτρονική διαδικασία επιλογής αναδόχου για την προμήθεια του έργου : Προμήθεια Συνθετικού Χλοοτάπητα στην περιοχή ΛΕΙΒΑΔΑ Δ.Κ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ*» (CPV 39293400-6, 37450000-7), προϋπολογισμού 100.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της βέλτιστης σχέση ποιότητας – τιμής, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους σταθμισμένους

Αριθμός απόφασης: 921/2018

συντελεστές βαρύτητας ανά ομάδα κριτηρίων και επί μέρους κριτήρια εντός κάθε ομάδας.

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του κατατεθέντος παραβόλου ποσού εξακοσίων ευρώ (600 ευρώ).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 12-10-2018 και εκδόθηκε την 1-11-2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
Ειρήνη Ε. Αψοκάρδου

Η Γραμματέας
Μαρία Μανώλογλου